1C184. II. C. d. 1 R.

Zhlovek
Od Bogã, le sa Bogã

In gloriam meam Creavieum formavi fecieum.
Is. 43.

J. V. Kauperz sculpsf. Græcii.

MATHIA SCHOENBERGA

OPPRAVK

TEGA

ZHLOVEKA,

katirega

je is Nemshkega na Kraynsku prestavel

NOVUS

Lublanske teh dęlovneh Modrine Tovarsh.

K. K.
LYCEAL
BIBLIOTHEK
ZU
LAIBACH

V' LUBLANI,

NA UTRATO MIHELNA PROMBERGERJA
GMAJNMEJSTNEGA BUKLARJA.

1781.

Zhlovèk
Od Boga le ſa Boga

In gloriam meam creavi eum, formavi, feci eum. *Iſai.* 43. 7.

K' moji zhaſti sem jeſt njega ſtvaril, furmal, inu naredil. *Iſai.* XLIII. VII.

IMPRIMATUR

von Wolff, mpr.

Laybach, den 27. Octobr. 1781.

0 3000 1727

UPELUVANJE.

Sakaj smo mi tukej? — H' kajſenemu zilu, inu konzu smo mi poklizani? — kje bomo mi, kader nas vezh tukej nabo? veliku vaſhne prashanja! je pak na te ſhę tudi odgovor dan? — inu koku be se tu zel naspodobelu, aku be mi zhes tu mogli she enakushni biti? aku be mi ſhivęli, inu be navędeli, *ſakaj*: aku be she tudi imęli skorej spęt s' tęga svejta jiti v' to dolgo vezhnoſt naprejjidti, prędn be mi bli tu le enkrat dobru premisleli *koku*, *odkod*, *h' kajſenemu zilu*, *inu konzu* smo mi na ta svejt, v' letu prizhnu ſhivlenje pershli. — Vonder je le toku; inu nekaj toku spazhenega se je ſares zel

v' dvoru tęga brumnega Zesarja Korélna tęga V. inu Hajnrika VIII. Krayla na Voskyi *(v' Englondu)* godilu.

Ja ne en, ali drugekrat, ampak ſhe vezhkrat sê je ſhę leta ſhaloſtna pergodba ſgodila, koker *P. Kataneo*, inu *Kamillus Hektoreus* (a) perpovędujeta na tako viſho: de je edn, od katirega ta ſdej imenuvana pisarja v' misl uſameta, leta svoj ſtrashne faler ozhitnu spoſnal, inu po sklępu enega troshta praſnega ſhivlenja tegaiſtega k' usehzhihernemu svarjenju is naslędneme besędame na svojo pokopnizo ſapisati ukaſal:

Tukej leſhy —
Katire je na svejtu
Le ſa ta svejt ſhivel,
Inu je s' tega svejta shl,
Ter ni vędel,
Sakaj je na ta svejt
Pershl.

Resnizhnu! ena pominiti vrędna ręzh na ti imênitni pokopnizi letega nobene hvale urędnega merlizha! — Be imęle pak letę perpovędbe gotovu resnizhne biti? Jeſt vôshem, de be nekol nablu

to-

(a) In Solitudine ſacra.

toku bilu, inu de be se kaj takershnega na vęzhne zhase nigdar vezh naisshlu. Al she bel vôshem jeſt is serza, de usak ózhê, de usaka mate, inu slehern katirega poſirni skerbi je naloſhenu, mlade lejta pred hudem ratanjam obvaruvati, de si usak tu ſa to pervo svojo dolſhnuſt biti puſty, enemu toku shkodlivemu plevęvu naprejpridti, inu tem svojem, ſhe v' dęteshneh dnęh ne le enkrat, ampak vezhkrat, inu is potisam naprejpoſtaviti: „ Moje dęte! le ſatu se ti na svej-
„ tu, de Bogu svojemu Stvarneku slu-
„ ſhesh. Le k' tęmu zilu, inu konzu je
„ tebe Buh ſtvaril, de use ſturish, kar
„ Buh otshe, inu use molesh, kar Buh
„ ſtury. — Le ſategavolo, inu le ſatu je
„ tebi Stvarnek letę ozhy, inu ushęsa,
„ letę rokę, inu nogę, letâ ſhivot, inu
„ leto dusho, inu use tu dal, kar sè.
„ *Od svojeh perveh dny spominaj sê na tega-*
„ *iſlèga, katir je tebe ſtvaril, predn zhas tega*
„ *ſhaluvanja, inu dnęvi teh nadlęg se perbli-*
„ *ſhajo; zhes katire bosh ſdihuval.* (b) "

Kajſene pervôshne perhodnoſte be si mi ſnâli obętati, aku bi sê tu upanja polnu ſidanje tęga goriiſrejenja na eni taki Xtijanski ukladi (*ali gruntu*) goripoſta-

 velu

(b) Memento Creatoris tui in diebus Juventutis &c. *Eccl.* 14. 1.

velu? kajſenu lepu sadje be sê puſtilu skus tu previdati, aku be ta vaſhne uloſhêne poſtavk v'eneme she ne pokaſenemu serzu te mêſhęvnejſhe ſtaroſte korenine dobil, inu koker be imęlu biti, k' svojemu raſtvu naprejgnan bil; saj be se nam nablu zhes leta punkt od te naspametne modruſte enega po *Voltairsku* preklinajozhega pisanja, inu drugeh take sorte naſdushneh naprekmodreh poshaſt nashega sedanèga ſturednega zhasa treba toku lohka kaj bati.

Bogâ, inu sam sebe spoſnati, tu je ta perva dolſhnuſt tega zhlovęka, al vonder ne ta narimenitnejshe. dokler letu spoſnanje je le ena ręzh v' srędi: unu pak de Gospudu, nashemu Bogú sluſhemo, je ta edine same zil, inu konz nashega ſtvarjenja; ſakaj le ſatu ſhivy zhlovek, de Bogu sluſhe, inu tu je, kar se imajo otrozi narpoprej uzhiti, kar be imęl en odrasen zhlovek useskuſi premishluvati, inu na kar bi ti she le napol ſhivezhi ſtari ludji naimęli nigdar poſabiti. Ke je ena resniza, katira je, koker ena uloſhena terdnuſt toku dobru tega ſaderſhanja, koker tega Xtijanskega ſhivlenja tudi ſa to odraseno ſtaroſt uselej ena zhes use narvezh vaſhna rezh. Ena uloſhêna resniza, katira sê vezhkrat le ſategavolo toku

ku malu zhloveshkemu serzu perlęſhe, ke se zel toku poredkem kaj bel preudarja.

Gvishnu ! ta narkozhlivshè ſbrane griſhlej bode ſdravju malu tęknil, aku se kmalu zęl dolipoſhrê, inu poprej v' uſtah napregriſuje, napreſhvęzhe. Lih toku je tręba s' teme resnizamè dęlatè. Ni ſadoſti, de se kjé vendân vędô. Us njeh ſapopadk sê more saksebi dijati, inu koker ena jęd reſdejliti. Usak dejl se more dobru, inu na tanku prevagati; ter sê môre ne le is ozhmy samu, ampak tudi is odushjam oggledati, aku otshemo skus tu dusho poſhiviti, inu k'pridu tega serzâ brati; tuje: aku otshemo skus tu branu ne le poduzheni, ampak she tudi ob enem skupej, pobulshani biti.

Nili letú ta prava arręzh *(urſhoh)* ſakaj ta ſanikerna mladoſt, potęm, ke je tolkajn dobrega brala, dadusehmal toku malu dobrega dapernasha? — Vonder sê mordej smę letu moje prizhnu naprejnesenje na kaj bulshe sręzho ſanashati, le tudi ſategavolo, ke je njega naprejpoſtavk edn teh narvaſhnejsheh, katir je bil kedej naprejnesen. En skus, inu skus ſares visok, inu pouſdignen naprejpoſtavk, katirega us ſapopadk imajo le ſgoł iſlushéni, inu koker is jederza uſęti

poſtavki biti ; taki poſtavki, katiri so le ſategavolo susebnu lepi, ke se is pametjo, inu is nasho vęſtjo popolnema ushtimajo, inu ſglihajo.

PER-

PERVE BUQVE

Bogu slushiti je ta samuedine oppravk tega zhlovęka, katirega sê on nasmę po nobeni zęni vogibati.

PERVE DEJL.

I. §.

Bogu slushiti je ta samuedine oppravk tega zhloveka; dokler zhlovek je le sa tu stvarjen.

Ta *usegamogozhne*, katir je od vekumej, On! le On je prah k'zhlovęku, inu njega is nèzh noter da Bogiſtva pouſdignel. (a) Njegova ſapovedujejozha *mogozhna roka* je to nekomer podobno gruzho te perſty v'en ſhivot prenaredila, inu njegova offhivęzha *sapa* je temu bresdushnemu to

(a) Ut filii Dei nominemur, & ſimus. 1 Joan. 3. 1.

naumerjozho dusho noterdihnela. On je njemu svojo podôbo, inu svojo posvetzhejozho gnado, letu ſnamene tega Bogiſtva je on njemu noterutisnel; inu na eno tako viſho je ta *vezhne* temu mertlivemu, ta *usegamogozhne* to ſadno mojſtryo svojeh rok: zhlovęka ſtvaril. — *Buh je naredil zhloveka is jila te ſemle. On je dihnel njemu sapo tega ſhivlenja v' oblizhje, inu na tako viſho je bil zhlovek ſturjen, inu oſſhivlen.*(b)

Le od Boga je tedej zhlovek poſtal. On je boſhja ſtvar; on ni sam od sebe. — Tok ni tedej tudi sam svoj Gospud. On (ni mogozhe) de be nobenemu podloſhn nabil, inu on si namore po svojemu dapadajenju konz svojega ſhivlenja poſtaviti, ampak us se more na tuiſtu oberniti, h'komer je njega njegov Stvarnek namęnil. Us zhlovek shlishe temu Gospudu, ke je us le od njega ſtvarjen.

Sê ti ki mordej enu dervu ſasadil, enu pojlę obdęlal, ali szer po svoji fraj-

(b) Inſpiravit in faciem ejus ſpiraculum vitæ &c. *Gen.* 2. 7.

frajvoli enu dęlu dakonzhal, tok je tu tvoja leſtnina, inu rajmno ſatega-volo more tebi use k' tvoji ſluſhbi biti. *Jeſt sem gospodâr od tega* pravesh ti, ter prov, inu po pravizi pravesh ti toku. — Tok ſtojy syn pod oblaſtjo svojega ozhęta; ke je od ozhęta ro-jen: inu en podloſhnek more volo svojega Firshta wugati; ke je nje-gov podlôſhn. — Sakolkajn vezh moresh tedej ti o zhlovek svojemu Bogu sluſhiti, ter njemu samemu us podloſhn biti, ne le ſatu: ke Buh je ozhê tvojega ozhęta, inu Gospud tvojega Firshta, ampak ke je tvoj Stvarnek, inu ta samuedine ſazhętk, skus katirega samega je use tvoje bitje, tvoj ſhivot, inu tvoje ſhivlen-je, tvoja dusha, inu use tu, karkol se ti. — Poshlushaj zhes tu besęde ene matere, katira je skorej tolkajn vojshakov na svejt rodila, kolkajn otrok je goriiſredila.

„ *Jeſt navem, o moji otrozi, koku*
„ *ſte vi v' mojemu telesu prizhni poſta-*
„ *li; ſakaj jeſt vam nisem nekâr duhâ,*

„ *ne-*

„ *nekâr dushe, nekâr ſhivlenja dala. Tok*
„ *tudi nisem leteh vasheh udov skupſtak-*
„ *nila: ne jeſt, ampak taiſte sam vam*
„ *je use tu dal, katire je ta svejt ſtva-*
„ *ril, inu katire je od tega zhloveka roj-*
„ *ſtva, podobe, inu useh rezhy ſazhetk*
„ *bil.* (c) “ — Toku je ta Machabęjska Vojshakena govorila, kader je svojem 7. synovam v'njeh she mêſhęvni ſtaroſti k'martri podkurijala, inu jakoserzhnu oppominuvala, de be imęli ſa poſtavo, inu ſa njeh Boga ſluſhbo uso svojo kry, inu svoje ſhivlenje volnu dati, ke so od njega usegamogozhne dobrute ſgol samú, use prejęli. —

Al koker je zhlovek le *od Boga*, tok je tudi le *ſavle Boga*; le k'tęmu zilu, inu konzu, de Bogu ſluſhe. Ali je mordej ſtvarnek tebe ſa kaj drugega, koker ſa se, le ſa svojo ſluſhbo ſtvaril? Gvishnu ne. *K'moji zhaſti sem jeſt zhloveka is nezhesra vonpotegnil. S'te manenge sem jeſt njega furmal, inu le k'temu zilu, inu konzu sem jeſt*

(c) 2. *Machab.* 7. 22.

jeſt njega ſtvaril, prave Gospud tvoj Stvarnek. (d)

Buh be bil tebe szer ſamogl nameſt enega zhlovęka, enu ſęlshe, ali eno mushizo, ali en naobzhutne kamen ſturiti: koker je ſdej njegova usegamogozhna sapa tebe zelega v' tvoj nezh ſupet naſaj pihniti v' ſtanu. Inu aku be bil ta Stvarnek res kaj takega ſturil, ali be v' prizho ſturil, tok be vonder per temu druge misle naimel, ja! nekar druge imęti mogl, katira be njegove boſhje modruſte rajmno toku vredna bila, koker le leta, katero je rajmno per tvojemu ſtvarjenju imęl namrezh: de be njemu sluſhil toku, koker ſdej usaka vęzhe da narmajnshe svojemu Stvarneku sluſhe, ke nam gospoſtvu, usegamogozhnoſt, inu modruſt tega, katir je letę rezhy ſturil bres prenehanja pred ozhy poſtavla. *Buh je use, inu slehernu, tudi tu narmejzekumshe ſelshèze*

(d) In gloriam meam creavi eum, formavi eum, feci eum. *Iſai.* 43. 7.

shèze le ſavol, inu ſa sam sebe, tuje: k' svoji zhaſti ſtvaril. (e) Sa kolkajn vezh je mogla boſhja modruſt tu narbel popolnema dęlu svojeh poſemelskeh dęl: zhlovęka k' nobenemu niſhejshemu zilu, inu konzu nameniti? —

Ja! le tu samú, de Bogu sluſhemo, le letu je blu ta naprejpoſtavk tega *Vezhnega*, kader je ta ſtvarjejozhe glas zhlovęka, katirega she ni blu, is njegovega nepoſtanja naprejpridti ſturil, inu le letu je ta zil, inu konz, ſakaj lih taiſta usegamogozhnoſt, s' katiro je on nas ſtvaril, nas usakdan, inu usako uro she ſdej v' nashemu poſtanju obderſhy namrezh: de be Gospudu svojemu Stvarneku sluſhili. — Nili pak rajmno tudi letu tuiſtu samuedinu, kar be imęli ſturiti, nash samuedine oppravk? —

Kajpakde! mi moremo delati, de imamo jęſti; inu mi moremo jęſti, de be po temu premodremu odlozhenju boſh-

(e) Univerſa propter ſemetipſum operatus eſt Dominus. *Prov.* 16. 4.

boſhjemu od puta svojega oblizhja ſhivẹti ſamogli. Popolnema res! al toku dobru dẹlati koker jẹſti, inu slehernu drugu oppravilu, inu zel nashe ſhivlenje use, inu slehernu more po uku tega Apoſtelna uselej le kjekej zilati, de skus tu Bogu sluſhemo; ke use te rezhy so k'temu samemu konzu le te sredne rezhy. *Vi ſhe jejte,, ali pijte, ali kaj drugega delajte, tok imate use v'imenu boſhjemu ſturiti*; (f) le ſavle Boga se ima use *ſgoditi*; dokler med usem, kar dẹlamo, je le letu samu v' sebi, inu samù ſa sê, inu uselej toku potrẹbnu, de se tẹga vogibati nigdar nasmẹmo. Use tu drugu pak naspruti je nam ſavle tẹga, de mi skus tu Bogu sluſhemo, naunznu, ali perpushenu, na tako viſho: de bres tẹga samega use te druge oppravila nobeni oppravki niso, ampak nezhemerne praſne berklarye, ſgol nulle, katire nezh napomẹnejo: tanku prẹdéne pajzhovne, naunzne polegrezhy. Al

kedu

(f) 1. *Corin.* 10. 31.

kedu bo nek polegrezhy, naunzne polegrezhy! inu praſne otrozhje jegrazhe svoj oppravk imenuval?

Kaj pomaga pemſèlz v' roki enega Krayla, katir' be imel duſhęle, inu ludy ladati? inu kaj en zeptar v' rokah enega malarja, kader be rajmno imęl en lep pild dakonzhati? — wogatſtvu, zhaſty, ſdravje, tega telęsa, vędnoſte, vikshe oblaſt te ſemle, inu use tu zhasnu, use je ſa nas lih toku naunznu, use ſgol praſne ropotye, zhe nas bliſhejshi k' Bogu naperpęle, inu use te szer dobruſdęvne rezhy nas nigdar k' Bogu napęlejo, aku se njeh szer voshemo; od njega pak, od nashega Gospuda tudi ſa nas odlozhene niso. —

Tok je tedej le letu: de Bogu sluſhemo ta pokliz, inu tu odlozhenje tęga zhlovęka, inu szer enega slehernega zhlovęka, bodi si ſhe v' toku velikeh, v' tolkajn, inu v' she vezh oppravkeh ſapopaden: bodi si en duhovne, ali duſhelske, en Firsht, ali en podloſhnek, en gosposk, ali

en

en kmet, en gospud, ali en hlapz; ke je slehern le k' temu zilu, inu konzu, de be Bogu slusshil, stvarjen: *od Boga*, *le sa Boga*, le satęgavolo, de tega Gospuda, svojega Stvarneka sposnamo, de samu po njega presvęti voli shivemo, de mi njegove urovnanja use, is globoku ponishnem sposhtuvanjam sa dobru sposnamo, ter uselej urni, inu perpravleni stojemo po pomiganju tęga sa nas useler skerbnega Boga sturiti. Le satu shivemo mi, inu tu je nash oppravk na temu svejtu, nash resnizhnè, nash pervè, nash sadne, nash useler navogibnu potrębne oppravk; ke je k' bitju, inu naturi tokn dobru tęga sadershanskega, koker tega Xtijanskega zhlovęka sam v' sebi, inu sam sa se uselej toku potrębn; ke bres tęga samega je zhlovek koker enu sonze bres svitlobe, koker en ogn bres urozhine, koker ena voda bres mokrote, koker enu telu bres dushe, toku rekozh shiv, she mertuv, inu uselej revn, deslih useskusi kaj oppraviti imâ.

Dokler je tedej res tęmu toku, koku je tedej mogozhe per eni toku visoku vaſhni resnizi bres bulshega premisleka zel toku lohka memu jiti? — Kedu je na svoji rajſhi toku naprevidnu perproſt, de se bo malu, ali zel nezh ahtal, kam njega zęſta pęle, de njemu le dobru gre? de je le is usem previden: de le po ushęzhneh zęſtah hode, ter uselej na perloſhne, inu kratkozhasne oshtate pride, zhe on poprej, ali potler, ali zel kje nadajide, kamer je poklizan; ſatu je njemu malu mar. Gvishnu, nobedn ſmejd nas nadęla toku perproſtu, inu nekol nismo mi toku abotni, koker le na rajſhi k'nebeshki domovini, kader se mi koker en pyanè popotnek po ti ſapelivi ſtęſi ſmirej naprej ſalejtavamo, inu na ta ſtrashne konz napomislemo, doklej kjé pridemo, odkod na vekumej nezh vezh naſaj namoremo.

Ja! jéli tu mogozhe, de se taki ludji narajmajo, katiri be ene toku jasnu svitejozhe resnize she tudi naſpoſnali?

ſnali? ene resnize, katira se skorej is rokame tipati puſty, akulih be tu mogozhe blu, de be kedu is Xtijanskega nauka nezh navẹdèl, nezh naſnal? Take ludy be blu mozh narajmati? katiri toku reſvujſdanu ſhivẹ, koker de be res Boga nablu, ali koker de be bres tẹga mogli ony (ti ludji) ſgol sami svoji, nekomer podloſhni gospudji, *trebuh je njeh Buh*, (g) inu le temu sluſhiti njeh samuedine oppravk biti; nauredni, de be irbi ene od nebẹs odvyajozhe ſhlahtne rodovine bli, inu tẹga ſtvarjejozhega podobo v'njeh ſhivinskeh po ſemli pleſajozheh nederjah nositi. —

Jeſt sem otroke goriiſredil, inu povikshal, ony pak so mene ſanezhuvali. (h) Ony so mene ſanezhuvali, prave Buh; ke so doſti lejt toku kjé vendan ſhivẹle, koker de be navẹdeli, *ſakaj*, inu h'kajſenemu zilu, inu konzu ſhivẹ, tudi nekar tu ſnati si per-

(g) Quorum Deus venter eſt, *Philip*, 3. 19.
(h) Filios enutrivi, ipſi autem ſpreverunt me. *Iſai.* 1. 2.

ſadęvali, samuzh le ene dny popręd, kader be ſhe imęli nehati ſhivęti. Ta misl: *en Buh je.* — *Jeſt sèm od Boga:* — *Le ſa Boga sem jeſt ſtvarjen.* Letâ ſhlahtna, letâ narvêkshe misl, katiro more en zhlovek imęti, ta je njim uselej preersna. Zhas njim bo predolg, inu njim se ſazhnê ſdehuvati, koker hitru kedu ſazhne od tega is njimi govoriti. Al revne norzhye, otrozhju bahanje, gerdu vasuvanje, ena pęſt qvart, enu pêrishe dnarjov, inu druge she ſhlehtnejshe ropotye, letę so teiſte smęshnu vaſhne rezhy, katire ſmirej reſmishlajo, s' katiremè se v' svojeh skerbęh trudejo, v' njeh pojemajo, bres prenehanja se mujajo, inu na tako viſho use tu drugu poprej rajshi, loſhejshi ſturiti otę, koker unu, katiru samu, inu pred usem drugem vęditi ſnati, ſturiti, inu uzhiti so poklizani, tu namrezh: de so *od Boga*, *le ſa Boga* ſtvarjeni bli.

Vol, inu osl spoſnata svojega Gospuda, ke se na dobrute, ali saj na

teiſte

teiſte ſhlake spominata, s' katiremi sta bla od unega v' ſtrah uſętâ. — Nam ki mordej dobrute, ali ſhtrafenge doligredô, skus katire se je Stvarnek teh ludy njim na spoſnanje dal? al bo mordej zhes use tu she tolkajn se zhlovek upal, ali podſtopil, ter djal: *Jeſt nobenega Gospuda naspoſnám; jeſt notshem njega sluſhiti?* (i) Bôli hudobnek smęl toku oblędnu naprejſhivęti, koker de be res toku djal? — Koku? v' tęmu samú potrębnemu oppravku naumnejshe koker en vol, bel lęn, koker en osl biti, inu vonder zhlovek biti, jêli tu mogozhe? — *Vol posnâ tega, komer shlishe, inu osl jasle svojega gospodarja; Israel pak mene naposnâ, inu moje ludſtvu ni ſaſtopilu.* (k) — *Dokler ti se svojega Boga, katire je tebe na svejt dàl, ſapuſtil, inu ti se na Gospuda, svojega Stvarneka poſabil.* (l)

(i) *Exod.* 5. 2. (k) Cognovit bos poſſeſſorem ſuum, & aſinus præſepe Domini ſui; Iſrael autem me non cognovit. *Iſai.* 1. 3. (l) Hæccine reddis populе ſtulte, & inſipiens? Nunquid & ipſe eſt Pater tuus, qui poſſedit te, & fecit, & creavit te. — *Deut.* 32. 6.

Ti budobne, inu sprebernene rod! ti naumne, inu naspametne folk! pourazhash ti toku temu Gospudu? — Nili rajmno on tvoj Ozhe, komer shlishesh. kative je tebe ſtuvil, inu ſtvaril? — Toku se Stvarnek skus svojega Preroka toſhe: toku se zhes zhlovęka, svojo naſvęſto ſtvar pertoſhuje. —

II. §.

Bogu ſluſhiti je ta samuedine oppravk tega zhloveka, ke ſhe tu samu je k' pravi, resnizhni srezhi, ali ſvelizhanju na ſemli ſadoſti.

Kaj je pozh tuiſtu, ſa kar si ludji na ſemli useskuſi toku nautrudnu perſadęvajo, inu toku skerbnu mujajo? nimajoli ony sploh kjé usi, inu sleherni uselej le en, inu lih taiſte naprejpoſtavk, de be skus svoje oppravke srędzhni poſtali? — ſa tu si tolkajn muje perſadęnejo od tega narmajnshega da narvekshega, od davshne-

shnega jutra noter da tèmne nozhy. Letu yshejo ony, inu lih tedej pridejo ony ob svojo srẹzho; ke njo toku, inu ne dergazhi yshejo: ke tu, kar je k'temu susebnu, inu prêd usem potrẹbnu is misle spuſtę.

Ti sè use prevezh skerbna, (m) — je enkrat Chriſtus k'ti is oppravkami oblosſheni Marthi rekl: ti imash useskuſi use roke polne oppraviti; *kjer le vonder enu samu je potrebnu*: le letu namrezh: koker ta dva Ss. Ozhaka *Gregor*, inu *Augushtin* iſlagata, (n) le letu je potrẹbnu, de Bogu sluſhemo. Kader ni pak med usemi oppravkami nobene druge, ampak le leta sam potrẹbn, tok tudi nobenega ni, ampak sam leta, skus katirega je zhlovek srezhn. Le per temu iſvirku se puſty ta po srẹzhi hlepẹzha ſheja oggasiti, katira nam je s'tem v'red perrojena. Katir' kjé dergi pyê, taiſte ſajema is plitveh ſtephov blatno

(m) *Luc.* 10. 41. (n) S. P. Auguſt. *Serm.* 26. *de verbis Domini.* & Gregor. *in lib.* 1. *Reg. cap.* 4.

vodo, katira tega ſhejnega napoſhivy, ampak ſa tolkajn ſhalnejshi tara, kolkajn vêzh od nje uſhye. Tu je ta sladku poſhivezhe nauk, s'katirem je ta Isvelizhar to od grehov ſhe pojemajozho dusho te *Samaritanke* per shtirni poſhivel: en nauk tegaiſtega, katir' je is nebes pershl nas toku dobru od srezhe, ali ſvelizhanja prizhnega, koker perhodnega ſhivlenja poduzhiti. *O de be ti dar boſhje spoſnâla*, je ta Odreshénik rekl: (o) *gvishnu be bla ti od njega pyti pojirvala, inu on be bil tebi ſhivo vodo dal.* — Dokler *katir bo od te vode pyl, katiro jeſt njemu dam, tega nabo navekumej vezh ſhejalu.*

Ena iſręka, katira namore faliti, inu v'glih viſhi tudi enu popolnema previſhanje, ne le ſa enega Xtijana, temuzh tudi ſa usakega, deslih be vêzh navedl, koker tu: de je on en zhlo-

(o) Si ſcires donum Dei! - - tu forſitan petiſſes ab eo, & dediſſet tibi aquam vivam - - qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum. *Joan.* 4. 10. & 13.

zhlovek; ſakaj lih taiſte Buh, inu Isvelizhar je rajmno tu ſhe, ke je nas ſtvaril, skus en skryvne pogojn v' naſhe notrejshenu ſapisal, ke nam je enu taku serze dal, katiru se is napreshtiveneme mislame le ſatu mote, ke ſmirej po srezhi hrepeny, inu vonder nekjer dergi koker v' Bogu tega ſvelizhanja nanajde.

Tu perſadevanje po ſvelizhanju je ta zil prave poſvejtne vednoſte, inu moſhji, katiri so se kedej po pravizi ſa Modrijane klizali, so po leti poti k' temu svojemu zilu kje shli. (p) En notrejne pogojn, inu enu naoggasnu poſhelenje je njeh kjé uleklu, ter je njeh vabilu, de be srezhni bli, tuje: eno naprejgvirajozho, inu ſtanovitno ſadovolsheno tega serza, kolker je mogozhe, uſhyvati.

Ta zil so menili Stoikarji v' zhednoſti dasezhi, ke so svoje jogre uzhili: de bres zhednoſte se namore nekol, inu nekjer srezha, ali ſveli-

(p) S. P. Auguſt. *tract.* 45. *in Joan. poſt init.*

zhanje imeti. (q) Al v' zhemu be leſtnu tu dapernashanje, inu ta poses lete ſhalahtne zhednoſte obſtal, tu ni blu tem v' temmoti ſakopânem Ajdam ſnanu, inu tudi mi sami be shê navedeli, aku be un nabil povedal, katirega besede so ſgol zhiſta resniza, inu ſhivlenje, inu ta samu-edin iſvirk usega ſvelizhanja; ta, ke je Buh bil, je zhlovek poſtal, de be nas (ludy) uzhil, koku be mi mogli volo boſhjo ſturiti, inu skus tu ſares srezhni biti. *Pridte k'meni*, prave on: (r) *pridte usi, kativi delate, kativi se mujate, inu ſte obloſheni, — le per meni, le per vashemu Stvarneku bodete vi pokoj svojeh dush néshli.* — Gvishnu, toku be on nabil govoril ta usegavedôzhe Buh, Buh, katire namore faliti; toku be nabil govoril, aku be mózh bilu ſvunej njega enu drugu

ſa

(q) v. v. - - - - - - - - - ſemita certe tranquillæ per virtutem patet unica vitæ.

(r) Venite ad me omnes. qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos, & invenietis requiem animabus veſtris. *Matth.* 11. 28. & 29.

ſa nas ſadoſtnu ſvelizhanje : aku be dergi , koker le v' njemu en pokoj , inu resnizhna ſadovolſhena ſa nashe serze upati bla. Inu kaj pride s'tega ? Letu: de koker mi per useh svojeh oppravkeh uselej le na letu gledamo, de be svojo srezho , de be sami sebe srezhuê ſturili: lih toku , inu rajmno ſatu be mi imeli uselej letu samu: de Bogu sluſhemo , ſa svoj oppravk si ſturiti ; ke le letu je nam k' pravemu ſvelizhanju na ſemli ſadoſti ; naspruti pak bres tega samega tudi ta narvezhe srezha tega svejta nobena prava srezha ni.

Gdur Bogu sluſhe, ta sê Bogà derſhy. On se is Bogam site; ke use v' Bogu najde: inu v' temu samemu najde on use ; ke skus tu us ta velike zil , inu konz svojega ſhivlenja , inu rajmno ſatu to pravo ſadovolnoſt svojega serza daseſhe. kar je ſvunej tega , tu se njemu njega urednu naſdy. On notshe tega ; ke le tuiſtu otshe , kar Buh otshe , ſa katirega volo samu je on ſtvarjen , inu njegovu ſadovolnu

volnu serze prave njemu, de je v' temu, kar je njemu le v' temu ſhivlenju mogozhe, ſares srezhn.

Vonder, je mordej tu, kar sem ſdej rekl, *iſumnu* rezhênu? — je ki mordej ena sveta *ſavytoſt*, ali *ſavyanoſt*? ena susebnoſt, katirê ni mozh nekar enkrat posneti, katira mordej le v' previsoku napeteh, inu isvikshaneh *Menishkeh mislah* svoje bitje, ſleſhênje, inu resnizo ima? je mordej le ena rezh, katira se szer lohka misle; àl ne toku zel lohka, ali zeł po nobêni zeni nigdar namore v' dijanju dapernesti? — Gvishnu ne: inu akulih be mi le en sam pridgledk (exempel) od tega imeli, exempel le enega samega zhloveka, katir je v' zhasneh nadlugah skus tu samu, de je Stvarneku sluſhil, srezhn, inu skus tu samú popolnema ſadovoln bil, tok be blu tu samu ſhe obilnuj ſadoſti skaſati, de ena taka srezha ni nezh nemogozhega, inu de je potemtakem moj ſgorajne poſtavk skus, inu skus narbel uloſhên. Al koku nam otshe

ſdej

ſdej na takeh exempelneh faliti, kjer ſnamo mi dovêl takeh zel svêteh ludy, katiri so pred nami ſhiveli, inu mordej she tudi zel is nami ſhive, pred ozhmy imeti? dovêl Svetnikov od slehernega ſturednega zhasa, od slehernega ſtanu, od sleherne ſtaroſte? —

Un jakoserzhne *Alesh*, katire be bil lohka usake dan, usako uro, koker hitru, inu kolkerkrat be bil otl, utegnil irb enega prevelikega premoſhenja ratati, aku be sê bil le enkrat, le is eno samo besedezo vonspuſtil; letâ ſhlahtne Rimlar je veliku lejt dolgu lêſhal koker en uwoge sromashke berazh pod shtengame te hishe svojega ozheta, od useh ſanezhuvân, od nekogra spoſnân. Vonder letâ, katire je bil toku nasrezhn viditi, se je ſa srezhnega derſhal. On je tudi bil; ſakaj njega zhednoſt polnu serze je blu v' temu deslih po vidéſu narrevnejshemu ſtanu popolnema ſadovoln. Skus tu samu je bil letâ sluſhabnek boſhje noter da ſvelizhanja ſadovoln;

ke

ke je svojemu Stvarneku slushil, od katirega je bil sashihran, de njemu na eno tako vishо zel posębnu dapade. Nezh mejn sręzhn je bil ta uwoge is turami, inu raname, inu is lakato nadlęshuvane *Lazarus*, katirega je Chrištus sam v'S. Evangelijumu (s) shvelizhanega sposnál: inu szer rajmno ob enemu zhasu, kader je njega *ta wogate mosh* mejn, koker svoje pèsê zhislal, inu obrajtal.

Al tu so bli svęti ludji, s'katiremi se koker is jenakami nobedn rad miriti notshe. Mi sê uselej sa preslabe shtemamo, inu lete sa prevelike, koker de be mi toku, koker ony shivęli, deslih sê mi, koker ony Xtijani klizhemo, inu lih toku, koker ony enkrat polonani biti shelemo. Pushtite nas tedej she en druge exempel, en exempel is ulz ushęti, katirè se na nash nauk, inu h'skasanju mojega postavka zel dobru perlęshe; eno per-

god-

(s) Factum est autem, ut moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahæ. *Luc.* 16. 22.

godbo, katiro sem jeſt s'teh uzheneh pisaniz enega *Drexeliusa*, enega *Lohnerja*, inu enega *Tavlera*, (t) na posvojo uſel, med katiremi je leta, koker ti ſtari rokopisi skaſhejo, sam prizha is ozhmy od tega bil.

Osm zeleh lejt je nekedej en velik *visokosholz* Boga ſa to gnado prosil, enega zhlovęka viditi, od katirega be sê imel to narloſhejshe pôt ſvelizhanu, ali sręzhnu ſhiviti nauzhiti. S'to resnizhno mislejo je on enkrat po gasi per eni zirqvi memu shl, kjer je rajmno en is revneme zujnamè, inu zapamè kumej na pol obdęt, inu od dovêl is oggnusnem gnojam napolneneh ran ottekle berazh sedęl, katiremu je on is velikega usmilenja en dober dan voshil. Berazh se je njemu is jasnu veſelem oblizhjam ſahvalil, inu je djal, de se naspomine, de be bil kedej en hud dan imel. — „ Tok „ voshem tebi tedej veliko srę- „ zho, " je ta *visokosholz* rekl : —

„ Jeſt

(t) Drexelius in Helio *L.* 2. c. 1. Tauler. *in Inſtitution. pag.* 109. &c.

„ Jeſt nisem she nekol nasrezhn bil,“ je un odgovoril. —

Pozh res ena ſhęvzhna viſha od enega peklarja, toku govoriti! si je ta *Visokasholz* mislel, ter si je naprejuſęl eno probo ſturiti, aku be tu resniza bla, ali pak shala, kar je on govoril. On je tedej she enkrat svoje poprejshenu ſupetuval rekozh: „Buh „ daj tebi use perjatl! kar si sam „ voshesh. — “ Natu ta berazh: „ Jeſt se nimam tukej zhes nezh to„ ſhiti; ſakaj jeſt imam uselej use, „ kar, inu koker si voshem. — “ Al koku je ta *Visokosholz* dalej rekl: „ Sèli ti sam med usemi mertlivemi „ toku srędzhn, koker de be se nad „ tabo nablu ſares isshlu, kar per „ *S. Jobu* (u) ſtojy: *Ta od ſhêne rojen* „ *zhlovèk ſhivy malu dny, ter bo is doſti* „ *revame obloſhen?* al si ki ti sam usem „ ſlęgam tęga nadleſhnega ſhivlenja „ tok srezhnu odjiti mogl? — ſa „ gvishnu, jeſt naſaſtopem, kaj ot„ shesh ti s' tem rêzhi. “ —

„ Von-

(u) *Job.* 14. 1.

„ Vonder ni dergazhi, je berazh
„ naspruti odgovoril: tu ni dergazhi
„ moj Gospud! koker pravem; jeſt
„ sem odrekl, de sèm kedej le en
„ hud dan imel; ſakaj, ke Bogu slu-
„ ſhem, tok sem is uso pergodnoſtjo,
„ kar meni moj Buh odlozhe, popol-
„ nema ſadovoln, ali kontent; inu
„ dokler uselej le letu otshem, *kar*
„ Buh, inu *koker* Buh otshe, tok me-
„ ni uselej po moji voshyi, inu voli
„ grę. Skus tu samu sem jeſt uselej
„ srężhn bil, inu sèm shê. Nobêna
„ srężha tega svejtâ namore mene
„ preuſęti, ter tudi nobena nasrężha
„ ni v'ſtanu myr, inu pokoj moje-
„ ga serza meni motiti, ali oduſęti.
„ — Kader sèm lazhn, ali mene ſę-
„ be: kader sem boln, ali ſapushên,
„ tok hvalem tega previdnega Ozhęta
„ visokeh nebes, katir je glad, la-
„ koto, inu mras, bolezhino, inu
„ potrebsheno lih toku koker druge
„ rezhy k'svojemu dobremu naprej-
„ uſętju ſtvaril. Kader bom ſanezhu-
„ van, ſmirjan, ali iſſhalen, tok

„ ſupet mojega Boga hvâlem, bres
„ katirega vędéſa, inu vole sê na-
„ more nekâr ta narmajnshe rezh is
„ useh tęh ſgoditi, inu katirega do-
„ bruta napuſty nezh zhes svojega
„ sluſhabneka pridti, samuzh kar je
„ dobru. — Sturiti kar Buh otshe,
„ inu otęti, kar Buh ſtury, tu je
„ moj usakdane oppravk, v' katire-
„ mu se jeſt popolnema ſadavoln ſnaj-
„ dem. Jeſt se pozh doſtikrat zhes
„ te v' oppravkeh ſaplêdêne ludy smę-
„ jam, katiri tęga navedô, ali vę-
„ diti notę; ke si is ſtu nezhemer-
„ neme skerbmy, is velike hojo, inu
„ tękam, zhudu! de si use pêtę nais-
„ kreshejo, use noge naoſſhulejo,
„ use ſtopale naishodejo, svojo srę-
„ zho dergazhi, koker toku narejáti,
„ yshejo; per usi svoji srędzhi pak le
„ vonder nasrędzhni oſtanejo. " —

Visokasholz je oſtermel zhes eno tako modruſt, katira je v'enemu toku porednemu ſtanuvanju svoje prebivalshe uſęla. On je na to misl ſapadl: zhe ni lih rajmno leta zhlovek, ka-

tire-

tirega viditi je ſhe ſdavnej od Boga prosil. Skus tu so ble njegove ſhêle shê bel unęte she dalej is njim sê pogovarjati. Tedej je on njega is erſnejshem oblizhjam poprashal: Odkod be on bil? berazh je odgovoril: „ Jeſt pridem od Boga, katir je mene „ na temu svejtu ſtvaril, de be lih „ skus to pôt, katiro sèm ſdej po„ vędal, k'njemu koker k'mojemu „ samuedinemu srezhnemu zilu, inu „ konzu ſupet naſaj se vernil. — Ti „ sè meni pozh res en zhudne zhlo„ vek; ſakaj ti nagovorish, koker „ drugi ludji, je une na tu rekl. — „ Gdur inu kokerkol sem jeſt (je bil „ odgovor tega uwoſheza) tok sèm „ is svojo srezho toku popolnema „ ſadovolu, de be s'tem narvękshem „ Kraylam tega svejta namejnal; ſa„ kaj tudi jeſt sem en Krayl, doklej „ Bogu sluſhem, inu zhes svoje ter„ pezhnoſte kraylujem. — Kje je te„ dej tvoje krajleſtvu? je njega ta „ druge prashal. Tamkej gori, je „ uni na tu odgovoril: ter je s'per-

„ ſtam pruti nebesam pokaſal. “ — Kedu je pak tebe toku misliti, inu govoriti uzhil? je *Visokasholz* naposled rekl. — „ Gospud ! je berazh od- „ govoril: Buh , inu moje serze ; „ le lety so mene take rezhy u- „ zhili ; ſakaj letu moje serze je „ blu poprej useskuſi v' napokoju, „ doklej sèm is drugeme rezhmy bres „ Boga oppraviti imęl. Sedej pak „ sem jeſt mojega Boga neshl, inu „ v' tęmu najdem jeſt tudi uso svojo „ ſadovolsheno. “ —

Koku ? nili letu en posnętk , od katirega nam S. Evangelijum povę: *Pojdi vonkej na ulèze , inu zeſte , ter perpéli te uwoge , te beteſhne inu hrome notèr ?* — (x) Ni pak tu lih tudi enu uloſhenu ſviſhanje , de zhlovek je v' ſtanu zel v' ti narvezhi nasrezhi tega svejta vonder ſadovoln , inu srezhn biti: skus tu samu srędzhn , inu popolnema ſadovoln , de s' zelega serzà Gospudu svojemu Bogu sluſhe? — Napazhnoſte ſamorejo njega szer semterkje me-

(x) *Luc.* 14. 21. *& ſeqq.*

metati; ali nigdar shkoduvati, nigdar nasrezhnega narediti; ſakaj on se naſanasha na srezho, samuzh na Boga, katir je njemu ſa njegovu provvêdnu serze ſgol sam, inu bel koker use tu drugu ſadoſti: inu aku sê njemu tudi tu narhujshe pergody, tok bodo njega ti sivni valovi teh ſupernoſt, katiri usakega drugega poſhrô, le k' vezhemu myru, inu pokoju ſaſibâli. Na leti terdni ukladi pozhyva njegovu segornu upanje, inu v'leti sladki ſadovolsheni sê poſhivy njegova pokojna dusha toku: koker se ta ſhejne jêlen per ſhivemu ſtudenzu poſhivy. (y) *Katir od te vode pije, tega vezh naſheja*; ſakaj on se poſhivy, koker je Buh oblubil, *on se poſhivy is vodo vezhnega ſhivlenja.*

Al kaj dęlam jeſt? Jeſt govorim, inu mordej ta vęzhe dejl teh ludy mene naſaſtope. Jeſt govorim od takeh rezhy, katireh otrozi tega svejta nabodo nekol ſapopadli, ne ſapopaſti

(y) Qui biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum. *Joan.* 4. 13.

otli; ke se le na unu ſaſtopejo, kar so shlishati, viditi, tipati v'ſtanu; *ſakaj ta pozbutlive zhlovek naſaſtope, kar je duhovskega.* (z) Tok otshem tedej tudi letęm telesnu mislejozhem eno drugo, inu eno tako resnizo njim otshem povędati, katiro be mogli zeł is rokame tipati, letu namrezh: de bres tega samega tudi ta narvezhe srę-zha tega svejta nobena srezha ni: inu ta sprebernene svejt sam bo meni, deslih ſuper njegovo volo, zhes tu ſa prizho.

III. §.

Bogu ſluſhiti je ta samuedine oppravk tega zhloveka, ke bres tega samega tudi ta narvezhe srezha tega svejta nobêna srezha ni.

Sladnoſt, poſhêlenje te zhaſty, inu lakomnoſt po dnarjeh si zhloveka med sabo dejlę, inu te rezhy njega tudi ſmędenega delajo. Onê se ver-ſte

(z) 1. *Corinth.* 2. 14.

ſtę v'gospoduvanju zhes zhloveſhku serze, inu one so srezhe te ſemle, katire se molejo. —

No! tedej vi wogatini! vi veliki! vi v'pouſdigneni zhaſti moleni! vi v' telesneh lushteh ſagręſnéni, kaj ſte vi? — Oh! ti narbel, inu zhes use srezhni ludji! toku vas perliſuvavz is gmajn kupa teh ludy imenuje, inu toku vam vasha perliſnena nezhemernoſt k'serzu govory. — Al lety, katiri toku vam napruti upyejo, *ti so vashi golfivzi*; (a) inu so vam le toku dolgu, inu le ſatu: ke ſte otli golfani biti. Ti narbel, inu zhes use srezhni, ja! leti narsrezhnejshi previſhajo mene, de bres Bogu sluſhiti, ta narvezhe srezha tega svejta je ta narvezhe revshèna. Al koku? Sili vashe ſdajajozhe srędzhe vezhkrat svojeh shęm naodloſhę, ter vas tarajo? Nili vasha srezha bres gviranja, koker en ma-

(a) Populę meus, qui te beatum dicunt, ipſi te decipiunt. *Isai.* 3. 12. Beatum dixerunt populum, cui hæc ſunt: beatus populus, cujus Dominus Deus ejus. *Pſal.* 143. 15.

kovè zvèt na nivi, katir vam doſtikrat, inu kmalu koker se njegá le is roko dataknete, ossuje? Ena srezha bres ſadovalshene, katira, deslih kaj gvira, vonder vashega serzâ nanasite, ampak le obteſhy, inu zhes dalej beł v' napokoj poſtavla? —

Glejte! tu je vashe ushafanje, katiru vas zupra, vi revni otrozi te poſemelske srezhe! tu je usa vasha srezha vi nasrezhni, katiri temu svejtu, inu svoji pozhutlivoſti zel nautrudnu sluſhete. Al gledajte tudi v' temu rokę teh nardobrutlivsheh nebes, katire nas rajmno skus tu, kar mi sami v' svojeh ſahajah nezhemernega, inu nadleſhnega najdemo, lih skus tu na pôt te same prave, inu resnizhne srezhe ſupet k' sebi naſajpelejo, kjekej k' temu Stvarneku, ſa katirega smo mi ſtvarjeni. — Puſtite nas sleherno s' teh dvęh resniz posębej preudariti, de be njeh ſvelizhansko mozh s' tolkajn vezhem potisam obzutili.

Ena useskuſna ſadovolshena, enu ſtanovitnu gviranje od srędzhe le letú

je

je srezha. Koker hitru se je konza, ali kraja bati, tok bo ſhę leta zherna misl, sama leta misl bo koker en tèmne brêſn ſdajzi use vesêle poſherl, inu v' britkuſt pogreſnil, ſatopil.

Ena is millijonami ſlata obloſhena ladja, kaj je tu ſena velika groba shuma! inu ke be use tu skus en jakomislen dâr enega teh narmogozhnejsheh Firshtov, ke be use tu tebi naenkrat shlishalu; kajſena prevelika srezha be blu tu ſa tebe! Al pozhasi! le pozhasi! Ta Firsht je tebe s'tem, le s'tem perſtavkam obdaruval, de be ti use tu v' sheſtireh dneh is morja na suhu spravel; potęm pak be ti imęl zelo shumo bres tega, de be si ti le ſa en noht od tega obderſhal, enemu drugemu, katirega bo on ſhe tebi tedej povędal, iſrozhiti. — O ſhę nê! tęga ne! be ti djal: po taki srędzhi se meni nezh namersy, naskomina: inu nekaj takega is enem takem perſtavkam le na sê uſędti, sê meni kratku, inu malu nalube, mê navesely. —

No! povęj meni ſdej, je pozh tu poshilanje, inu imenje tega zhasnega premoſhenja, inu blaga: ſo pozh te ſravnoſte, s'katiremè je tebi teiſte ta usegamogozhne podejlil, dergazhi? — Use je ena na en zel kratke zhas tebi posvojena rezh: use tu, karkol ti ſdej imash, inu nekar na eno uro dolgu sè ti ſagvishan, zhe nabo taiſtè, skus katirega dobruto ti to uſhyvash, tuiſtu od tebe skus nasrezho, ali smert po svojemu dapadajenju ſupet naſajuſęl toku: koker je ſdej le po svojemu dapadajenju tebi podejlil, inu shenkal. V'leti ſjędajozhi skerbi lejtę tvojï dnęvi naprej, usako uro bliſhejshi h'grobu, inu doſtikrat so ſhe per kraju, kader ti shelej prov otshesh ſazheti ſhivęti; berſhejshi per kraju koker en zhovn, katir bo od resserdenèh valov kje ſa njimi ſadegân bres tega, de be se le mogl obderſhati, ali naſajverniti: bres tega, de be blu potęm vêzh mozh to pot, kjer je skus fugnel, ſagledati. (b) — Taki so tvoji mali,

(b) *Sap.* 5. 10.

mali, tvoji wejſhezhi dnevi, inu toku lejtę v' enemu hipzu kjê, delezh prezh od tebe, tvojê umirajozhe vesêla. Usakdan shlishesh, iuu vidèsh ti od tega ſhaloſtneh exempelnov dovêl: nadaſdevaneh exempelnov takeh merlizhov, katiri tebi bres prenehanja leta ſtrah na uhu tulejo: *Dans meni: jutri tebi*; taiſte ſmraſejozhe ſtrah, de se tvoja ſadna ura perbliſhuje, kjer bosh od bolezhine prizhne smerte obdân, inu od bojezhnoſte ſa tvojo perhodno srezho v' tesnobo ugnân, bres usê pomozhe ſapushen leſhal; kjer bo tebe tvoja zhasna srezha is usem v'red, kar se ti toku hlêpnu shtemal, naenkrat ſapuſtila: inu kjer bo taiſte ſhivot, katirega ti ſdej zerklash, nategama obledil, se uterdil, v'smradezhe gnôj se iszedil, ter nabo vezh en naprutiſtavk tega dapadajenja, temuzh enu oſtudnu gnyejozhe truplu, katiru be utegnilu usem, katiri bi tuiſtu gledati, ali vohati mogli, eno usmertno gnusyo dęlati.

Na

Na take gnusne rezhy le ſmisliti je ſhe ſtrashnu, inu tolkukrat ſa merski enega skorej naſterplivu, naprênesnu. — Al koku bo tedej s'tabo ti zerkliv-zhek! koku bo pozh, kader si bosh ti tu ſares, inu v' dijanju skusel? — inu koku more tebi ſhę ſdej biti, ke sê ti te ſhaloſtne pergodnoſte ſhe ſdej, inu toku usakdan, inu usako uro bati imash? — Nikâr minute nise ti ſhihr pred tem: koku otshesh ti veseł, koku sręzhn biti? — Gvishnu lih toku malu, koker malu more en hudadelnek vesel, ali sręzhn biti, katiremu be se otlu dans tolkajn od wogatſtva, od plesú, od lepeh gvantov, od goſtarij, od dobre vole, od dobreh dny praviti, kjer sê je njemu shelej pred eno uro smert napovędala. — Nili lih tu tudi is vami, vi bres vonuſętka k'smerti obsodeni mertlivzi! katiri niſte nekol svojega ſhivlenja da jutra, ja! nekar enkrat da nezojshnega vezhera ſaſhihrani? —

Grumęzha misl! koku more pozh ona enu pozhutlivu serze is narglobo-

kej-

kejshega sejna teh grehov v'napokoj preſtaviti, is dna ſtreſti, inu v' zherneh oblakeh svojeh ſhaloſtneh temniz uso poſemelsko ſaparzo ene napruti sijejozhe srezhe naenkrat, de se usa reſjide, ſguby, pregnati? — Vonder kedu be virijel? vonder se ſamore ta skus nezhemernoſt v'dremoto perpravlen zhlovek v'eno blishẹzho nadlugo, v' eno revno lepoto toku ſlo ſe ſgubiti, de she tudi ſravn sê na svojega Boga spoſabe. Kedu bo kaj takega virijel, aku be nam Buh sam kaj takega napovẹdal. —

Jeſt otshem svoje skednê podreti, inu druge vekshi goriposṫaviti, ter otshem v' poseſu svojeh ſadovolnoſt rezhi: Moja dusha! ti imash blagâ dovél; ke se na doſti lejt obilnu previdena. Ushyvaj tedej per pokoju! jej, pij, inu reſveseli se. (c) Toku odſhalnu govory ta srezhnè te ſemle od preobilnoſte svoje srezhe pijan. Al koku dolgu she toku? — *Ti naumnek*, more on shlishati, inu ta ſtresajozha merſlota grê njemu ſhe skus

use

(c) *Luc.* 12. 18. *& ſeqq.*

use kosty. *Ti naumnek!* se otshe rezhi; She poprej, predn sajtru pride, bo tebi ena vezhna nozh ozhy sanisnela. Oddusehmal she nabosh ti vezh per svojeh vesêlah, ne vezh per svojemu blagu, inu useh letęh rezhy nabo vezh, na vekumej ne vezh per tebi. Jutri rano she nabosh ti vezh taiste *wogate mósh*: nezh vezh taiste na pisma sastopne *Farisér*; nezh vezh taiste v' dushelskeh shêgah modre *Achitofel*; nezh vezh taiste lubizhk svojeh sladnost; sakaj *shé dans otshem jest tvojo dusho od telesa, tebe od tega svejta, inu od usega tvojega blaga, inu premoshenja prezhpotegniti.* (d) Inu kaj bodesh ti od usega tega svojega v' vezhnost is sabo usęti mogl?

Kajsena nagla spreminitva! — Kader se narmejn troshtash, bodo use te resnize se isshle. Use, kar ti sdej koker skus en shlâr v' kovnemu videsh use, kar vira, katira nagolfa, tebi naprejdersky, inu kar ti dershish, de je shê zel toku delezh od tebe od-

lozhe-

(d) *Ibid.* 20.

lozhénu, tu, inu zela vezhnoſt bo naenkrat videjozha pred tvojemi ozhmy se naprejpoſtavela; ke use tu je tebi uselej na prizho, inu toku rêzhi, na tako viſho: koker ſa enem ſagrinalam (*firenkam*) ſtalu; inu toku bo naenkrat tvoja prizhna sręzha, tvoja svitluſt, tvoja zhaſt, tvoje vesêle, inu perjatli, use tvoje premoſhenje, use bo naenkrat ſginelu: Koker en slepurne, ſapelive plemęn, ali en otrink na nebu, kader se sonze perkaſhe: inu koker ena senza dragulube podobe, katira je tebe v' sajnah mamila, toku bode use ſginelu, inu ti bosh s' teme norreme divizamè mordej shę dans v' vezhnoſti se ſbudil, de be videl, koku se bil golfân. —

Pozh ena revna, eno minuto dolga srezha, katira ni nezh bulshe, koker ta smeshnu bahajozha srezha tegaiſtega, katire sê je dans na reſgledarni koker en mogozhne Krayl, koker en preuſetne Miniſter, koker en velik Modrijan obnashal. *Preſha* je von: inu kaj bo njemu jutri pomagâlu,

lu, de se je tri ure dolgu na reſgledarni kaſal? de je wogatſtvu, inu shazhe shtel? de je sluſhbe, inu zhaſty vondejlil? de je zhes duſhele, inu ludy, katiri ſo njemu kolena perpoguvâli, inu njega molili, krayluval? — Tu je le ena *preſha*, ena *Komedija* bla, le enu ſmislenu naprejpoſtavlanje na nekatire ure je tu bilu. Katir je bil dans toku velik viditi, je jutri toku majhn, koker ti drugi; ja! on je mordej shê tudi ſhlehtnejshe, koker je uzhirej bil; ſakaj on be si voshil, de be nekol nabil na reſgledarni se perkaſal, zhe ni ki mordej prov, inu dobru po svoji pershoni sê obnashal; ſakaj ſatu be imel on en tolkajn vezhe shpot dazhakati, kolkajn susebnejshe je njegova pershona bla.

Lih toku, inu nezh bulshi je v' svojemu kratkemu gviranju use tu posvejtnu, usi ti use sorte ſtanovi tega svejta, usi ti veliku si daſdevajozhi oppravki tega poſemelskega ſhivlenja. Le ena *Komedija* na male ure je use tu, kar mi tukej videmo,

inu

inu imamo. Inu koku revnu bodo mogli ti srezhni tega svejta, edn ſa drugem od tega malega theatruma tega svejta na eno vezhe, na uno reſgledarno te vezhnoſte kje pojdti, kjer njeh gospóske rod, njeh uzhenuſt, njeh dnarji, inu use drage rezhy tega svejta toku, koker en preklizan dnár nagredo, zel nezh navélajo, so ſgol bres zęne blagu, inu sploh kjê povędati, nezh bulshi koker blatu na zęſti zhislane? Kajſenu ſhalnu uwoshtvu bodo ony ondi v'njeh wogatſtvu neshli! kajſeno tarajozho slabuſt, inu nemozh v'njeh mozhi! kajſen martr v'njeh kratku terpęzhemu dobrulebanju! — kar so ony ſdej tu nabodo ony nigdar vezh. Le tolkajn globokejshi bodo ony padli, kolkajn vikshi so ony naqvishku se goriskomotali bli, inu njeh perhajozh konz ni dergazhi, koker de njeh more tolkajn beteſhnejshi bolęti: kolkajn vezh se ony ſdej v'svoji poſemelski srezhi svojem pozhutkam radujejo. — Ti revneki! ni mogozhe,

de be mogli eno tako misl vonkej is glave ſapręti ; inu lih toku ni mogozhe , de be ena sama taka misl use ure njeh veſęlega ſhivlenja britke naſturila , le samu ſatu : ke use , kar imajo , po nobeni zęni dolgu nagvira , naterpy ; inu ke per useh njeh veselah njim nekar en sam dan , ja ! nezh drugega koker en nadaperzhakanu naglè konz zel gvishnu naprejſtojy. *Konz je bliſu* , (e) inu lih szer to uro je vash konz ſhe tukej , *kader se vam narmejn ſdy.* (f) Vi srędzhni abotneki ! toku vam govory taiſta resniza , katira namore faliti. — Koku ? Moreteli vi s' toku v' tesnoba ſtisnenem serzam shê tudi sê ſa srędzhne shtęti ?

Al bodimo pruti tem lazhnu ſvelizhanem darovitni ! poſtavimo , de Stvarnek , na katirega useskuſi poſabejo , njim she tudi zhas , inu lejta

k'

(e) Ululate , quia prope eſt dies Domini , quaſi vaſtitas a Domino veniet. *Iſai.* 13. 6.
(f) Qua hora non putatis Filius hominis veniet. *Luc.* 12. 40.

k' tęmu shenka: inu de lety na Boga posablivi uso to misl sa perhodnu, zel is svojega serza swendeshajo le satu: de be njim ki tręba nablu zhes toisto sdihuvati. — Revnu odshalenje! toku revnu, koker je per unemu, katir si na rihtnemu plazu sam sebi ozhy savęshe, de be rabelna navidel, katir' imâ njemu kmalu sdej glavo odsękati. Al mi otshemo postaviti, de ony: lety radovolnu osleplêni sê pred nobenem straham perhodneh rezhy naustrashejo; ke sè popolnema use v' tu prizhnu pogresnejo: inu bres usega strahu is unem nasdushnem rekô: (g) „ Ke mi nasheh zhasneh „ rezhy uselej nimamo, tok njeh „ otshemo saj toku dolgu, inu tol- „ kajn ushyvati, kar moremo. "

Sedej pozh! nej le sdej svojo srę- zho is polneme ustame dolipostrô; sdej snajo ony nam narbel, inu nar-

(g) Exiguum est tempus vitæ -- venite ergo fruamur bonis, & utamur creatura -- -- coronemus nos rosis antequam marcescant. &c. *Sap. 2. 1. & seqq.*

gvishnejshi povędati: kaj, inu koku dobru je njim; ſakaj katir si sam res kaj skuse, ta ſnâ od tega govoriti. — No tedej! mi njeh otshemo poshlushati. — Al ony movzhę. — Kaj je tu? tok ni shê ſdej ta dnarjov lakomne ohernek: tok ni she ſdej ta zhaſty, inu hvale ſhelne, ta sladnôſte nekol site zhlovek v' krylu te srędzhe, tudi shę ſdej ni ſadoſti srędzhn! Mi smo njemu ja use, kar si je sam voshil, use smo mi njemu pervoshili, dâli, inu perpuſtili. — Ah rajmno ſatu, inu rajmno ſdej zhute on svojo nasrezho. Samu njegovu voshenje nada njemu tęga, kar si vôshe. On je she uselej, inu mordej rajmno ſdej narmejn ſadovoln, ali kontent. Kar je on toku hrepenezh ſhêlel: rajmnu tu, koker hitru je uſhyl, tedej rata njemu ſhe use ſupernu, inu naslanu. Njegovu serze ni skus tu po nobeni zęni k' pokoju perpravlenu, ampak le osslabenu, inu obteſhanu; ne dergazhi, ampak koker se is enem poſhręshnekam gody. Kumej se je on zhesmas

na-

nafadlal, tok ratajo njemu njegovi poprej toku ſaſhêleni griſhleji h' gnusyi, k' obteſhanju, inu bolezhini, inu lih toku sê gody ti naprevidni ribi: toku temu napoſirnemu shkerjanzu na tizhji ograji. Una poſhrê to natakneno vado, inu nazhute tęga wodęzhega terneka toku dolgu, doklej njo naumory: lętâ póje, skaklâ, inu se da sitega naſôble; potęm pak otshe is vesêlam prezh ſlejtęti, inu tedej vide on shelej, de je golfan, de je ujęt. — Je nam pozh dergazhi vi mertlivi! katiri yshete se s' kaj drugem, koker is Bogam, is kaj reſjidejozhem si vesêle dęlati, inu nasititi? —

Kedu je bil kedej na tu vikshe oblaſtuvanje bel hrepenęzh koker *C. Julius*, katir je po slavi, inu zhaſti, koker po svojemu poſemelskemu nębu hlepil? Use njegovu naprejpoſtavlanje, inu poſhelenje je samu na tu zilalu, inu szer toku: de je is bojęzhnoſte: de be drugi take zhaſty nadasęgli zel nemóshke solſę pretakal,

kal, ter sam na se, inu na jakoſt sê spoſabil, ke je djal: *Deslih be imela resniza, inu praviza terpeti, nej bo! de se le vikshe oblaſtuvanje ſadoby.* — Tu je njemu ratalu. On je daſęgl, kar si je voshil letâ velike Premaguvavz. On ſhę res na thronu sedy, v'srędi tęga, kar si je samú voshil, inu nautrudnu yskal. Use slovy od njegove hvale. — *Inu je tu use!* ſaupye on ſhe ſdej gori, letâ zhaſty ſhelnè Zesar, is gnusye na verhu svojeh visokuſt. — Toku ena mala rędzh je blu tu *Usé* ſa tęga preuſętnega, kar se je njemu od dęlezh toku veliku ſdęlu; na tako viſho malu, de je ozhitu zhes tu ſdihuval, ter je v'narvędzhi srędzhi svoje serze, inu tedej shê tudi vezh, koker poprej, namyrnu, inu naſadovolnu nêshl. Koku be on mogl srędzhn biti?

Mi otshemo pak shê tudi zhes tu eno prizho nasheh poſnejsheh zhasov ſashlishati: to prizho te zel modre gospę *Maintenone*, katira se je skus zhędnu ſaderſhanje, inu ſasluſhenje,

noter

noter da te narvikshe shtable te perjaſnoſte *Ludwiga tega xiv.* pouſdignela bla; inu ta zhaſty ſhêlne bode videl, de letâ *Dama* je per usi njeni velikuſti pousod en velik *nezh* neshla; ke tudi takrat ni ona ſadoſti velika, ne ſadoſti srezhna bla, kader si skorej od ſtrany te zhaſty ni mogla nezh vekshega, inu koker je blu viditi, nezh dalej vezh voshiti.

„ Pokaj nisem jeſt v' ſtanu vam,
„ kar sem si skusela, dapovędati?
„ je *Majntenona* Gospęj *de la Maiſen-*
„ *fort* pisala: ſakaj vam namorem
„ tega dolgega zhasa popisati, katir
„ te velike pregajna: inu to mujo,
„ katiro si lety perſadenejo, sê svo-
„ jega zhasa ſnebiti! — Al navide-
„ te, de jeſt skorej od ſhaloſtè umi-
„ ram, v' eni srędzhi, katiro si sko-
„ rej en zhlovek toku veliko namore
„ na misle poſtaviti? Jeſt sem mlada,
„ inu perlizhna bla; jeſt sem use ve-
„ sêle, inu ſadovolnoſt imęla; pou-
„ sôd sem jeſt luba, inu perjętna bla.
„ V' odraseni ſtaroſti sem jeſt svoj

„ zhas v' druſhbi modreh ludy da-
„ pernashala. Jeſt sem radoſt nashe-
„ ga velikega samuoblaſtnika ſado-
„ bila, katiro shê ſdej uſhyvam, inu
„ jeſt vam luba moja hzhy tu ſaſhih-
„ ranje dam, de per useh teh lesh-
„ kazhejozheh ſravnoſtah se ena
„ ſtrashliva puſtoba, inu praſnota
„ v' mejs ſnajde. " — En druge fart sê je v'leti rękzhi she bel vonspuſtila, ke je triſnu obſtala, de hlepnuſt: si enu imę ſturiti je nje oblaſtna terpęzhnoſt bila; de je ſatu: de bi zhislana bila, veliku ſturila, inu de be bil shafti kedu druge to rezh dalej pergnâl. Al (je ona ſravn perſtavêla) mordej je tudi Buh mene k' shtrafengi toku visoku pouſdignel, inu v' serdu k' meni rekl: *Ti slavo, inu zhaſt imeti otshesh. No tedej! ti njeh imash imeti, dokler tebe utrudejo, upehajo, inu da tla dolipowyejo.* —

Resnizhnu! kajſena srękzha! en zhlovek od useh platy is perliſneneme, inu is hvalo nabasaneme besedame obvękan, katire se use skupej kmalu

v' luſtu

v'luſtu ſupet ſadushę! — En zhlovek v'sredi kupa svojeh dnarjov, katireh on vonder, koker en uhât *Midas* namore nekar jęſti, nekar pyti. — En zhlovek v'svoji k'reſgledanju nanaſtavleni oholuſti, is sreberneme, inu ſlateme portame, koker en sod is ſheleſnemi obrozhami okkovan! — Ena k'sebi, inu ſa sabo ulezhejozha ſala podoba, katira je koker ena lepa mertvashka truga, odſvunej is farbame, use sorte lepeme farbame! pomavtana, ter is ſtu drageme, inu ſhlahtneme rezhmy obęshéna: odſnotrej pak je ſtrohliveh koſty, inu gnyejozheh oſtudnoſt usa polna! Ena naumerjozha dusha v'smerdlivemu męsu, v'sladnoſtah, inu v'usi gerdobi od ſbirliveh griſhlejov ene ſhivale pogreſnena! Fej! fej tê bodi! kaj je tu ſena sręzha, ali ſvelizhanje, vi mêkuſhni synovi te sladnoſte! vi v'pozhutlivoſt predâni slugi. Take sorte je vashe ſvelizhanje, katiru vam utęguê usaka ſvęr, katira se po gojſdeh, inu pushavah potika, ja! mor-

dej usak zhervizhk preuſęti. Enu ſvelizhanje, nad katirem se vashe serze usako minuto trudnu iſdihuje, inu pojęma: inu lih ondi, kjer se ſa srezhnu derſhy, gnusyo nalubnoſt, inu terpkuſt zhutè. Vi revni srezhni! al ni use ręs toku? — Odgovorite meni enkrat po pravizi!

Jeſt vęm vi nagovorète uselej radi; ke tudi takrat, kader se ręs sramujete, naspoſnate svojega gerdega falerja radi; al nameſt vas govory taiſte, katir je usaku poshilanje posvejtne srezhe v'polni miri pokusel, inu je slehernu lih toku ſlo obſhaluval.

Jeſt prave *Salomon*: (h) *Jeſt sem bil v' preobilnoſti, inu vézh koker usi Krayli, katiri so pred mano v' Jeruſalemu bli: iuu jeſt sem v' svojemu serzu rekl: jeſt otshem kje pojdti, ter sladnoſtam ſtrezhi, inu use, kar se meni ſlube, tu otshem uſhyvati. — Jeſt sem si imenitne poslopja ſidal: pungerte ſasajal, inu zel ſletnu napelane vibneke navejal. — Jeſt*

sem

(h) Eccl. 2. 4.

sem hlapze, inn dekle imel, wogatſtvu teh kraylov inu duſhel. — Jeſt sem si pevze, inu pevke derſhal, inu use, kar be le moglu zhloveshke otroke reſveseliti si perpravel; svojem ozhem sem jeſt use, karkol so ſaſhelele, pervoshil, inu svojemu serzu vse kratkozhasnoſte, inu reſveselenja perpuſtil. — Toku sem jeſt sad svojeh opravkov, inu svojeh muj po voli, inu dapadajenju uſhyval: inu potem ke sem ſhe use tu ſturil bil, tedej sem jeſt sposnal, de v' usemu temu ni blu ſvelizhanja, ampak ſgol nezhemernoſt, inu le nadluge tega dubâ. — Nezhemernoſt zhes nezhemernoſt, inu use je nezhemernoſt! inu kaj drugega ſadoby pozh zhlovek od use svoje muje, inu dela, s' katirem si perſadeva na temu svejtu svojo srezho uloviti? (i) — toku govory taiſte, katir si je tu sam, inu bel koker kedej gdur bodi, skusel.

No! prizhe so ſashlishane. Gotovu res je: ta narvezhe srezha tega svejta ni ſa enega pametnega zhlovęka nobena sręzha, nobenu ſvelizhanje, ja! ne enkrat ena prava ſa-

do-

(i) Eccl. 1. 2.

dovolnoſt. — Prebivavz ene kajſhe, inu en Krayl, oba ſdihujeta zhes tu. Oba ſta v' glihi viſhi v' napokoju; usak v' svojemu ſtanu tok delezh sak-sebi: v' pertoſhuvanju, inu jamranju toku bliſu skupej.

Sakaj so pak nek lêtę zhasne rezhy, deslih be ſmirej toku naprej gvirale, vonder useler ſa nas toku naushęzhe, naslane, koker hitru njeh v' posęſu imamo? inu ſakaj so v' svojemu notrejnemu ushafanju uselej zel toku slabe, de namorejo zhloveshkemu serzu nigdar ſadoſti biti? — Al napride tu odtod; ke je zhlovek le *ſa Boga*, le ſa nebesa ſtvarjen? — Kajpakde! — Al prasha *Joung* v' svojeh svejtavędneh pisanizah: bodo pozh tvoje zhede jezhale, katire se globoku v' obilni dobri pashi okulipasejo, ter niso v' ſtanu vikshe ſadovolshene spoſnati, ne si voshiti? — Kratkunekar; al njeh gospodarju: le tebi se leta poſemelska ſadovolshena odrêzhe toku, de se ti v' preobilnoſte uwog: inu na goſtju, kjer sê miſa od ſbirli-

veh

veh jedy lome, lazhn, ter najejnash she po kaj vezh ſdihuvati, deslih ti tanarvezhe dejl, inu tu narbulshe od tega uſhyvash. — Le tebi se ena taka ſhivinska ſadovolshena odrezhe ne ſatu: ke so nebęsa dobrutlivshe pruti tvoji zhedi koker pruti tebi, ampak ke se ti h'kaj bulshemu koker tvoja zheda, k'vikshem, koker k'zhasnem rezhem ſtvarjen. Ti zel nise uręden, en gospodar svoje zhede biti, aku ti nad to po ſemli lęſejozho srędzho svoje ſhivine ſhe ſadoſti imash, inu se zhes to po svojemu visokemu poklizu sam sebe pouſdigniti notsheh.

Sabſtojn tedej, inu ſa hmân yshe pozhutnoſt, napuh, inu lakomnoſt is praſnoto te ſemle silo svojeh ſhelâ nasititi. Kratkunekar! ſakaj nashe voshye gredô uselej dalej. Nezh ſtvarjenega ni v'ſtanu njeh spolniti. Nashe ſhele bres konza, inu kraja so ſhęle teh Angelzov. One hrepéne po eni rędzhi, katira je vikshe, koker use tuiſtu, kar je ſtvarjenega. Te so boſhje mozhy, katire so ko-

ker

ker perute te poſtojne pruti nebesam, inu zhes naturo noter da naprutipoſtavkov bres konza pouſdigujejo, noter da Boga, da svojega ſvelizhanega asa, ali pervega ſazhetka, ſvunej katirega nabo tu v'tesnobo perpravlenu zhlovęshku serzę nekol myru, inu pokoja neshlu, deslih leta od pozhutnoſte upijanena pamet she na en zhas spy, ter si od te skryvne arrezhy she nezh sajnati napuſty.

Inu koku videjozha je vonder kmalu spęt leta arręzh, leta pogojn, koker hitru se ſupet pamet ſbudy? — Tu taranje tęga zhlovęka ni nezh, koker ena preblęzhena visokuſt, njegova nalusht zhes tu prizhnu je slova njegove perhodne naumerjozhnoſte, inu same njegove terpęzhnoſte govorę toku, ter njega v'nebesa klizhejo. — Toku nagibluje ta usegamogozhne tu serze tega zhlovęka skus skrivnu, inu netajivnu pergajnanje kjekej, namrezh k'Bogu, kamer be susebnu, inu samu zilati moglu, aku otshe ſvelizhanu biti: aku notshe tudi per

teh

teh narbulsheh narlubsheh ſadovolshenah uselej svoje nalushte zhutiti.—

Koku pak! se bo pozh tu ſhlahtnu serze tega zhloveka is poſemelskeme poredno ſtame she dalej klamelu? Seli bodo ti toku imenuvani ſvelizhani bres Boga she ſa srezhne shteli? toku, koker se te slepe mushize shtejejo, katire okuli ene merlive luzhe ponozhi, (ke njo ſa sonze derſhę) useskuſi veſęlu, inu toku dolgu okuliferflajo, dokler lih ondi svoje peretnizheze ſasmodę, kjer so menile, de so ſhe ſares prov bliſu v' polni srę-zhi ſravn. One padejo kmalu napol mertve kje, ter pojemajo, inu is preposno grevengo morejo one svojo naumnoſt spoſnati: *Oh! tok smo mi oggolſani; ne tu pravu resnizhnu sonze, ampak en slepurne vides, le en ſapelive plemen je nam svejtil. Mi smo v' greheh, inu v' nezhemernoſti utrudeni*; (k) dokler nashe serze je *bres prave ſadovolshene*,

Kol-

(k) Ergo erravimus; -- Juſtitiæ lumen non luxit nobis. -- -- Laſſati ſumus in via iniquitatis, & perditionis. *Sap.* 5. 6. 7.

Kolkerkratkol, inu koku dolgu je *bres Boga*, toku sê koker ta napokojne jeſizhek v' uri: en kamen ſvunej svojega pozhitka, inu ena magnetova jegliza, doklej svunej svojega zila ſtojy, uselej v' napokoju ſnajde. — Zhlovek namrezh je samu ſavle Boga, inu ſa nebesa ſtvarjen, inu skus tu je od ſhivine reſlozhen. Se duh pruti ſemli nagne? tok je nam nasha podoba en shpot, inu kry nam more v' liza ſtopiti, de nashe zhelu pruti nebesam goriobernenu ſtojy.

IV. §.

Bogu ſluſhiti je ta samuedine oppravk tega zhlovęka, ke Bogu inu temu svejtu ſluſhiti, mogozhe ni.

Skryna boſhja, inu *Dagon*: *Buh*, inu en *Malik*: *Chriſtus* inu *Belial*: *luzh* inu *temma* koku ſtoję te rezhy skupej? koku se tu ſgliha? — nezh bulshi koker unu, kader otshemo Bogu, inu

inu temu svejtu skupej, slushiti, tuje: obema skupej sadosti sturiti, kar nazvist kjê mogozhe ni.

Vonder je rajmno tu skorej vezh-dejl tu ushafanje teh ludy, katiri se med Bogam, inu med svejtam use-skusi verstę; ke so v'slushbi boshjī useskusi ali narodni, ali nastanovitni? Ony otę Bogu slushiti; al toku, de be njeh obzhutlivost, sa katiro sahajajo, v'temu nigdar nasabolęlu. Ony otę uselej terdnu sa pravizo stati, lubesn svojega blishnega naprejgnati; al le toku dolgu, doklej njeh lestne dobizhk, inu njeh lestna lubesn svoj pervoshene part sravn imâ; sakaj ke zel dobru sposnajo, de bres Bogu slushiti je usa srędzha tega svejta preslaba, bres terpędsha: inu lih satu nobena srezha ni, tok si persadevajo oboje tu skupejspraviti, namrezh: svojem pozhutkam use pervoshiti, inu njeh terpezhnostam use davoliti, tuje: Bogu toku slushiti, de hudizha naisshalejo.

Koku pozh tanku je ta umetne forkel ſmislen! inu koku ſbrisan je ózhe teh temniz, katir svojem otrokam toku pregnane himbe na uhu shepeta, katir koker gvishnu on ſhe naprejvę, de be imel is prasneme rokamè naſaj se podati, aku be kmalu s' pervega konza veliku, ali zel use pojiruval: toku ſaſhihran je on tudi v' temu de bo unega skorej ſa zhop popadl, katir je njemu ſhe le en sam bart roko podal. On nima zel nezh zhes tu, de ti Bogu sluſhesh; le samu Bogu sluſhiti, inu tu ſa svoj samuedine oppravk si uſeti, tu je njemu prevezh: temu preuſetnemu, katir otshe uselej temu narvikshemu enak biti. On otshe eno pogodbo, eno glihengo otshe on imeti. Buh be imel to vikshe oblaſt is njim: inu zhlovek svoje serze med njim, inu med Stvarnekam dejliti. Tu je ta si naprejpoſtavlena misl te ſtare kazhe, inu tu zhernu naprejnesenje is peklà.

Vonder kratku inu malu ne! Buh naterpy nobene reſdejlitve. On, katir

tir je zelega zhlovęka, inu szer le sam ſa se, le k'svoji ſluſhbi ſtvaril, ta otshe njega tudi zelega, inu uselej, le sam ſa se otshe on njega imęti. — Otshe on ki mordej prevezh, leta Stvarnek; ke svojo leſtnino tirja, inu nobene resdejlitve naperpuſty, katire be on bres shkode na svoji zhaſti nigdar odpuſtiti namogl? gvishnu ne! — al kedu med vami be tu ſa enakushnu derſhal, ke be en ptujz v'vashi hishi otl gospodar biti: inu ke be gospodina otla dvęma gospodarjama na ſluſhbo ſtati? — inu katira gospodina be terpęla, de be dękla na obęh ramah ſdej tem, ſdej unemu kaj is hishe kje nosila? zel usak kmet be sê jeſil, ke be njegov hlapz usakdan, ne szer dalej ked eno uro ſa enega drugega, koker ſa tega, v'katirega kruhu je, delati otl? — Koku be imel tedej Stvarnek nad nami ſadovoln biti, kader letâ usegavędòzhe vide, de usak tędn, inu skorej usak dan, inu useskuſi se verſtemo, inu sprebiramo, ter ſdej njego-

vi poſtavi, ſdej ſupet svojem pregreshnem ſhelam, ſdej Bogu, ſdej hudizhu, ali tudi obema skupej sluſhiti otshemo? – Koku? Jeli mogozhe, de be nam mogl kaj takega spregledati? nam! katiri sami kaj takega ſa ſlo goriuſamemo, aku be otl en domazh perjatl is enem nashem sovraſhnekam v'zaker hoditi? al be ki mordej imel Buh od nas terpęti, kar mi nekar enkrat od svojeh poslov naterpemo. –

Kratkunekar! tęga namore dapuſtiti ta Goſpud. *Ti imash* (l) *Gospuda svojega Boga moliti, inu le njemu samemu sluſhiti, is zelega svojega serza, is zelega odushja, inu is useh svojeh mozhy* (m) *imash ti njega lubiti*, bres kakershnega naſajderſhanja, bres vonuſętka, bres te narmajnshe reſdejlitve *imash ti njemu sluſhiti.* – Tu je njegova ſapovd. Nezh se napuſty temu v'mejs govoriti. Zhes tu se on shê bel vonspuſty is teme ozhitnu poſtavleneme beſędame,

(l) Dominum Deum tuum adorabis, & illi ſoli ſervies. *Matth.* 4. 10. (m) *Deut.* 6. 13.

dame, ke prave: *Nehzhé namore dvema Gospudama slushiti.* (n) Bogu svojemu Stvarneku, inu dnarjam, temu orodju te nezhemernoſte, inu te sladnoſte. Bogu, inu dnarjam namorete nekar enkrat ſtręzhi. — Inu kaj uſame on: ta Boſhje Uzhenik s' tega vonkej? letu: (o) *Torej pravem jeſt vam* (so njegove besede) *naskervite ſa svoje ſhivlenje, narezhite: kaj homo jedli? ali kaj bomo pyli? ali s' zhem se bomo oblazhili? ampak yshite v' useh rezheh, inu pred usem, uselej samu Boſhje Krayleſtvu, inu njegovo pravizo.* Kar se rajmno tolkajn rezhe, koker de be bil ta Odreshenik rekl: koker ni mogozhe dvema Gospudama slushiti, zhe nimamo v' useh oppravkeh uselej le letu ſa ta poglavitne namęn, inu na tu samu uso skerb na tako viſho naobernemo, koker de be nezh drugega, ja ne enkrat ſa ſhivlenje, ſa zel nezh drugega, koker le, de Bogu slushemo, skerbęti imęli. Katir

(n) *Matth.* 6. 24. (o) *Matth.* 6. 25.

se dergazhi obnasha, ta dejly svoje serzę. On otshe Bogu inu svojem terpezhnoſtam ſadoſti ſturiti, tu je: dvęma gospudama naenkrat sluſhiti otshe on; kar pak vonder po nobeni zęni mogozhe ni.

No! kaj bodo ſdej uni k'temu djali, katirem se ena sama dobra manenga, s'katiro be ony imeli zęl dan, inu svoje serze kmalu ſjutrej Bogu k' sluſhbi gorivofrati, ſhe prevêzh predolga, inu preteshka ſdy? Ludji, katiri se shtemajo, de Bogu sluſhejo, deslih se kumej enkrat v'zelemu dnęvu is pravem ajfram na svojega Boga spominejo. — Ludji, katiri v' svojeh usakdaneh oppravkeh, inu oppravilah laglej, inu poprej na use, tudi na te narporednejshe rezhy ſmislejo, koker na unu, de so, le Bogu sluſhiti ſtvarjeni, inu de be rajmno ſatu pred usem drugem, inu uselej le ſatu se mujati imęli? — Koku! al ni ki premalu rezhenu, kader se ſviſha, de bode skus eno tako na Boga

spo-

sposablivo sanikernost serzę med Stvarneka, inu med Stvar resdejlenu?

Inu kaj morejo pozh uni natu odgovoriti, katiri zele tedne, inu męsze dolgu, inu she dalej useskusi v' dobreh dnęh naprejshivę, bres tega, de be le enkrat spremisleli, *sakaj* shivę? Katiri le useskusi s' tem opprawiti imajo, koku be mogli k' vezh dnarjam, k' vezhi srezhi pridti; ke nezhemernosti, inu vesêlu kladêjo; koku be svojem pozhutkam ustrezhi, ali svoje pregreshne naprejpostavke, na karkolseno visho dasęzhi mogli? — Otę ki morebet tudi leti mene pregovoriti, de Bogu slushejo, mordej le satu, ke se enekatirekrat v' lejtu v' svunajnemu shanju sa slushabneke boshje kashejo, inu vondajêjo; us ta druge zhas pak le samu, inu zèlú na ta svejt, na lestne dobizhk, na lestno lubęsn, inu mordej she tudi zel na hudobne misle se pomishlujejo? — Al se naprave tu: Bogu, inu hudizhu skupej slushiti? temu usegamogozhnemu enega mali-

ka na ſtran poſtaviti ? *Skryno boſhjo*, inu *Dagona*, *Chriſtusa*, inu *Beliala* lih na en, inu taiſte oltar poſtaviti otęti, namrezh v'tuiſtu serzę, katiru je vonder od Boga, le samu ſa Boga odlozhenu, inu ſhegnanu blu?

Enu taku hudobnu dęlu je enkrat ta *vezhne* Buh nad temi *Filiſtarjami* is teshko roko posal, (p) deslih so ony koker Ajdji kumej ali zel ne, leto svojo ſmoto spoſnâli, ter skryni boſhji, inu tega Iſraelskega folka is usem sposhtuvanjam napruti shli; ſa kolkajn vezh bo jęſa tega *narvikshega* po tehiſteh mahnila, per katireh lih nekaj takega nezh mejn koker ena ferwęſhnoſt, inu bresboſhnoſt biti namore! —

Kratkunekar! Stvarnek namore boſhjeh susebnoſt svoje bres konza, inu kraja vikshe oblaſte is nobenem drugem gmajn imęti, inu lih toku namogozhe je, de be zhlovek med Bogam, inu eno ſtvarjo svoje serzę dejlil, inu na tako viſho ſravn Boga she tudi enega drugega Gospuda

(p) 1. Reg. 5. ob

ob enem slushil. — Al kaj bo pozh naposled leta nashvęshta himba tega greshneka drugega shadobila, koker le, kar nam Christus naprejprave, namrezh: de se ob oboje: ob tu vezhnu, inu ob tu zhasnu pride. —

Ta preushetne *Farishér* koku se pozh sa tempel, inu sa poshtavo amjêmle: koku usmilenu darovitn se on pruti tem uwogem skashe, katire on skus glas te gori, inu doli pregibné trobente na ulezah skupejklizhe, de be mogl med njeh svojo obilno almoshno vonmetati? — (q) Kedu be navirijel, de en tak dobrutne mosh be se bil skus tu shtukrat nebęsa kupil? inu kedu be mogl dvohumiti (*zviblati*) de je tudi po tęmu hrepenel, koker shlo je on svojo bahajozho zhasht, inu svoje poqvishkem letajozhe sposhtuvanje pred tęm svejtam vezhi shturiti yskal? — Al on sê je golfal: ta zhasty shelne. On ni nekar sashlushhenja pred Bogam, nekar hvale tega svejta, nezh ni on dasęgl; ke je bil ozhitnu, inu skus

(q) *Matth.* 6. 2.

uſta samega Boga, nebes nauręđn spoſnan, inu temu pulku (*gmajn ludem*) katireh hvalo ſadobiti se je on troshtal, je bil on koker en mushtr enega hinavza k' ſanezhuvanju naprej-poſtavlen. *Kader wugejme dajésh, tok be naimel s' trobento pred saho trobiti, koker hinauzi v' Synagogah*, (r) *inu po ulezah delajo, de be od ludy pohvaleni bli.* — *Resnizhnu vam jeſt povem lety*, inu usi njeh glihe, katiri s'tako sorto dobreh del Bogu, inu temu svejtu skupej sluſhiti otẹ, ti nimajo parta nad Bôgam. *Ony so ſhe svoj lon ſprejeli:* (s) ta lon namrezh, de more leta njeh hinavska zhednoſt, na katiro tọlkajn derſhẹ, inu s' katiro so ta svejt na en zhas klamèli, naposled tudi sama pred tem svejtam koker una tega *Farijérja*, k' shpotu ſturjêna biti.

Kedu be *Pilatushove* Bogauwyavske ſtrahopeſdlivoſte naferdamal? On obſtojy szer na prizho tega skupſbranè-

ga

(r) *Matth.* loc. citato. (s) Amen dico vobis, receperunt mercedem ſuam. *Matth.* 6. 2.

ga ludſtva, de je *JESUS* nadolſhn. On se uſtè, de nad smertjo tega pravizhnega nobenega parta nima: de notshe nad usem tem, kar be sê dergazhi ſgodilu, nezh kriv biti. (t) *Pilatush* skusha na use viſhe *JEſusa* svojbodnega ſturiti. Use ſtury on, le tęga samega ne, kar je dobru vędel, de se more v' takeh rezhęh ſturiti, inu tedej be blu samu ſadoſti, namrezh: obręķanju, krivi toſhbi, inu krivizi mosku se ſuper poſtaviti, inu hudobyi, po svoji dolſhnuſti is uso erſnuſtjo, inu serzhnuſtjo napruti jiti. —

Tęga naſtury ta od leſtnega dobizhka preuſet trepetavz; ke je otl toſhniku, inu temu ſatoſhenemu: nadolſhnoſti, inu pregręhi, obęm skupej sluſhiti: obęm prov, inu ſadoſti ſturiti: *Uſamite njega* prave on: *ter njega kriſhajte.* (u) Al tu use na vasho vęſt, na vash odgovor. Jeſt notshem nad

(t) *Matth.* 27. 24. (u) Accipite eum vos, & crucifigite; ego enim non invenio in eo cauſam. *Joan.* 19. 6.

nad tem nezh kriv biti: nezh notshem jeſt od tęga vęditi. — Tok si je svoje roke umyl; inu na tako viſho je letâ tanku spręden *Politikus* obęm parthyam se persliniti, inu v' temu svojo vęſt k' pokoju perpraviti yskal; kjer je pak njo na tako viſho le tolkajn bel obteſhal; ſakaj skus to shavkaſto iſrękо ni on nekar Judov utolaſhil, nekar tęga nadolſhnega Iſvelizharja oppроſtil, ampak le sam svojo nasręzho si je on na glavo nakópal. —

Al ta mogozhne *Antiochus*, potęm ke je boſhje folk terdu derſhal, inu ſtiskal: potęm ke je mejſta porubil, tempel boſhje opplęnil, inu orropal, ter sam sebe toku rekozh ſa malika te ſemle ſturil, gledejte! koku se na enkrat pokory. — *O kajpakde! tu je popolnema po pravizi, de je zhlovek Bogu podverſhen, inu de se ta mertlivè temu vezhnemu enâk nadela.* (x) — Toku on ozhitnu obſtojy. — O koku lepu! — Nezh dergazhi niso blè njegove svęte naprejuſetja. *Unu mejſtu, katiru poru-*

shiti

(x) 2. *Machab.* 9. 12.

shiti sem jeſt lésèm perlejtel, rajmno tu (prave on) *otshem jeſt ſa enu mejſtu tega perwejſhalsha usehzhiberneh narediti; inu usem Judam, katire sem jeſt otl is ſhenanne, imu otrozmy v'red ſverinam, de be njeh reſtergale, naprejurezhi; usem tem otshem jeſt eno zhaſt skaſati, imu njeh koker Athenijenſarje usem drugem folkam naprejulezhi.* — Zel obęte dela on ſdej; ta popred toku preuſetnu shtemane *Antiochus.* On sê uſtè un tempel, katirega je oropal is drageme, inu ſhlahtneme rezhmy ozzirati: te svete posode, katire je bil is sabo ſaulekl, v'mnogemu shtivilu ſupet kjê perpraviti, inu na svojo utrato use dati, karkol be utegnilu ondokej ſa vofruvanje potrebnu biti. Zhes tu obeta shê tudi, de on sam otshe en Jud ratati, ter use duſhêle obhoditi, inu pousôd mozh tega usegamogozhnega oſſnanuvati.

O kajſenu imenitnu sprebernenje je tu! — je bilu pak tudi toku poshtenu? je tu s'zelega, ali le is napol serza shlu? je tu blu bres naſajderſhanja

ſhanja, bres vonuſetka serzouſtnu rezhênu? — Po nobeni zeni; *ſakaj* S. Pismu prave: *letâ maluprida je molil h' Gospudu, od katirega ni imel miloſte upati.* (y) Ne koker de be bil Buh nehal miloſtiv biti, ampak ke ta prosejozhe, kokèrkol lep sê je delal, per usi svoji molitvi inu obeteh je le ſmirej naprejgnal, natihama v' svojemu serzu en nausmilen, en dnarjov, inu zhaſty ſhelne hudobnek biti. Tega usegamogozhnega, katirega je ſa pomozh moleduval, inu svoje reſvujſdane nagenge, h' katirem si je, pred, ali potler ſupet naſajverniti upanje delal, obojem ob enem je otl ta maluprida ſadoſti ſturiti, tu je: Boga, inu hudizha naenkrat sluſhiti, inu toku je is eno ſhaloſtno smertjo umerl: letâ *daſdevne pokorivz*, od hudizha golfan, katir ni njemu pomagati mogl: od Boga ſapushen, od katirega si ni faſluſhil nekar miloſte, nekar pomozhe prejeti. —

So

(y) 2. *Machab.* 9. 13.

So ki mordej lety ſdej goriulezhéni exempelni preſhevzhni, prerędki, ali usê predêlezh od nasheh sedaneh zhasov odlozheni? — Aj tok njeh preskozhimo, de be v'teiſte, katiri be nas utegnili bliſhejshi ſadeti, kaj bel noterpogledali.

Kaj je per ti samapashni mladoſti navadnejshega, koker tuiſtu ſnanu govorjenje: „ ſdej so dnevi tega vesêla. — „ ſdej je puſt. — ſtaroſt, póſt pride, „ tedej bo zajt se pokoriti. — Drugi „ tudi toku delajo. — ſakaj be le jeſt „ sam otl svet biti? kaj be ludji k'te- „ mu rekli? — " Ni pak lih tu, kar ſnamo shê ſdej lohka usakdan shlishati? — inu kaj otshe letâ beseda drugega rezhi, koker de otę Bogu, inu temu svejtu: temu poprej, inu unemu na ſadne: ali obema skupej sluſhiti? —

Zel med unemi, katiri se ſa brumne shtejejo, pokaj se njeh pozh tolkajn pokorivzov, inu toku malu, katiri be se ſtanovitnu pobulshali, narajma? — Jeſt nagovorim samu od falerjou te

sla-

slabuſte, ampak od takeh, katireh smo mi uselej sami krivi, inu, aku be njeh krivi nabli, be tudi tolkajn urſhoha naimeli teiſteh objokuvati: inu takeh ſahaj al njeh ni tudi res dovêl? vezhdejl so skorej uselej te poprejshene. —

Kader smo mi v' zhasneh oppravkeh is leſtnega ſadolſhenja, inu krivine le tudi en samkrat kako veliko shkodo terpeli, tok pametni ratamo, ter nabomo vezh kaj takega dapernesli. Le v' ſaderſhanju pruti Bogu se use dergazhi ſaderſhemo. Mi obſhalujemo tu, kar je prejshlu, inu doſtikrat dapernesemo mi ſhe spet jutri, kar smo dans oggręvali. — *Sa*kaj smo mi pozh v' sluſhbi boſhji toku naſtanovitni, aku mi le Boga samega yshemo? — Kader pak mi na, kar bodi ſeno, viſho ſravn Boga she tudi ſa nashem terpezhnoſtam ſahajati, temiſtem ſadoſti ſturiti, inu na tako viſho dva Gospuda sluſhiti otshemo; Koku? nili ſhe tu enu ſhugajozhe oſnanuvanje, inu doſtikrat

ſhe

ſhe zel ena resnizhna nasledba tegaiſtega ſtrashnega ſtanu te *mlazhnuſte*, od katire Chriſtus v'skryvnemu reſodenju govory: (z) *Jeſt vem ſa tvoje dela; ſakaj ti nise nekâr merſl, nekâr gork; Buh otl! de be ti enu s'teh bil. — Sedej pak ke nise nekar merſl, nekar gork, tok otshem ſazheti tebe vonpluvati.*

Strashliva ſręka! inu ſatu le tolkajn ſtrashlivshe, kolkajn namarnejshe se preudarja. En *mlazhn* namirka svoje navarnoſte, ne tęh, katiri njega svarę, teh notshe on poshlushati. Tu je njegovu posebnu reflozhnu ſnamene: inu toku ſahaja on po svojeh ſapeliveh ſtęſah. On ſahaja, inu zhe dalej naprej grę, bel, inu navarnejshi se ſajide, ter se tolkajn gvishnejshi poguby. *Jeſt otshem ſazheti tebe vonpluvati.*

Enega ozhitnu hudobnega ſanezhuje, inu sovraſhe skorej usak, katir njega le poſnâ, ter le shê eno yskro poshtenja v'nederjah nôse; al ſa tem,

F katir

(z) Quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo. *Appoc.* 3. 15. 16.

katir Bogu, inu grehu skupej slushe, sa tem *mlazhnem*, slasti, aku je on gosposk, inu imenitn, sa tem se vezhdejl laglej, inu rajshi tudi drugi obrazhajo rajmno saru; ke ni koker ta hudobne en ozhitne greshnek. Njegov prigled ulęzhe, inu golfa eno zelo mnoshezo teh ludy, katira be se sizer koker pred enem naglu sagledanem bresnam varuvala. Na eno tako visho rata en *mlazhnè* vezhkrat bel navarn, bel shkodliv, koker mordejta narnasdushnejshne hudobnek ni; na tako visho rata on shkodliv sam sebi, inu drugem, de si nash Odreshenik voshe, de be en tak zhlovek rajshi mersl, koker mlazhn bil. — *Buh otl! de be ti mlazhn nabil, ampak mersl.* (a) —

Toku, inu nezh mejn strashliv je ta navarnoste polne stan uneh se golfajozheh Christianov, katiri se skorej nekol prov popolnema gręhu naodpovèdô, katiri se sami is eno fovsh brumnostjo klamejo; ke eno pregresh-

no

(a) Utinam frigidus esses! &c. *Ibid.*

no terpezhnoſt ſmirej glajshtajo, inu te mozhne perpomozhe ſuper tu shpogati, useskuſi ſamudę noter da tehiſteh malov, kjer tu tihu naprej lesejozhe ſlęgu skus dalo tega zhasa v' eno navado se ſverſhe, temu mlazhnu mislejozhemu serzu tu nargvishnejshe pogublenje, inu uſtam boſhjem eno zhes use permerſneno gnusyo naredy.

Kaj zhuda tedej, kader se zhlovek per enemu takemu ushafanju useskuſi med Boga, inu med greh dejly, inu skorej voninvon se verſty. — Kaj zhuda! kader take sorte ludji zhasi per ti narslajshi poboſhnoſti (*andohti*) v' solſęh sê topę, inu zhes eno uro potęm ſupet kmalu koker ena ſlobna furija doma okuli roję, grumę, inu treskajo? kader svojemu bliſhnemu bres velikega premisleka to narbritkejshe *nadlego* dęjo, rajmno takrat, kader sami per sebi perliſnenu si daſdęvajo, de so od lubeſne svojega bliſhnega toku polni, de njim otshe serzę skupęti, inu zhes ujidti? inu

kader te narlepshe pisane nauke po svejtu vonposhilajo: useskufi dobre rezhy berô, inu govorę; sami pak naſturę, kar ony svojem podloſhnem dobrega naprejpravejo, ali svojem otrokam naprejpridegujejo, ter na tako viſho enega hinavskega pridegarja opponashajo (b) katir *is ſhnablami* Boga hvale; v'svojemu dijanju pak lih tega Boga ob njegovo zhaſt perpravla? — Ja! kaj zhuda! de enu taku omahujejozhe serzę, katiru ſdej Bogu, ſdej pak ſupet tęmu svejtu, ali obęma skupej sluſhe, v'nobene sorte skushnavi nigdar ſtanovitnu naobſtojy, (c) ke kmalu na ta perve puh ene ſuperne pergodnoſte ſhe szagati otshe, is uso to daſdevano zhednoſtjo tudi noter da teh popolnema obupanja polneh misl se kjê ſadeganu ſnajde, inu zhes eno tako spreminitvo, katira se v'njeh

(b) Dilexerunt eum in ore ſuo, & lingua mentiti ſunt ei; cor autem eorum non erat rectum cum eo. *Pſalm.* 77. 36. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe eſt a me. *Matth.* 15. 8. (c) In miſeriis non ſubſiſtent. *Pſal.* 139. 11.

v' njeh notrejnemu męſtu gody, se doſtikrat samu zhes se ſadoſti prezhuditi namore? — kaj zhuda?

Namrezh: *njeh pregrehe so ſhe ſanaprej med Bogam, inu med njimi eno lozhitvu ſturile.* (d) Serzę takeh ludy je blu ſhe ſdavnej poprej med Stvarneka, inu med Stvar: med Boga, inu med greh toku reſdejlenu, kołker je naprutipoſtavkov blu, na katire so ony od enega zhasa da tega drugega njeh nagnenje, inu lubeſn obrazhali; kaj be blu moglu na tu drugega pridti, koker, de niso v' v' napadnoſti ene naſvęſte srezhe nad svojo hinavsko zhednoſtjo nobene podporne, inu per Bogu, katiremu so le is polovizo svojega serza sluſhili, nekar pomozhe, nekar odſhalenja neshli. —

Sedej bodo ony konz uſeli (prave ta Prerok) *ſakaj njeh serze je resdejlenu!* (e) *Bub bo njeh malike, malike njeh ser-*

(d) Iniquitates veſtræ diviſerunt inter vos. & Deum veſtrum. *Iſai.* 59. 2. (e) Diviſum eſt cor eorum, nunc interibunt. *Oſeæ*, 10. 2.

za bo on reſdrobil, imu njeh oltarje pokonzhal. Toku, koker ſo ony v' ſluſhbi pruti Bogu voninvon useskuſi mlazhni, toku ſo ony tudi njemu: temu *vezhnemu* naposled tudi zel naprenesni, de njeh njemu ni mozh vezh dalej preneſti. On njeh otshe koker eno ossmojeno jęd od sebe prezhurezhi; tudi, ke je njeh ſhe v' uſtah imęl, njeh shê otshe vonpluniti: *odtehmal otshem jeſt ſazheti tebe vompluvati*; prave lih rajmno taiſte, katir je rekl, de dvęma Gospudama ni mozh sluſhiti. —

Koku dolgu tedej she vi zhloveshki otrozi! *koku dolgu bo she vashe serze teshku?* teshku! ke je bres duha, inu use le s' poſemelskem napolnenu, katiru se med Bogam, inu med svejtam: med zhasnem, inu med vezhnem nigdar navę, prov kam oberniti, ampak de be se nasrezhnu ſturili, useskuſi semterkje obrazha? — *ſakaj lubete vi nezhemernoſt, inu ſakaj lâsh yshete?*

(f) pra-

(f) prasha S. Duh. Vi shtemate nezhemernoſt; ke se uselej rajshi, inu popred k'hudemu, inu h'grehu ſaſtopete; vi yshete lash; ke si is eno laſhnivo srẹzho perliſujete, dokler si upanje dẹlate, Bogu inu temu svejtu: svoji vẹſti, inu svojem ſhelam obẹma skupej ſadoſti ſturiti.

Kajshe! serze namore ſhiveti, koker hitru je reſdejlênu: inu ti namoresh nigdar Bogu dapaſti, koker hitru otshesh ti ſravn njega she tudi komu drugemu sluſhiti. *Nebzhé namore dvema Gospudama sluſhiti.* Le eden je Gospud, nash Buh, komer smo mi tu dolſhni: inu le letu je ta samuedina resnizhna srezha, h'katiri smo mi odlozheni. Gdur same lêtẹ nima, ta je useskuſi revn: inu gdur ſatu, de be se srezhnega naredil, Bogu, inu temu greshnemu svejtu skupej sluſhiti otshe, ta oboje skupej ſguby: tu vezhnu ſa tega zhasnega

(f) Filii hominum uſqnequo gradi corde? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? *Pſal.* 4. 3.

volo, inu tu is unem v'red: ſemlo; ke ni ſa njo ſtvarjen, inu tudi nebęsa, ke ſa te mejn, koker ſa ſemlo skerby; dvakrat nasrezhn, inu nezh abotnejshe koker *Eſopov* pès, katir je po senzi te podobe hlaſtnel, kader je rajmno ta narbulshe falat v'gobzu nesl; al tudi kmalu per tiiſti prizhi se je spoſnal, de je golfan; ſakaj on ni tega neshl, kar je yskal, ke je le ena senza bla, inu on je she tudi ob tu pershl, kar je ſhe imel; ke je en naumnè pès bil. — Koku? al be en pametne zhlovek naimel pametnejshè biti.

DRU-

DRUGE DEJL.

Bogu slushiti je ta navogibnu potrębne oppravk tęga zhloveka: ke moremo tu ſturiti, deslih be notli, ali be se otli ſuperpoſtavlati.

I. §.

Mi moremo Bogu slushiti, tudi ke be notli, inu navedeli; namrezh: koker emu orodje njegove vezhnu gospodujejozhe previdnoſte.

Koku zhuda visoke so zhasi naprejuſetja teh ludy viditi! inu koku skerzhene ſtoję rajmno taiſte ſupet tukej na njeh konzu, kolkerkratkol so nebeshkem mislam, le v' ti narmajnshi rezhy naspruti ble. Uselej so teiſte, previdnoſt tega *usegamogozhnega*, inu she tudi to revno slabuſt tega abbotnega skupej, ſa tolkajn vezh na ſnanje dale.

Stvary te ſemle, use noter da zhlo-veka ſluſhejo Stvarneku; ke njegovu urovnanje uselej zel na tanku dapol-neo. Voda, inu ogn, inu usi ele-menti, ſvesde, sonze, inu mejsz, use lejtajozhe, inu laſejozhe ſhivale, use rezhy, katire naſhive, od te nar-vezhe da narmajnshe, odtod, kjer dan gorigrę, noter da unega kraja, kjer se doli h'konzu nagnê, use letę ſtvary ſluſhejo temu Gospudu, usak-dan, usako uro ſluſhejo one njemu, ke bres prenehanja njega boſhjo volo dapernashajo toku, koker je Stvar-nek k'svojemu naprejuſetju sleherni odlozhil (g) — Le greshnek, le ta hudobne zhlovek sam, katir be imel v'pokorsheni usem tem drugem ſtva-rem naprej ſturiti, le sam leta notshe tega ſturiti; ali zhe lih ſtury, tok ſtury veliku naſtanovitnejshi, veliku porednejshi, koker use te druge, deslih je le on k'temu zilu, inu kon-

zu

(g) Ordinatione tua perſeverat dies, quoniam omnia ſerviunt tibi. *Pſal.* 118. 19.

zu veliku vęzhe, inu vêzh susebnoſt koker te druge ſtvary prejęl.

Zhloveka samega je Buh eno pametno ſtvar ſturil, de be sam spoſnal, koku dobru, inu prov je, temu Gospudu sluſhiti. — Zhloveku samemu je Buh use ſhivale, inu ſelsha te ſemle, inu use videjozhe rezhy podvergl, de be use lete zhloveku, k'sluſhbi tega Stvarneka, koker enu orodje v' rokah tega mojſtra sluſhiti imęle. Inu naposled je ta usegamogozhne tudi zhlovęku samemu to ſvolo proſto zhesspuſtil, koker be sam otl: ali leto svojo dolſhnuſt pruti Bogu volnu, inu rad ſturiti: ali pak ne. Ta Gospud nam je k' temu to fraj volo popolnema dal; ke je od nas ludy otl, ne toku, koker od naumne ſhivine, ne koker od persileneh suſhnov, ampak radovolnu, koker od svojeh otrok poſtręſhen biti, de be nas, koker svoje otroke, koker irbe svojega krayleſtva susebnu polonati mogl.

Al lih leta darovitnoſt je tega nahvaleſhnega k' malupridu ſturila; ſakaj kader se ta preuſetnu ſaupliv zhute, de je svojbodne, si tu hudu ſvole. On sovraſhe poſtavo, katira je njegovem ſhivinskem samopashnoſtam mêje poſtavela, ter se lih s' temiſtemi darmy te darovitnoſte, katiro je njemu Stvarnek shenkal, se on sam spnê zhes njega toku, koker so se tiiſti jenaki, katiri so otli nebesa shturmati: inu koker ta ſlobne norz, katir is rajnno temiſtem mêzham, katirega je njemu poprej njegov perjatl k' brambi, inu ſa eno snago dal, ſuper sam sebe, inu ſuper svojega dobrutneka ſloby.

Eh no! se bo ki ta ſuperſtavne skus tu is pokorshene vonskomatal? boli ta puntar leta jarm: Bogu sluſhiti popolnema od sebe ſtręſti mogl? — Gvishnu ne! ſakaj samemu Gospudu tega ſtvarjenja, per katirega frajvoli je ſtalu, zhloveka ſtvariti, ali nekar, temu samemu ni fraj ſtalu, de be svojo ſtvar od dolſhnuſte Stvarneku sluſhiti

ſhiti frej povędal. Kratkunekar! tega on kratku, inu malu nekar namore ſturiti, on! katir szer use premôre. — Bogu ſluſhiti oſtane ſa nas enkrat, inu uselej ena vezhna dolſhnuſt toku, koker Buh vekumej nash Gospud, inu mi vekumej njegovi ſluſhabneki oſtanemo; tu najejna nigdar nash oppravk biti, tudi tedej ne, kader si ta narhudobnejshe obledńoſt perliſuje, de tu ſturiti, ali ne ſturiti je ena gola rezh po njegovi svojoglavnoſti. Ja! ta greshnek, katir sê ſuperpoſtavla, more Bogu ſluſhiti, inu on more doſtikrat lih rajmno skus te pôte, katire si njegova napokorshena umetnu ſmishla, lih skus te more on temuiſtemu naprejpomagati, kar je upal, de be k' nezhemer perpravel.

Karkol se na nebu, inu na ſemli ſgody, tu use se ſgody, ali is odlozhenja boſhjega, koker tu takanje teh ſveſd, inu raſtvu teh ſasajeniz, (*flanz*) ali is radovolnega perpushanja tega *vezhnega* Boga, od useh teh rezhy je greh tega zhloveka ta same,

inu

inu edine exempel. — Koker je tedej lêta ta *narvikshe* use, inu slehernu, kar be is frajvolnega odlozhenja ſturil, ali perpuſtil, use od vekumej previdel: tok je tudi noter da vekumej usezhihernu, zel sleherne greh tega zhloveka k'enemu svoje boſhje modruſte urędnemu naprejpoſtavku odlozhil, inu poſtavel, inu letâ skryvne naprejpoſtavk bo ta *usegavedozhe*, po naprejuſętju svojega vezhnega sklępa, uselej zel gvishnu dasegl, deslih be otli zhasi pergodnoſte, zhlovek, inu pekl njemu na klubu dęlati, inu se, navęm koku ſlo, v'bran poſtavlati.

Zhlovek utegne pruti boſhjem ſapovdam se nawugliv skaſati; on njeh utęgne dapernesti, ali nekar; on njeh utęgne prelomiti. Tu utęgne on ſturiti, ta naſvęſte, doklej ſhivy; ſakaj datehmal je njemu Stvarnek na fraj volo poſtavel: noter da tehiſteh malov puſty on njemu svojo frajvolo, to ſvolo k'dobremu, inu k'hudemu. Al karkol si bode ta fraj-

spu-

spushene ſbral, tu, inu slehernu, tudi zel gręh, use vę Stvarnek kjekej oberniti, de se skus tu njegove povêla, zel skus napokorsheno tega greshneka, ſuper tega greshneka issnidejo. On ta naſvęſte more sam k'temu pomagati; bres tega, de be vędel, ali otl, more on svojemu Bogu k'temu sluſhiti. — Tu so te boſhje zhudne pôte te previdnoſte, katira *tega modrijana tega svejta v'njegovi leſtni modruſti, koker is ſadergame veſhe,* (h) njegove si modru daſdevajozhe misle, inu svjete k'nezhemer perprave, (i) inu se k'temu posmehuje, (k) kader se ti poniſhani mertlivzi jokajo. Skus svojo leſtno hudobyo bo *ta hudobne posan*, inu njegové prekajene shelmarye morejo njemu na *njegovo leſtno glavo* (l) use naſajpaſti toku, koker se kameni naſaj odlejtajo, katire

(h) In laqueo, quem abſconderunt, comprehenſus eſt pes eorum. *Pſalm.* 9. 16. (i) Comprehendam ſapientes in aſtutia eorum. 1. *Cor.* 3. 19. (k) Qui habitat in cœlis irridebit eos. *Pſalm.* 2. 4. (l) In verticem ipſius iniquitas ejus deſcendet. *Pſalm.* 7. 17.

tire en naumne naspametnu kje v'eno skalo luzha.

„ Jeſt be imel temu mejſtu Ninive „ tu pogublenje naprejprideguvati ? „ koku pak , ke be zhes tu ludji k' „ pokuri lęſli? po pokuri sęgli ? — „ Ha! jeſt vem use predobru , ko- „ ku dobrutliv je ta Gospud. On „ njim bode potęm ſhę spet to shtra- „ fengo shenkal, odpuſtil ; jeſt pak „ bom , koker en fovsh *Prerok*, inu „ moje besede bodo k' posmehvanju „ poſtale. (m) — — Kratkunekar, „ jeſt tega naſturim. " — Toku je ta nawuglive *Jonas* v' svoji abotnyi govoril , inu s' toku ſuperpoſtavlajo- zheme doſdevkami sê je on v' wejg spuſtil od tega kraja, kjer je bil nje- ga Gospud Buh poklizal. Nategama se je on v' eno barko podal, (n) de be delezh kje zhes murje v' ptuje duſhele ſwejſhal ; ſakaj skus tu si je upanje delal , ali te misle zhes leta nalubne oppravk si is glave ſwyti: ali Buh sam se bode ſhe ki mordej

tem

(m) *Jonæ* 3. 10. & 4. 11. (n) *Jon.* 1. 3. & *ſeqq.*

temzhasi k'temu zilu, inu konzu katirega drugega iſvolil. Al Gospud Buh je le *Jonasa* otl, inu nobenega drugega ni on otl k'ti rezhi imęti: inu szer rajmno po leti pôti je otl Stvarnek svoje povêle spelanu imęti.

Kumej je bil *Jonas* v' barki, se je ſazhelu tu poprej zel tihu se giblejo-zhe murje napejnati, se peniti, ver-shati, inu jeſiti, koker de be tegaiſte-ga notlu terpeti, katir se je upiral Gospudu tega murja, inu te ſemle ſluſhiti. Lety serditu gorikipezhi valovi, inu ti viharji: tu jezhanje, inu zvilenje teh ludy, tu bliskajozhe germenje teh zherneh oblakov, inu kar se je moglu she v'ſtrashlivi tem-moti use viditi, shlishati, ali zhutiti, use je od useh platy ſhugalu, inu per-tilu is prizhno smertjo, inu tu toku dolgu, dokler je bil *Jonas* skus eno zhudno bajo v'murje verſhen, inu per tiiſti prizhi od ene balêne poſhert.

Trebuh lête poshashte je bil ſa te-ga terdouratnega ena ſtrashnu ten na jezha, katira je njemu ozhy k'sol-

ſam te pokure odperla. Tri dny, inu tri nozhy dolgu je on v' leti jezhi ſapert leſhal, inu na trete dan je on bil lih rajmno toku zhudnu od te ribe ſupet na wreg ſhiv, inu bres shkode vonkejverſhen.

Tukej je ta posane powejgnenz svoje roke pruti nebesam, k' Stvarneku, katiremu je toku preuſetnu, pokorsheno skaſati, se odpovedal bil, molyl. On je obſtal, de be nabil imel nekol shtime tega Gospuda toku mozhnu shlishati, koker, kader si je voshil, de be zhes tu gluh bil. — Napokorshena, tu poshtrafanje, inu use, kar se je v' leti ne navadni rezhi godilu, use tu je blu toku dobru ſa *Jonasa*, koker ſa tu mejſtu, kamer je bil poslan, enu ſtrashnu skaſanje, de roka tega Gospuda se more bati; de je treba njemu sluſhiti, inu de se njemu nehzhe ſuperſtaviti nasme, inu namore. — Ajdji, zel ti szer najovirni Ajdji, od teh narmajnsheh da narvezheh, od krayla noter da sesajozhega otroka, usi so na Gospuda

viru-

viruvali, inu so to narojſtrejshe pokuro delali. (o) —

Tega malega *Joſhefa*, katir ni nekol v' pregrehah is svojemi bratami derſhal, ampak bogabojezhe svojemu ozhetu reſodeval, tega paſtirzheka je otl Buh zhes njegove brate noter gori na thron povikshati, inu je tu njemu she tudi res vezhkrat v' prerokovskeh sajnah naprejkaſal. (p) Koker v'ti lepi ſariji ta lepe jasne poldan: toku je Buh ſhe takrat temu brumnemu mladenzhu njegovu perhodnu povikshanje pokaſal, de be njemu skus tu ſhe enu naprejgredôzhe ſnamene od tega polonanja dal, inu to she mlado ſtaroſt njegove shelej pogajnajozhe zhednoſte k' prov ſgudnemu ſorenju poterdil.

Ti navoshlivi so use lete rezhy shlishali, inu videli, inu nameſt vesêla zhes srezho svojega brata so ony ajſrali, inu se jeſili; ke so njegovo nadolſhnoſt sovraſhili, katira,

(o) *Jonæ* 3. 7. & *ſeqq.* (p) *Gen.* 37. & *ſeqq.*

koker mlada je she bla, se je vonder njeh pregreshnem samopashnoſtam uselej moshku ſuperpoſtavlala; ſhe so se ony skupej ſarotili, ter zhes njega eno prov pregnanu ſmisleno smert sklenili, de be le tuiſtu ubraniti mogli, od katirega je njim ta male v'svoji triſni perprosheni tolkukrat, inu tolkajn povedal bil. — *Glejte! tukej pride le, ta sajnavz*: so ony med sabo shepetali. Nej le lesêm pride; mi otshemo njega usmertiti, inu tedej bo on kmalu videl, kaj so njemu njegove ſlate sajne pomagale. (q) — S'tem opponoshlivem shpotanjam so se ony *Joſhefa* lotili; ke je enkrat od delezh na pojlu k'njim koker en brat lubeſnivu dahajal. Koker de be bil med reswojneke ſapadl bil, toku so njega njegovi bratji is ſtrashnemè prevuſame ſveſâli. Ony so njega globoku v'eno temno jamo pogreſnili, kjer je on ſdej is sols polnemi ozhmy ſabſtojn k'svojemu predelezh prezh odlozhenemu ozhętu se naſaj jokal,

ter

(q) *Gen.* 37. 20.

ter be se naimel drugega troshtati, koker ta kryvave nôsh, s' katirem be njemu ta bratamorz urat odreſal.

Al ta *usegamogozhne*, katir verh dęl zhloveshkeh otrok sê poſira; ke use od vekumej lêsèm previde, inu use lubeſnivu urovna, letâ je gotovu res vędel, de ti hudobni nabodo mogli v' temu smertnemu urkelnu skupej-pridti; ſakaj njeh kryvy ſhelni svjeti niso nezh vezh premogli, koker le, de so srędzhi tega nadolſhnega naprej-pomâgâli; ke so njegovo zhednoſt skus lih rajmno lete pote teh rędv, inu nadlug k' poprejshnemu iſorenju perpraveli, de be tędga, kar je ſa nje-ga letâ previdnoſt odlozhila, inu kar je navoshlivoſt ubrauiti sklenila bla, tolkajn berſhejshe urędn poſtal.

Ręs ulędzhejo ony ſhe tega malega jetnika ſupet s' te jame vonkej. Ony njega ravnu umoriti nothę; vonder be on naimel nigdar vezh ozhętu pred ozhy pridti: leta lubizhk, katir, ko-ker je blu viditi, je sam zelu ozhe-tovu serze noteruſęl bil. On be naimel

nobenega parta v'irbsheni is svojemi bratami imęti ; inu on be imel, koker en revne sufhn noter da pokrajn tega svejta prezhulezhen biti, de be njim le vezh treba nablu njega pred sabo viditi ; unega, katirè se je skus svojo nadolfhno brumnoft vondal, de imâ na svejtu nekaj velikega ratati, inu zhes use svoje brate enkrat krayluvati.

S'tako mislejo je bil Jofhef tem Madijanitarskem kopzam, inu od teh v'to dalno Egyptovsko dufhelo fa sufhna predân. Al lih rajmno leta kraj, leto pôt, inu lete zhase si je Buh fvolil, de be svoje vezhne sklepe rajmno skus roke tehifteh vonspelâl, katiri so fhe menili, de so use fturili, kar be kol moglu tu nafajderfhati, odverniti. Lih rajmno v'Egyptovski dufheli je previdnoft tega mladega *Jofhefa* na krayleve thron posadila, na katiremu be po fturjeni oblubi njega shê njegov ftar ozhe is od troshta, inu vesela jokajozhemi ozhmy viditi imel, inu kjer be se

imeli

imeli ti nausmileni bratji is nakrishm
ftaknenemè rokame perpoguvati, inu
na kolęna dolipafti. Lih leta Egyp-
tovska dufhęla je bla taifte od Boga
odlozhen kraj, kjer ti oblędni pregaj-
nuvavzi imęli svojo hudobnoft is gren-
ko grevengo objokati, (r) inu fate-
gavolo shê zel v' svojeh otrozeh,
inu v' otrozeh svojeh otrok is eno
veliku sivnejshe sufhnoftjo mogli po-
sani biti, koker je una bla, v'kati-
ro so ony bli tega nadolfhnega brata
predali; fakaj *kader je bil Joshef umerl,*
so Egyptarji Israelske otroke sovrashili:
so njim nadlego delali, ter so svoj shpot
is njimi tribali. — Pridte! — so djali:
Stiskajmo Israelske folk is himbo. (s) —
Terdnu je blu fhę per *Amanu* skle-
nenu, zel judovske rôd svojemu
mashtuvanju gorivofrati, (t) inu
Mardochęusu, katir ni njemu otl ko-
lena perpogniti, fhe fajtro na eneh
15. komovzov visoku ftojęzheh gav-
gah urat ulomiti. — Koku napuh-

(r) *Gen.* 42. 21. (s) *Exod.* 1. 10. & 13.
(t) *Esth.* 3. & *seqq.*

nen je on bil zhes tu leta preuſętne oblaſtnik, kader je skus svoje hudobne svjete od krayla k' ti rezhi to popolnema oblaſt prejęl, inu ke je svojem perjatlam veſęlu tu sporozhenje pravel? — *Jutri*, je on v' preuſętju svoje srędzhe djal: „ jutri „ si ima ta grintovè Jud ſhe skusiti, „ kedu je on: inu kedu je Aman, „ ta lubizhk tega Krayla. Zęla du„ ſhela se more od mojega serdu „ ſtręſti. "

Toku debęlu sê je podſtopila ſdej leta ſhaba napihuvati, de be se njegov daſdęvne napuh tolkajn gèrshi respozhèl; inu toku je otl Stvarnek Mardochęusa svojega sluſhabneka is ſtu navarnoſtame prepręzhi, de be njega is vezhe slavo ſupet vonispravel, inu napravel, de be se tolkajn lepshi v' ozhęh ſasvejtil.

Shê sê je Aman v' svojeh po mashtuvanju hrepenęzheh mislah raduval, inu ſhę more on ſdej sam svojega sovraſhneka, koker en sluga svojega gospuda skus zęlu mejſtu po

ozhit-

ozhitneh gasah poſtrezhi. Ta brumne Jud bo na enkrat, bres svojega vędéſa na tu pouſdignenu męſtu tęga *Amana* poſtavlen, inu jutri sê more ta zhaſty ſhelne Miniſter is usemi svojemi otrozmy v'sredi shpota tega ludſtva na tehiſteh gavgah ſadushiti, katire je bil snozhi svojemu nasprutneku namenil, ſdej je pak sposnal, de njeh je le sam ſa se goripoſtavel bil. (u)

Toku namrezh ima navado boſhja modruſt *greshneka v' delah svojeh rok*, koker v' ſadergah ujeti, inu njega v' svoji hudobyi, kedaj, kje, inu koku le otshe, koker tatu v' prizho *ſapopaſti*: (x) inu toku bode tega nadolſhnega skus pôte, katire so viditi, koker de be njega od zila le dalej prezh odurazhale, k' svojemu zilu pelati vedela. Toku je ta Gospud s'tema dvema sodnikama naklonil, nad katiremi

(u) Suſpenſus eſt itaque Aman in patibulo, quod paraverat Mardochæo. *Eſth.* 7. 10.

(x) In operibus manuum ſuarum comprehenſus eſt peccator. *Pſal.* 9. 17.

je on lih rajmno ta smertne urkel spêlati puſtil, katirega ſta ta dva hudobneka sama zhes to zhiſto *Suſanno* sklenila bla. (y) Inu toku je ta *vezhne* te krive toſhnike enega *Daniela* pôsal; ke je svojega sluſhabneka v' sredi teh dovjeh levov varuval: te ozhitavze pak naspruti v' rajmno leto smertno jamo (z) pahnil, ter rajmno temiſtem ſverijazhenam pred ſobe vergl, de be njeh reſtargale, katire so bli lety bresveſtni ſa tega nadolſhnega perpraveli. (a) —

Nili res zhudnu Buh delu tega odreshênja skus roke tehiſteh dapernesl, katiri so bli uso svojo zhaſt, oblaſt, pamet, umetnoſt, pregnanoſt, inu ſlobnuſt popolnema usa iſjemali, inu goripoſtaveli, de be le bli mogli tuiſtu ubraniti, inu k' nezhemer perpraviti? — Ajdji, inu Judji, Firshti, inu Krayli, Gosposka, inu podloſhni, ta gmajn folk, inu farji, pekl, inu

ta

(y) *Dan.* 13. (z) Incidit in foveam, quam fecit. *Pſal.* 7. 16. (a) *Daniel.* 6.

ta svejt, use (b) use je blu viditi, koker de be se blu zhes enega, inu tegaiſtega zhloveka spuntalu, zhes tegaiſtega, katir je vonder, ta samu iſvolene boſhje, ta uzhenik, inu ſvelizhanje tega svejta biti, od nebes poslan bil. Te narnaſdushnejshe toſhbe, tu narhujshe pozhernenje, katire so ble ſatu: de be le bil she bel zhern, inu sovraſh narejen, po zeleh kupeh ſmishlene: use je moglu pod tem plajsham te poboſhnoſte potuhnenu, inu skrytù tizhati le ſatu: de be per temu ajfrajozhemu ludſtvu zhes tega Shtiftarja ene nove vire tolkajn britkejshi, tolkajn vezh, inu mozhnejshi ſdâlu.

Ti napoboſhni so tega nadolſhnega obsûli koker derezhi vovki tu samotnu jagne; inu koker ta treskajozhe ogn, kader v' ternovi hoſti poka, (c) tok so njemu is svojemi ſtrupene-

(b) Quare fremuerunt gentes ? - - Reges terræ, & Principes convenerunt in unum adverſus Dominum, & adverſus Chriſtum ejus. *Pſalm.* 2. 1. 2. (c) Circumdantes circumdederunt me -- & exarſerunt ſicut ignis in ſpinis. *Pſalm.* 117. 11. 12.

nemi ſobmy njeh is ſhovzam ſmejshane jeſne sline napruti shkripâli. (d) *On se baha, de imâ Boga Ja Ozheta,* (e) so ony djali, ti nausmileni shpotuvavzi: *no! tok pridte tedej mi otshemo njega k' nezhemer perpraviti*, tolkajn ran otshemo mi njemu utovzh, de nabo zel *nobenemu zhloveku vezh podobn.* — *On se uſte, de otsbe zhes try dny ſupet od smerte uſtati, inu is svojega gróba koker Jonas* (f) *is trebuha te balene ſhiv ſupet vonkej pridti.* — Al kaj velâ! mi bomo njemu ſhe eno ſturili; na tako viſho otshemo mi njega uwyti, koker de be nekol ſhivel nabił; na tako viſho uwyti, de nam od njegovega goriuſtajanja nabo treba toku kmalu nezh skerbeti. Njegova pokopniza se more is gospôskenem perſtanam (g) ſuper use golfye ſaſhihrati, inu njegovu mertvu truplu se more ſuper use silę njegoveh jogrov, katireh be se

blu

(d) Frenduerunt in me dentibus ſuis. *Pſal.* 34. 16. (e) Gloriatur Patrem se habere Deum. *Sap.* 2. 16. (f) *Matth.* 12. 10. (g) Signantes lapidem cum cuſtodibus. *Matth.* 27. 66.

blu bati, useskuſi is oroſhjeno roko vahtati, inu varuvati, de be tegaiſtega ki mordej naukradli, inu med ludy ſnesli: on je od smerte uſtal, inu tedej *skus tu nasha rezh tolkajn hujshi koker kedej poprej narata.* (h)

Toku so si edn drugemu na uhu shepetali. Toku pregnanu hudobni so bli njeh kryvavi svjeti. Inu koku ſlobnu je blu use tu, zel is perušętjam te nozhy bres spanja pruti tem bloger rezhenemu Iſvelizharju dapernesenu! koku naisrezhenu veliku je blu tu nausmilenu vesele, kader so ti kriſhavzi Boga zhloveka na kriſhemlesu ommedlęvati videli! tegaiſtega, od katirega so pred dvema dnevama s' toku skerbno bojezhnoſtjo sami ozhitnu obſtali, de se *ſabſtojn mujajo, ter nezh zhes njega oppraviti napremorejo.* (i) Sedej je njim ſadoſti; ke so skus njegovo smert njegove oblube, use, koker na en ſhlak (koker

(h) Et erit noviſſimus error pejor priore. *Matth.* 27. 64. (i) Videtis, quia nihil proficimus, totus mundus poſt eum abit. *Joan.* 12. 19.

ker so męnili) dolipowyli, da smerte powyli. Ony ſtoyę (k) is gori naqvishku ſgerblenem zhêlam temu *krijhanemu* na zviſt, ter si eden drugemu vesêle is mozhnu pokajozhemè rokame naspruti luskajo, koker edn, katir se po premaguvanju svojeh sovraſhnekov na visokemu vósu vesely, de se serzę v' njemu smeja.

Al rajmno ſdej, kjer se greshnek is premaguvanjam v' rokah raduje, lih leta hipz tega zhasa: lih rajmno letę mitelne, lih rajmno lete forkelne teh naſdushneh si je Buh ſvolil, de be njeh rajmno s' temi ſhlakami, s' katiremi so ony po herbtu tega *Isvelizharja* kovali, v' njeh leſtne obras njeh naſaj wyl; ke je rajmno tega ſa krayla teh nebes, inu ſa usegazhihernega *svejta Sodnika* ſdej povikshal, kjer je njega ta hudobne svejt ſa eno tarzho usegazhihernega sovrashtva si poſtavel, de be use nad njim dapolnil, (l)

kar

(k) Et ſtabat populus ſpectans, & deridebant eum principes. *Luc.* 23. 35. (l) Quoniam ſic ſcriptum eſt, & ſic oportebat Chriſtum pati &c. *Luc.* 24. 46.

kar je blu v' Prerokeh od njega naprejpovędanu, inu v' Ozhakeh naprejpomęnenu; ſakaj use tu je na njegovo pershono le ena figura, inu naprejpodoba blu. (m)

She v' sredi kryvavega paſſijona, ali terplenja je s' te naſmase teh bolezhin ta v' terpezhemu męsu prebivajozha boſhja natura se vonkej svitila, koker se luzh s' te naspruti ſtojęzhe senze tolkajn svitlejshe spoſna; ne, koker, ali ke je boſhja natura bolezhine preuſdignela, ampak ke je ta terpezhe Buhzhlovek is eno tako popolnemaſtjo od zhednoſte use preſtal, de je tu mozhy enega golega zhloveka delezh preseglu, inu de samu njegovu zhudnu movzhanje je zel is uſt njegoveh trynogov uselej tu narglasnejshe prizhanje govorilu, de leta môsh teh bolezhin je Buh. *V' resnizi letá je Syn boſhje.* (n)

To-

(m) Omnia in figura contingebant illis. 1. *Corin.* 10. 11. (n) Vere hic homo Filius Dei erat. *Marc.* 15. 39.

Toku so si misleli, inu so govorili uni, katiri so per leti smerti tega krisha sravn bli, inu so sgrevani prezh shli. (o) Inu toku je blu viditi, koker de be te ne shivęzhe stvary govorile ble, katire so toku rekozh v' smerti njeh Gospuda obzhutne postale, de be le, kolkajn be njem mogozhe blu, od njegove boshje nature prizhuvanje dajâle. Slehern je videl, inu slehern je shlishal, kar se od sazhetka tega svejta she ni nekol videlu, nekol shlishalu. Toku shaloste polnu je blu sonze v' smerti tega *Isvelizharja* merknilu: (p) toku is starshnem trepętam se je semla is dna stresla. Zela natura je bla zhes ta resgled enega umirajozhega Bogazhlovęka is ostermenjam, inu smôto napolnena. Skale so se resklale: grobi odperli: ti mertvi so k'tem shivem vonkejshli, inu tu sagrinâlu tega posvetzhenega tempelna je blu skus eno navidejozho roko

od

(o) Percutientes pectora sua revertebantur. *Luc.* 23. 48. (p) Tenebræ factæ sunt super universam terram -- terra mota est, & petræ scissæ sunt &c. *Matth.* 27. 45. -- 51.

od verha noter daſdol preterganu ſatu, de be se Judam na ſnanje dalu, de njeh poſtave je konz.

Tu so bli ſazhętki tega perhodnega vesêla, po premaguvanju ſgol zhudne rezhy pomęnujejozhe naprejhodnoſte, katire je nebu k' ressvitzhenju tęga *kriſhanega*, inu k' smertnemu ſtrahu teh uwyavzov boſhjeh naprej posial; ſakaj skorej natu, inu res je goriuſtal taiſte *JEſus*, rajmno taiſte, katirega so njegovi sovraſhneki is tavſhent ranamè reſmesarili: rajmno taiſte, katir je pred tremi dnevami na shpotlivemu kriſhu umerl, inu v' grobu toku pregnanu previdnu ſapert bil: rajmno letâ grę ſdej ſhiv, koker tu ked ſlatu se svitęzhe sonze ob lepú jasnenemu poldnétu is svojega ſharga k' ſhivlenju gori. On uſtane od mertveh koker je poprej pravel. Tiiſti ſhovnirji, katiri so grob varuvali, so prizha ſatu, katirem se namore ſuperrezhi, ke so sami is ozhmy videli. Ony oſtermę, inu obdrevénę zhes svitlobo njegove slave, inu zha-

ſty; (q) ter dajejo enumislenu is persego zęlemu svejtu to neoſtrashnu prizhuvanje od tęga. (r)

No ſdej! be bil pekl ſa ta sklêp, inu ta naprejpoſtavk *vezhnega* Boga vędel? tok be si bil ſa proſtenje *JEſusovu* veliku vęzhe mujo, koker ſa kriſhanje perſadel, de be le bil odreshenje tega zhloveka ubranil: inu ke be bla ta mnoſheza teh Judov mejn zhes *JEſusa* se resſlobila, tok be tudi letu premaguvanje ſa nashega odreshenika mejn slavitnu blu; (s) Njegovu goriuſtajanje, leta uloſhêna terdnuſt tega kriſtijanſtva, (t) be bla ſa nas mejn, inu ne toku, koker je ręs ſdej, ſapopadna poſtâla. Sedèj pak, ſdej be ony otli: lety ſlobęzhi od nalushtè sê respozhiti, ke so dobru vidè-

li,

(q) Præ timore exteriti ſunt cuſtodes, & facti ſunt velut mortui -- & venerunt in civitatem, & nuntiaverunt Principibus Sacerdotum, quæ facta fuerant. *Matth.* 28. 4. & 11. (r) *Ibid.* 28. 15. (s) Nonne hæc oportuit Chriſtum pati, & ſic intrare in gloriam ſuam? *Luc.* 24. 25. (t) Si autem Chriſtus non reſurrexit, inanis eſt prædicatio noſtra -- -- vana eſt fides noſtra. 1. *Cor.* 14. & 17.

li, de ony sami so skustu, ke so tega nadolſhnega umorili, k'njegovemu ressvitzhenju (u) tu narimenitnejshe ſturili: de so sami k' svoji sramoti (x) inu shtrafengi tu orodje bli, inu tu szer lih takrat narbel, kader so ony mẹnili, de je njeh ſdovjana ſlobnuſt ſhe premagala, inu de ony so ſhe svoje mashtuvanja ſhelne voshye pruti *JEſusu* ispolnili. Ta kamen, katirega so ſidarji k' shpotu ſavergli, ta je lih skus njeh roke na ta narimenitnejshe kraj ſa kamen na voglu tega ſidanja poſtavlen bil. (y) — Toku dẹla ta Gospud s'temiiſtemi, katiri se njemu v'bran poſtavejo, katiri doſtikrat lih skus tu, v' zhẹm se upirajo, deslih bres njeh vẹdéſa, inu vole, njemu na eno zel zhudno viſho sluſhiti morejo. Nej se le tedej te sovraſhne vode teh ſupernoſt napejnajo,

(u) Furentium manus, dum proprio incumbunt ſceleri, famulatæ ſunt Redemptori. *S. Leo Serm. de paſſ. Domini.* (x) Inimicos ejus induam confuſione. *Pſal.* 131. 18. (y) Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes, hic factus eſt in caput anguli. *Pſalm.* 117. 22. & *Matth.* 21. 42. & 1. *Petri* 2. 7.

nej naqvishku vershę. One morej same na svojemu herbtu to ladjo nositi, katiro poſhreti so pertile; inu kolkajn vikshi gorirasejo, ſa tolkajn vezh pouſdigujejo oné gori to premagajozho nadolſhnoſt, inu to boſhjo kraylujejozho previdnoſt naqvishku.

II. §.

Mi moremo Bogu ſluſhiti, tudi ſuper svojo dijansko volo, namrezh koker exempelni njegove boſhje oſtre pravize.

Toku skus, inu skus navogibnu je ſa nas ludy leta nash samuedinu potrębne oppravk. Mi moremo Gospudu svojemu Bogu sluſhiti ali *is volo*, ali *po sili*: inu szer ne le v' perhodnemu, ampak shê tudi ſdej v' prizhnemu ſhivlenju. — *Tu dela on, ta Gospud, ter je zhudnu pred nashemi ozhmy*; (a) le ſa tolkajn zhudnejshi je tu; ke letu zhu-

(a) A Domino factum eſt iſtud, & eſt mirabile in oculis noſtris. *Pſalm.* 117. 23. & *Matth.* 21. 42.

zhudu te boſhje kraylujejozhe modruſte she dan danashne, inu skorej usakdan se ſgody, bres tega de be mi zhutili, ali skus tu otli modri, inu pametni poſtati. Al koku! al navidemo, nashlishemo, inu nazhutemo mi ſhę ſdej inu usakdan tęga, de Stvarnek rajmno tu, skus katiru mi njegov dar k' naſmasi porędnu nuzamo, ali njegove ſapovde prelomemo, de on lih rajmno tu k' nashi shtrafengi oberne, inu is lih rajmno tegaiſtega naprejpoſtavka, v' katiremu se mi upiramo njemu sluſhiti, to shibo nas posati vęſhe, is njo nas têpe, inu v' svojo sluſhbo naſajvôde? —

Resnizhnu! she dan danashne shtrafa Buh to ſanikernoſt teh naprejpoſtavleneh ſavle te pregrehe njeh podloſhneh, lih rajmno skus letę njeh podloſhne na tako viſho: koker je skus te naposajene *Helijove* otroke tega ozhęta bres erſnuſte, posal. Tega pijanza, tega jegravza, tega krivizhnega, tega oherneka, tega sladnivza koku gotovu ręs, koku terpku ſgu-

dejshnu, ali poſnejshi shtrafa on slehernega skus njegovu leſtnu ſahajanje; ke njegova modruſt leto rezh toku previdnu napęle, de nam same nashe nezhemernoſte skus napokoj, skus gnusyo, skus bolezhine, ali nalubnoſt k'eni pęſi ratajo, inu de ta samapashna ſadovolshena more vezhdejl ta leſtne rabel svojega lubizhka biti? *Gospud je tu ſturil; nam k' shtrafengi je tu skus nas same ſturil.* (b) — Nili zhudnu pred nashemi ozhmy? prov zhudnu! ſakaj mi zhutemo tu, deslih tega uselej naspoſnamo. Mi zhutemo, inu is rokame perjemamo, prave S. O. Augushtin, de usaku reſvèrſtnu serze je samu sebi, koker en tern v'ozhęh k'leſtne shtrafengi: inu zel tu orodje nasheh rok, te neſhivezhe ſtvary, katire nam je ta Gospud k' njegovi sluſhbi dal, use jejnajo nam sluſhiti; se use usakdan, inu usako uro zhes nas vojskujejo, koker hitru se podſtopemo temu

(b) Cognoſcetur Dominus judicia faciens. *Pſal.* 9. 17.

mu Gospudu, njeh Stvarneku ſuperſtavni biti. Ta svejt inu ſemla bode ſa tega Stvarneka zhes tega greshneka svoje oroſhje| uſdignela. (c) — Koku ſtrashliv je pozh ta Gospud nash Buh, tudi takrat, kader se nam vide, de k'nashem gręham movzhy!

Al, smęmli jeſt toku govoriti? koku ſtrashliv je pozh ta puntarske zhlovek, katir to ſtrashno ramo tega Gospuda spoſnâ, inu vonder svoj herbt k'pokorsheni ukreniti se upira, ter si sajnati puſty: ne on, ampak sam Buh be se imel njegove visoku bahajozhe preuſętnoſte bati? — Toku si mislejo, toku govorę ony, leti terdovratni duhovi, kader enkrat v'hudobyi otterpnejo.

Aj tedej! ſtopimo ſdej ti preuſętnoſti tega greha is terdno nogo pod ozhy. Pokaſhimo temuiſtemu, katir toku oblędnu pruti nebesam godernâ, njegovo pravo podobo v'negovi o-

(c) Pugnabit cum illo orbis terrarum contra inſenſatos. *Sap.* 5. 21.

ſtudnoſti pred ozhy. On se kuja, inu is tem se useskuſi hvale leta naſdushne: de v'njegovi voli ſtojy, wugati, ali pak ne. Tu njega visoku napihne; ſakaj on si daſdeva, koker en mlad meſg, (d) de je k'proſtini, inu svojbodnoſti rojen. Tega *vezhnega* dobruta dęla njega le oblędnega, ter preklina ozheta lih ob enemu zhasu, kader pod njegovo tepeſhnezo ſdihuje toku, koker ena nareſumna nasnaga dela, kader ſhe nje udji pod to ſmenzajozho nogo goripokajo, otshe pak nezhmejn vonder shê svoje ſtrupęne ſóbe naſtaviti, de be ugriſnela. Rajmno letú delajo uni, katiri tega Gospuda ſnajo, inu vonder njemu sluſhiti oblednu se otę v'bran poſtaviti. — *Ludji so shentuvali ime boſhje, katir ima zhes lete nadlege oblaſt; inu ony niso pokure delali, de be skus tu Stvarneku njegovo zhaſt dali.* — — *Ony so svoje jeſike reſgriſli, inu ony so shentuvali Boga teb nebes ſavle njeh bolezhine,*

inu

(d) In ſuperbiam erigitur, & tanquam pullum onagri liberum ſe natum putat. *Job.* 11. 12.

inu ran, ter vonder pokure zhes svoje dela delali niso. (e)

Dérda! puſtite njeh, nej le sikajo lety Faraonovi gâdi: inu koku dolgu shetoku? — ja! doklej bo ta ſtrashne ſhakl njeh grehov poln, doklej njeh hudobya narvekshe poſtane. Ta preuſetne *Lucifer* ſtury njim k'mushtru ta perve to probo. Preuſetnu se pokorsheni svojega Stvarneka odpovę. Letu njegovu ſuperpoſtavlanje je eno minuto terpelu, inu ſhe per ti prizhi ſaropota, pôzhe, inu uname njega ta mashtujejozhe grum, ter powye tega puntarja v'zhernemu kupu njegovega tovarshtva od presvitlega verha teh nebes noter da temne sredize te ſemle zel globoku k'vezhni martri doli. — Ha! ſdej se temu *usegamogozhnemu* naspruti poſtavlaj ti wore sromak! ti velikouſtne duh! ti ſveſda te *perve velikuſte*, katir sè sê snozhi to-

(e) Æſtuaverunt homines æſtu magno, & blasphamaverunt nomen Dei habentis poteſtatem ſuper has plagas, neque egerunt pœnitentiam, ut darent illi gloriam &c. *Apoc.* 16. 9. *& ſeqq.*

ku mozhnu svejtel, dans pak se toku smradlivu koker en tilęzhe ottrink od ene svejzhe svojo gerdobo skadìl! ſdej ſnash ti s' tega ognenega brêſna to reſdrobleno terdo glavo pouſdigniti, inu s' tem obupajozhem *Faraonam* she herkajozh gori upyti: *Jeſt navem ſa nobenega Gospuda, jeſt notsbem njemu ſluſhiti.* (f) — Jenoj! nili tudi tu odlozhenje, kar she dans na zhloveka zhaka? na tega puntarskega zhloveka! katir otshe koker *Lucifer* nebesa truzati, se bo mogl pak mordej she dans koker *Lucifer* kje doli prekuzniti? (g)

Naumna hudobnoſt! ti moresh le vonder pokorna biti, zel popolnema po dapadajenju tega Stvarneka se moresh ti uloſhiti, udati, ſaſtopiti. *On bode tebe koker prah pod nogame ſterl,* (h) inu kar ti rad naſturish, tu bosh ti

po

(f) Quis eſt Dominus, ut audiam vocem ejus? Neſcio Dominum. *Exod.* 5. 2. (g) Adhuc pusillum, & non erit peccator: *Pſal.* 36. 10. quæres locum ejus, & non invenies. (h) Ut pulverem ante faciem venti cominuam eos. *Pſal.* 17. 43.

po sili, inu szer na vekumej bosh ti mogl ſturiti; ſakaj na enkrat, kader si bosh narmejn daſdeval, naenkrat bosh ti kje. Ti bosh v'peklu, predn bosh she prov vedel, de sè mertuv, — inu kaj bosh ti pozh ondi? — Ja! ondi bosh ti, tudi ſuper svojo volo volo tvojega Boga dapernashal: inu ondi bosh ti mogl Stvarneku, koker en vezhnu nasrezhne kaldov, ali ſaklane vofr njegovega pravizhnega serdu navekumej sluſhiti; (i) toku: koker se enemu malupridnemu hudobneku gody, katir more ſdej po voli svoje duſhelne gosposke umrẹti, inu k'usehzhihernemu priglẹdu, inu posvarjenju na shpotlive gavge obesen biti, ke se je po tega ſapovedujejozhega poſtavi ſhivẹti ſuperpoſtavlal.

Toku, inu bres perglihe bo s'tabo v'vezhnoſti shlu, inu namrezh v'peklu, katir je ſdej ti ſuperſtavni ſtvari rajmno toku gvishn, koker je mordej ſdej naſnan, inu mordej she tudi

(i) Glorificabis Deum aut faciendo, quod vult Deus; aut patiendo, quod tu non vis. S. P. *Aug.*

tudi zel prelohke, ali koker ena mala rezh. — Al ſashlishi! spremisli, kaj se ima tebi pergoditi! uzhi se ta kraj spoſnati, kjer Stvarnek is silo k' pokorsheni permora; ta kraj, katir na tebe zhaka: de se ti ſhę ſdej, doklej je shê zhas, prov, inu v' resnizi spomislesh, aku be tebe ondi prebivati, inu enkrat na vekumej oſtati veselilu, ali pak ne. — Stopi ſdej doli v' pekl, ke se ſamoresh shê ſupet naſajverniti; ſakaj med tem narbel ſhihr perpomozhame, peklu odjidti, je tu: kader zhlovek v' svojeh ſhiveh dnęh is ozhmy te dushe vezhkrat kje doli ſtope.

Ta beseda *pekl* je vezh ked en zént teshka beſęda, katira se od teh, katiri ſaſtopejo, kaj pomęne, napuſty iſrêzi, de be njeh na zelemu ſhivotu naſtręsla. Nehzhê ni mogl od tęga is vezhe resnizo govoriti, koker sama vęzhna resniza, kader nam je skus tęga wogatega moſha povędati puſtila: (k) pekl je en *kraj teh martr*;

en

(k) **Locus tormentorum.** *Luc.* 16. 28.

en kraj te shtrafenge, katir je bil k' temu zilu, inu konzu, inu k' nobenemu drugemu ſtvarjen, koker le k' nadlegi, inu pęſanju tega naspokornega greshneka; en kraj, katirega resnizhnu poſtanje je rajmno toku gvishnu, koker gvishnu je, de so nebęsa: de nas bo Buh po temu ſhivlenju sodil, inu po nashemu ſaſluſhenju nas polonal, ali poshtrafal.

Obdrevenja vrędna resniza! Pekl je, en kraj te shtrafenge ſa greshneka, katir notshe Bogu, inu njegovi poſtavi sluſhiti, inu bres pokure umerje. — Al! kaj ima pozh leta kraj ſenu męſtu? — Kajſene leſtnuſte? — kajſene goſtazhe? — kje je pekl? — na tu prashanje odgovorę skorej usi Ss. Ozhaki, pekl je v' srędi te ſemle, na enemu od nebes nardalej odlozhenemu męſtu, kar je (koker ony menejo) Chriſtus otl rezhi, kolkerkrat je on *vunajne temnize* v' misle uſęl; en kraj namrezh, katir je od okolja tega sonza toku delezh prezh poſtavlen, de namore nekar tróha od njegoveh

ſhar-

ſharjov kjê skus predręti, ſakaj tu okolje te ſemle, s' katiro je pekl, koker is enem terdnem debęlem ſidam obdan, se virijetnu derſhy: de se na shtir tavſhent mil na kupſloſhenu skupderſhy. Namore tedej v' peklu druge luzhe biti, koker ena merliva svitloba enega ſhveplenega plemęna, inu en zhasi v' mejs ſabliskajozhe blisk, katir od *grumezhega glasú boſhjega* vonſlejty, inu te ſtrashne oblake od dima k' martri teh ozhy is groſnu ognenem *bliskanjam reſdejluje.* (l) Tu malu je use, kar se svejte v' tęmu breſnu, katir je (koker *S. Job* pishe,) us tèmne, inu is ſtrashlivo senzo te smerte pokryt; inu toku bode greh, delu teh temniz is narſhaloſtnejsheme temnizame poshtrafan.

Ta druga martra uſtane is tesnobe tega kraja. Ti ſtari na naturo teh rezhy ſaſtopni modrijani ſpremishlujejo peklensko jezho koker en proſtor, katir ni shirshe koker 4. ure, 4. ure dolg,

(l) Vox Domini intercidentis flammam ignis. *Pſal.* 28. 7.

dolg, inu 4. ure visok, inu shtir ure globok, kar so ony is okolja te ſemle, inu is posredka od enega da drugega kraja miriti, inu doluſeti otli. Nej bo pak ſhę toku, ali dergazhi, tok je le vonder res, de ena taka viſha pekl pred ozhy poſtaviti zel ni predobra ſatu; tok je pak tudi zel gvishnu, de se smemo na tu ſaneſti, de leta rę̀v, inu nadlug polne kraj bode mogl vezh koker tolkajn millijarjov teh narnasrezhnejsheh ludy is dusho, inu telę̀sam v' enemu toku tesnemu proſtoru v' sebi ſapopaſti. Pekl bode tedej ſa enu taku shtivilu teh hudobnekov ſadoſti tesn ratal. Al jezha ni ſatu, de be se jetnik v' nje gori inu doli sprehajal: ne de be ſtal, ali koker be se njemu polubilu, sedę̀l, ampak ſatu je narejena, de be ondi svoj martr imel, koker je tu nash *Odresbenik* na ſnanje dal, kader tu vonſverſhenje v' te vunajne temnize s'temiſtem obsodenjam ſveſhe, de se *imajo* temu krivemu *roke*, *inu noge ſve-*

ſati

ſati (m) Take rezhy pridejo zhes te reſvujſdane svojbodshene. Ti revni ferdamani koker ena skladovnèza polęn edn verh drugega na kup ſloſheni nabodo mogli drugega ſturiti, koker jezhati, ſdihuvati, inu namilu tuliti.

Ogn ſtury to treto martro. Shtrafenga tega ogna je tudi per zhlovesh-keh sodbah ta narſtrashnejshe, narſivnejshe; ſategavolo so le te narvevezhe pregręhe: *zupernya*, *sodomitarske greh*, inu *preklinuvanje*, ali *shentuvanje vezhnega Boga* od praviz is shtrafengo tęga ogna obloſhêne, ter bodo ſhivi seſhgani, ſlaſti tedej, kader se more tu skus pozhasnu ſhganje, inu pezhenje goditi. Tu je ena martra, od katire ſhę samu imę zęlo naturo ſtrese. Kaj more shelej unu biti, kar je Chriſtus v' hiſtoriji od tega *wogatega moſhâ* rekl, *v' peklu pokopân biti*? (n) tuje: zęl v' ognu ſavyt: zel v' ogn, koker v' eno jamo pogroſen, inu

(m) Ligatis manibus & pedibus ejicite eum in tenebras exteriores. *Matth.* 22. 13. (n) Mortuus eſt & dives, & ſepultus eſt in inferno, *Luc.* 16. 22.

inu szer v'en peklenske ogn, pruti katiremu ta poſemelske na temu svejtu je lih toku slab, koker en ogn, katir je le is farbame na papyr ſmalan. Ti ferdamani bodo toku rekozh *is ognam ossoléni*, (o) inu toku k'eni ſmirej vezhi martri ohhraneni. Njeh ſtanuvanje je ena skus, inu skus reſbelena, ognena jezha. Strop je ogn; tla so ogn, inu use shtire ſtene so ogn. Toku prizhuje sam *Sodnik*; ke naprave: pojdi kje v'jezo, kjer je ogn, ampak: *Pojdte kje v'ogn*! (p) Ogn bo vas greshneke, koker en naiſgruntanu shroku, inu globoku morje obdal, inu use skus, inu skus preuſel. Vi boſte v'ognu, inu ogn bo v'vas. Ogn v'vashemu drobju, inu oserzhju: ogn v'ſhilah: ogn v'narnotrejshnemu muſgu vasheh koſty: ogn v'muſhganah: ogn zel v'sami vashi dushi: ogn odſnotrej, inu odſvunej toku, koker je v'enemu reſbelenemu ſhele-

I ſu.

(o) Igne ſalietur. *Marc.* 9. 48. (p) Diſcedite maledicti in ignem -- in caminum ignis: ibi erit fletus, & ſtridor dentium. *Matth.* 25. 41. & 13. 50.

ſu. — Ogn more is ognam poshtrafan biti: ta obledne ogn tega poſhelenja s' tem peklensku pekôzhem ognam boſhje pravize. — Strashne kraj! kar pak ta kraj she ſtrashnejshe ſtury so njegovi goſtazhi, inu vezhni prebivavzi. Ti nabosh sam. Tsevedene! al le poglej, koku bo tebi ta drushena dapadla.

Peklenski prebivavzi nimajo nezh vezh nad sabo, kar be njeh ſhivinske ſhêluſhej njèh mesa draſhiti moglu. Ony nimajo nezh, kar be njeh med sabo troshtati v' ſtanu blu: ampak ſa tolkajn vezh poojſtry, inu ſvéksha edn tega drugega nadlego, spremislimo mi ſhe telesa, dushe, ali hudizhe: njeh tovarshe. Od telesov, katiri so v' peklu, ſtojy ſapisanu: *Njeh trupla bodo en naprenesene smrad od sebe dale.* (q) Tu tudi namore dergazhi biti; ſakaj vezh koker tavſhent millijarjov edn verh drugega leſhezheh v' eni ſaparski tesnobi skupſtisneneh,

(q) De cadaveribus eorum aſcendet fœtor. *Iſai.* 34. 3.

neneh, inu ſmirej naprej gnyejozheh truplov more ta nargershe smrad ene kuge vonpuhtiti. Inu ti hotlive mekuſhnek! katiremu se pred enem gerdu dushezhem berazham gnusy: katir she mordej nad njim vonplunesh; meſhęvnèzhezh! katir be otl od gróſe poginiti, aku be imel per enemu smerdezhemu gobovzu v'eni, inu tiiſtī poſteli spati; ti mekuſhnek! koku si otsheh ti en trosht obetati per enemu toku peklensku smerdezhemu drejnu? —

Al tudi dushe teh rajmnoferdamaneh lih toku v'ſtanu niso skus njeh mnoguſt tebi tvojo martro loſhejshe ſturiti; ke sleherna, bres vonuſetka v'narglobokejshi ſhaloſti, inu v'narhujshemu obupanju pogreſnena leſhy. *En usaktir bo od ſlobnuſte sam svoje leſtnu mesú grisl, inu tergal.* (r) Tamkej se bo perjaſnoſt v'sovrashtvu, inu letu v'en ſlobnu derezhè naſtor sprebernilu. Hujshi, koker de be bil ti

(r) Unusquisque carnem brachii ſui vorabit. *Iſai.* 9. 20.

v' eno jamo teh premogov, teh levov, inu kazh padł: veliku hujshi, inu ſtrupenshi bodo tvoji nekdanshi perjatli v'greheh svoje ſobe v'tebe ſasadili. Njeh oblizhje bo ſa tebe ena ſtrashna aramba boſhjega mashtuvanja, kjer bodo ozhy koker pshize: lasji koker gadi, inu njeh jeſiki koker ogneni kavelni na tebe lejteli, inu koker ena butarza skupſveſaneh ternov, kjer edn na drugega wódô, toku se bodo ti ferdamani edn drugega med sabo ranili, se ſhgali, pêkli, inu martrali. (s) Kamerkol svoj obras obernesh, tamkej navidesh, nashlishesh ti nezh drugega, koker groſo, inu tulenje: terplenje bres usmilenja: bolezhine bres upanja, inu zaganje bres pomozhe.

Aku mi k'temu she tu tovarshtvu teh hudizhov perſtavemo, tu tovarshtvu teh gerdeh, nazhedneh hudizhov! katiri koker rabelski hlapzi boſhje pravize, te druge martre s'to po-

(s) Tamqvam ſpinæ congregatæ comburentur. *Iſai.* 33. 12.

pogmirajo, de se tem ferdamanem bres prenehanja shpotajo; kaj more tu use ſena obilnoſt od ſtrahú, inu martr biti? prov ossklivnu se bodo leti rabelni tebi ſavle tvojeh nadlug shpotali; ke se ti njeh noterdajanju zel toku lohkomislenu viruval: njeh oblube toku napremislenu goriuſel: njeh perliſuvanju, inu ſhuganju zel toku babju se udajal. — Skleni ſdej, kajſen trosht bode tu tebi perneslu, de nise sam v'peklu, ampak per teh, inu takeh tovarsheh. — Ena mate rata navolna, kader se nje dętê vonivon milu jihte, inu joka: inu tu lajanje, ali zvilenje enega pèsâ le eno samo nozh v'namyr poshlushati, se nam ſdy, de ni mozh preneſti. Kolkajn teſhejshi bode pozh tu: leto toku hudú glushno peklensko muſeko teh tulejozheh inu erjovęzheh dush, inu to drusheno teh edn pruti drugemu useskuſi ſlobęzheh ferdamaneh skus tolkajn millijarov lejt ſmirej, voninvon po sili poshlushati, inu uselej v'temu oſtati. — Polej! tu je ta

ked ſhovz grenke sad tega vesêla, inu sladkuſte per takeh ſdruſhbah, kjer sê Buh ſhale.

Sèdéj sè ti nove rezhy, vaſhne nove rezhy od ptujeh duſhęl shlishal, ne szer is *Pariſa*, is *Rima*, ali is *Londona*, kamer bosh ti shafti svoje dny pershl: ampak od ene duſhêle, katira tebe vezh amgrę. Ti sè sê mordej ſhę ſdavnej navelizhal; ke se tolkajn poshlushati mogl. Sè pak ti ſhę tudi ſhihr pred tem? zhe ne: tok se ti en abotnek te perve share, zhe ti per usemu tęmu, zhes uso leto narvezhe navarnoſt, katira shê tebi naprejſtojy, shê otshesh gluh, inu ſanikern oſtati. Poshlushaj tedej letę nove rezhy, zęle, inu use noter da konza. Al kaj pravem od enega konza? peklenska shtrafenga je *vezhna*. Ona uselej terpy, *hres konza*, koker je polonanje teh ſvelizhaneh bres konza, inu vęzhnu. *Pojdte*, prave sodnik k' tem naspokorenem

renem greshnekam: *pojdte kje v' ta napogasnen* (t), *v'ta vezhne ogn.* —

Tu je bres zvibla, de zhlovek namore skus natirleh mozhy nekar enkrat en shtirtelz ure dolgu v' peklu gvirati, inu ſhivẹti. Al roka une *usegamogozhnoſte*, katira je zhloveka ſtvarila, rajmno letâ bode telu, inu dusho tega ferdamanega skupej derſhala, inu lozhitvo, inu potẹmtakem tudi smert vekumej branila; dokler leti boſhji *usegamogozhnoſti* uſtane tu lih toku lohku, zhe to lozhitvo le na eno uro, ali na vekumej naſajderſhy; ſdej je pak ſhe sklenenu: Buh otshe tẹga punktarskega zhlovẹka v' njegovi martri vekumej per ſhivlenju ohhraniti; tudi ſatu otshe on toku: ke je prov, inu po pravizi, de shtrafenga poprej najejna, koker grẹh. Greshnek koker hitru je ferdaman, nabo vekumej nigdar svoje pregrehe ſgrẹval, ampak vekumej bo on v' nje terdouratn, inu

(t) Paleas comburet igni inextinguibili. *Matth.* 3. 12. Discedite in iguem æternum. *Matth.* 25. 41.

naspokoren oſtal. Ta hudobnek ni otl zhasa ſa pokuro goriuſęti, kader je njega imel: inu ſdej nabode vezh zhasa imel, kader be njega ſhêlęl imęti. — On bo smert klizal, de be njemu le blu mozh umręti, al smert bode vekumej od njega wejſhala, de be tolkukrat umerl, kolker minut je, de ſhivy. — Inu koku dolgu sê bodo s'tabo letę rezhy toku godile? uselej. — Kedaj bosh ti od teh naiſrezheneh bolezhin vonder enkrat umerl, inu poginel? nekol. — Koku dolgu sê bosh ti jokal? koku dolgu upyl, inu na preterganje vękal? Useskuſi. — Kedaj sê bo kedu zhes tebe usmilel? nekol. —

O Uselej! o nekol! o vezbnoſt! — Enu majhenu, inu loſhejshe ſlęgu: kader koga ſôb, ali glava boly, ali njemu szer kaj pofaly, le kaj malega, tok rata nareſmirjenu, napreneſênu, inu bres konza: koker hitru konza nauſame, koker hitru be imęlu vekumej terpęti. Koku ſhaloſtnu more tedej biti, v' peklenskemu jiſéru ſmirej goręti, inu

nig-

nigdar k' pepęlu ſgoręti? *O uselej! o nekol! o vezhnoſt!* ſhaloſte polne beſęde, katire na temu goſtemu peklenskemu dimu is ogneneme zherkame ſapisane ſtoje ſatu: de be ozhy teh pregreshneh is vezhno nadlego napolnile. — Kedu be sê zhes leto navarnoſt ſhe ſdej kryvaveh sols najokal? —

Zhe so tedej lête rezhy zhes use ſtrashnę: tok ni vonder she tu use. She nekaj je zhes, kar use tu drugu, deslih naiſrezhene martre delezh preſeſhe, inu bres konza iſveksha, tu namrezh: de moresh ti tega ſvelizhanja polnega pogleda tvojega Boga, katir sam je tvoj zil, tvoj pozhitk, inu tvoje ſvelizhanje: de moresh tega naiſrezhenu popolnema vesela ſa uselej, inu vezhne zhase toku dolgu, doklej Buh Buh bode, orropan oſtati. — Ja! letu ſaverſhenje, inu odlozhenje od Boga je ſa zhloveshko dusho ena toku velika nadluga, katira se namore popisati; na tako viſho velika, de Ss. Ozhaki, inu is imenam *Ss. Thomash*, inu *Chryſoſtomus* praveta: „Sama letâ

 „mar-

„martra je ſa dusho tega zhloveka ve-
„liku britkejshe koker tavſhent pe-
klov nigdar biti namore“; dokler ke
sleherna ushafana ſtvar skus en perro-
jene notrejne pogojn naprenehanu, inu
silnu mozhnu kje trahta, h' komer je
ſtvarjena: inu zhe tęga zila dasezhi na-
more, tok zhute eno smertno silo, inu
to narbritkejshe bolezhino: tok pri-
de zel ozhitnu s' tęga, de more nasha
dusha naiſrezhenu nalushtna, inu na-
popisnu ſhalna biti toku dolgu, ko-
ku dolgu je bres Boga; ke namrezh
le Buh sam je srediza nasheh ſhelâ:
ta samuedina inu prava srędzha, inu
toku rezhi dusha nashe dushe. Po-
lej! toku bode ta k' nebęsam ſtvarje-
ne zhlovek, katir ſdej Bogu sluſhiti
notshe, *vezhnu* bres troshta, vędzhnu
bo on martran.

Vezhnu bo enkrat tvoja dusha lo
zhlovek! v' narslajshemu ſamaknenju
Stvárneka zhaſtila, inu hvalila: ali
vekumej bo ona v' millijarjeh teh bo-
lezhin pogręſnena, tega narbulshega
ozhęta klęla; dokler leta tvoja dusha,
inu use, kar je, inu bode na temu dru-

gemu svejtu, je *vezhnu.* — Letę tvoje roke bodo is nebeshkemi shazami napolnene, inu s' zeptarjam te slave, inu zhasty ozzirane, vekumej kraylu-vale: ali pak v' eni useh nadlug poln ni narsanezhlivshi susshnosti vękumej otterpnile, inu pęsane; dokler letę tvoje rokę so vęzhne. — Letę tvoje ozhy se bodo is bosshjeme lepotame *vekumej* resveseluvâle: ali se bodo v' enemu zęlemu peklu te strupa polne gerdobe, inu teh smertneh ostudnost bres konza vękumej martrane ględale; dokler letę tvoje ozhy so vêzhne. — Inu leta tvoj shivot, letâ bo enkrat v' eni nebęshku sladki sadovolsheni *vekumej* svoje svelizhanje zhutel, se vesêlil, inu svejtel: ali bode pak vekumej v' enemu kryvavemu resmesarjanju, inu v' teh bres konza nadlęgah tęga strahu, te britku bolęzhe sramote, tega napogasnenu sivnega ogna, inu te grisejozhe shalosste svoje zaguvanja polnu obsojenje zhutiti, inu vekumej bres pomozhe obsdihuvati mogl. (u)

(u) Ignis, & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis eorum. *Psalm.* 10. 7.

Vekumej bosh ti tedej mogl obſhaluvati; dokler leta tvoj ſhivot, letu tvoje mesu, inu tvoji udji, use, kar je, inu bode na unemu svejtu, use je vęzhnu. Toku bode zel zhlovek is dusho, inu telęsam enkrat vekumej Stvarneku sluſhil; is *volo*, ali *po sili* bo on, inu bode mogl njemu sluſhiti: ali koker ena vezhnu srędzhna prizha te vekumej polonajozhe dobrute v' nebesah: ali pak k' shtrafengi te napokorshene (oh ſtrashna misl!) koker en vezhnu ſhaloſtne exempel te narojſtrejshe pravize v' temu vekumej martrajozhemu peklu. —

Sedej si ſvóli, ter reſlozhi se k' zhemu, doklej je she zhas. — Sdej si ſnash ſbrati. — Inu kaj bosh ti pozh ſturil? — Ja! kaj be si ti enkrat voshil, de be bil ſturil? Unem, katiri so pred nami bli, je njeh obsojenje ſhe poſtavlenu. Veliku tavſhent njeh ſhę ſdej v' peklu terpy, ter bodo na vekumej terpęli. Morebèt so med tęmi tudi eni s' tvojeh narbulsheh ſnanzov, s' tvoje bliſhne, inu dalne ſhlahte?

mor-

mordej so eni is njeh ſhę tudi v'prizho ferdamani? — O de be bli pozh lety leto njeh vezhno nadlugo is ſhivo viro vezhkrat, inu bel pred ozhmy imęli! gvishnu! ony be si bli kaj bulshega ſbrali. — Inu kaj be ony she ſturili, aku be, deslih skus te nartęſhejshe mikelne she ſdej, koker ti ſamoresh, ſamogli od peklenske martre se reshiti? Beli ony toku, koker se ti she ſdej, ſanikerni oſtali? al be se ony k'ſluſhbi tega Stvarneka tudi tem narteſhejshem ſapovdam radi napodvergli, le samu ſatu: de be le uni martri odshli, katiro ony ſdej vekumej terpe: inu de be taiſte lon ſadobili, bres katirega morejo ony ſdej vekumej oſtati, inu vonder vekumej Bogu ſluſhiti morejo?

Namrezh dolſhnuſt Stvarneku ſluſhiti, ſluſhabnoſt, inu tu dolivisenje od Boga je nam perrojenu, perſtvarjenu; tu je od bitja, inu poſtanja tega zhloveka zel naodlozhnu; mi namoremo te toku malu, koker samo naturo, isslęzhi, ke mi svojega poſtanja od

nas

nas nimamo, ampak le od nashega Stvarneka. Noben Firsht, noben Zesar, noben Angelz, nehzhê ni od tega vonuſet; ke ſo usi ſtvary boſhje; inu koker Buh namore jejnati Buh biti: tok namore tudi letu: de Bogu ſluſhemo, de smo njemu popolnema podloſhni, leta navogibnu potrebna dolſhnuſt nekol nehati, nash oppravk biti: nash vekumej terpezhe oppravk; ke je Buh vekumej ta Gospud, inu mi vekumej njegovi hlapzi oſtanemo.

O tedej mi mertlivzi! kaj delamo, kader se mi mi ręvéſhi! zhes tega is grumam, inu ſtrelame orroſhenega, spejnamo? — Mi laſejozhi zhervji te ſemle, katiri se pred njegovemi usevidejozhemi ozhmy nekjer skryti namoremo: nekar njegovi mashtujejozhi roki nekamer ſwejſhati, ampak le v'prahu k'njegovem nogam se kje valiti, inu jezlâje nasho slabuſt, inu namozh pruti njemu kje zviliti ſamoremo, (x) k'temu *vezhnemu*, katir is enem samem svo-

(x) Coram illo procident - & inimici ejus terram lingent. *Pſal.* 71. 9.

svojem usegamogozhnem pomignenjam smert, inu ſhivlenje: pekl, inu nebesa, inu use noter da naiſmirjenega konza, inu kraja ſtrefti ſtury!

Kajſenu ferbeſhnu dijanje vagamomi, mi preuſetni ſuſhni! aku dar svoje fraj pushene vole zhes Boga, svojega Stvarneka na napek shpogati si kedej puſtemo v' glavo pridti? kader mi Stvarneku svoje sluſhbe odpovemo: kader njegove ſhugajozhe povêla malu zhislamo: kader mi njegovem reſodenjam, katire namorejo golfati, ſuperrezhemo, ali v' dvohumenje (*v' zvible*) ulezhi otshemo: Kader njegove ſapovde prelomemo: ali kader zhes njega is skryvnuſtame ſavyte odlozhenja godernamo, kaj je tu ſenu ferbeſhnu dijanje! — Poshlushajte! oh! poſluſhajte vi zhloveshki otrozi! Gospud nash Buh je prevelik, inu mi smo premajheni, koker de be se smeli prutí njemu le v' ti narmanjshi rezhi upirati. En Buh, inu Stvarnek useh rezhy je, komer moremo mi koker ſtvary navogibnu potrebnu ſluſhiti,

des-

deslih be se tudi mi ſuperpoſtavlati otli; inu lih rajmno leta *usegamogozhne* je, komer se mi naumnu ſuperpoſtavlamo, aku mi njemu notshemo volnu, radi, inu uselej: aku mi njemu notshemo s' zelem serzam slusſhiti. Tok je pak lih rajmno ſatu zel prov, inu zhes use narbel pravizhnu, de podloshneki, katiri zeptar enega dobrutlevega Boga ſanezhujejo, tępeſhnezo groſovitnejsheh trynogov zhutejo, takeh trynogov! katiri koker is oroſhjam previdenі ſhovnirji, toku dobru ſnotrej, koker ſvunej nas, usakdan, inu usako uro Stvarneku na slusſhbo, inu povêle ſtoję, de be nashe naſveſtobe posali, inu nas is *lepo*, ali is *hudo* k'pokorsheni ulekli, inu permorali; dokler Gospud bo svoje ſtvary is oroſhjam previdel, de be sê nad svojemi sovrashnekami mashtuval, inu zel svejt bode is njimi zhes te naobzhutne, zhes te naumne se vojskuval. (y)

O P.

(y) Armabit creaturam ad ultionem, & pugnabit contra insenſatos. *Sap.* 5. 21.

OPPRAVK

TEGA

ZHLOVEKA,

II. BUQVE.

ΙΓ ΒΠΌΛΕ

ΧΗΕΟΛΕΚΥ

ΛLEGV.

ΟΉΕΣΤΑΚ

UPELUVANJE.

Gdu be se najeſil, ali kedu be sé tolkajn vezh is usmilenja nasmęjal, kader be videl Domizijana, tegaiſtega velikega Gospuda tega svejta, de imâ s' toku ſanezhliveme porednoſtame: *de muhe lovy*, tolkajn oppraviti? Leta namarne, katir je bil poklizan, de be regiral, inu na thronu se leshketal, leta si s' tęga en oppravk dęla: usakdan samótn v' svojemu kabinetu muhe loviti ſa dolge zhas! Bebaſtu se je veselil s' toiſto roko, katira be imęla zeptar nositi, kje enu od tega merzhêſa spaſti, inu prewóſti, Zhes katiru je en gvishne *Vibijus Krispus* na tu prashanje: Jeli Zesar sam, inu ni nekogra per njemu s' teme besędame se shpot, inu norza dęlal: (a) *Ja! nekogra, nekar ene muhe ni per njemu.*

(a) Suetonius *in vita Domitiani.*

Mi se smęjamo zhes en tak oppravk, zhes Domizianove muhe, koker imamo navado zhes otrozhje jegrazhe se smejati. — Al le pozhasi! une je bil en abotne Ajd, inu leti si bel naſaſtopejo. Otrozi se jokajo ſavle ene pretergane punzheke, ali ſavle ene ulomnene ropotuleze, kjer njeh vonder k'joku nagane, kader svojo mater ſgubę. Otrokam se nasme taku otrozhje vesele ſamiriti. Mi pak, koku? nismoli mi, nisoli nashe oppravila zhasi rajmno takega smehú urędne, kader se mi useskuſi, inu nautrudnu is poſemelskeme rezhmy motemo, inu ſategavolo tu bulshe, tuiſtu *vezhnu*, h' katiremu smo mi ſgol samu ſtvarjeni, ſa en dejl, ali mordej zel popolnema ſamudemo inu ſgubemo? — Ja! ja! mi smo; inu tu je nash shpot, koker je ta ſguba tolkajn vęzhe; dokler ta oppravk, Bogu sluſhiti, je ſa nas ta narnuznejshe, inu she tudi ta narloſhejshe oppravk.

DRUGE BUQVE.

Bogu slushiti je ta narnuznejshe oppravk tega zhlovęka.

PERVE DEJL.

I. §.

Bogu slushiti je ta narnuznejshe oppravk ſatu : ke plazhilu ſa tu je vezhnu.

Buh plazhuje nashe slushbę, on! katiremu samemu be mi vonder inu bres usęga tęga lona dolſhni bli ſveſtu slushiti. Ali, kedaj je nek smęl en sushn od svojega Gospuda enu plazhilu pojiruvati ? Vonder, Buh nas polona, kader mi njemu slushemo ; inu kedu nabo permoran, ſhe is tęga samega ſhe skleniti, de ſa enega na svoj leſtne dobizhk narbel lakomnega zhlovęka se namore noben vęzhe forkel imęti, koker enega ta-

kega plazhuvavza imeti, katir, ke je Buh, je dati ravnu toku voln, koker mogozhn, inu ke je v'obeh teh leſtnuſtah skus, inu skus *napreſeſhn*, *naisgruntan*. Kaj be ti od enega takega Gospuda naupal, katir je v' useh teh rezheh toku velik? na tako viſho velik, de njemu she nekol para ni blu, inu njega nabo, inu namore njemu nigdar para biti.

En prevelik lon je, katirega Buh svojem sluſhabnekam da, deslih she ſaſdej nam na prizho ni, ampak je le ſa perhodnu odlozhen, ſakaj leta kratke odlog rata skus ſasluſhenje nashe vire, inu upanja tu pogmiranje nashe srezhe: inu tu ſaſhihranje tega kar se mi toku, de nam namore faliti, troshtamo, je ſa nas ſhe ſaſdej ena sorta enega prizhnega ſvelizhanja.

Toku si upanje dela, ter se vesely en ſhelne kopz, kader svoje is mujo, inu skerbjo perdoblene dnarje na lejtne zhimsh ptujem rokam zhes spuſty, ter na vezhe, deslih nagvishné dobizhke zhaka. Toku upa, inu se

troshta

troshta ta v'oppravkeh ſakopane ſluſhabnek vikshe gosposke, kader on svojemu ſhe ſdavnej oblublenemu povikshanju s'tolkajn skerbmy, katire njega spati napuſtę, usako uro napruti gleda. Toku upa ta potrebne posl svoj kryvavu ſasluſhene lon od zelega lejta: inu toku upa ta delovne kmet plazhilu svojega puta, kader dans is polno peſtjo na to dobro, inu rodovitno nivo ſhitnu sejme kje von, inu prezh od sebe metshe, katirega si je uzhirej svojem lazhnem uſtam pertergal. On upa, inu zhaka rad, zhe le bo v'spomladi toku srezhn. Toku upa slehrn: inu uselej sê svoj perhodne nuz, inu dobizhk upa, deslih nas doſtikrat letu slabu upanje le v'en vezhe napokoj perpravla: deslih se na dolge lejta odlasha, inu ne malukedej zhes use perzhakanje naposled skus en jamra polne konz use nashe voshenje k'nezh, inu k'nezhemer perprave. Nezh mejn vender upa zhlovek le ſmirej naprej, ter se ſmirej kaj bulshega troshta, deslih use

tu ni drugega, koker ena zel nagvishna sręzha.

Al toku noben slushabnek boshje naupa. Kratkunekar! nigdar ne toku nagvishnu, inu kje vendan, ampak shihr, inu popolnema sagvishan upa on ta njemu oblublene lon; dokler Buh sam, katir *nagolfa*, katir je *usegamogozhne*, katir je zhes use *dobr*, inu *dobrutliv*, katir je zhes use *narbel sveſt*, je njemu dobr, inu porok satu. — Ne koker en ptujz od enega nasnanega: ne koker dęlovz od enega nasvęstega, ali nastanovitnega zhlovęka, katirega ta od useh platy na glavo skupulezhejozha nasręzha toku delezh saſhêne, de sam v' stanu ni, svoje oblube derſhati: ne toku nagvishnu, inu pod stu zviblami, ampak koker en syn od svojega lubega ozhęta, katiremu dobra sręzha svojega irba samemu zel blisu per serzu leſhy, toku, toku saupliv u, inu toku mozhnu serzhnu upa ta pravizhne to oblubo od Boga: to veselo vezhnoſt svoje usakdan blishnejshe sręzhe,

inu

inu ſvelizhanja; inu nad tem mogozhnem troshtam se ſa usake fart njegovu upanje is usake nadluge vikshi gori naqvishku pouſdiguje, koker sê ta shibke *bersblin* na temu v' ſemlo uwytemu kólu zhes dalej bel gori, inu naqvishku pouſdiguje, inu ſeleny. Ja! toku upa ta pravizhne, kolkerkratkol on na svoj perhodne lon, na te perhodne ſvelizhane dny svoje naumerjozhnoſte ſmisle.

Is enem takem veſelem ſaupanjam sposhtujejo krayleſtva tega pervurojenega svojega samuoblaſtnika, deslih ſdej she v' ſibęli leſhy: inu deslih tu milu dęte she v' ſtanu ni, svojeh visokeh susebnoſt ſnati, zhislati, ali uſhyvati, tok gledajo nezhmejn vonder usi, katiri ondi na prizho okoli ſtoję, tu dęte is uso zhaſtjo, inu sposhtuvanjam; inu ſhe ſdej se ſa enu presrędzhnu dete shtema, ke je od te dobruvoshne nature zhes millijone teh ludy pouſdignenu ſa tu na svejt rojenu, de be kedej krone, inu zeptarje

nosilu, inu use svoje dny v' obilnosti preshivęlu.

Al ni pak tu lih tolkajn ? Nili tu she nekaj bres konza vezh, kar je tebi o zhlovek! sa tu, de Bogu slushesh, sares, inu v' prizho od Boga oblublenu, toku oblublenu, de tebi saliti namore? — O pozh! kaj zhaka dobrega na tebe, kaj velikega zhaka na tebe moj Christijan! inu o koku sladku je she sdej sa enega pravizhnega, is te mrazhne dâle kje pruti unem vezhnu sadovolnem dnęvam tega svelizhanja poględuvati, deslih mi v' temu mertlivemu mesu sasdej le senzhne podobe une nashe perhodne slave videmo; une slave, kjer se nam bo tolkajn tavshent perjętneh rezhy, tolkajn tavshent lepot v'en namyr napruti valilu; kjer se bo usemu mojemu, inu tvojemu voshenju, inu velikemu poshelenju sadosti sturilu; kjer se bomo vekumej veselili, naisrezhne dobrute, naisrezhenu velike susebnoste, inu sadovolshene na vekumej, ter bres usega konza, inu kraja ushyvali.

Al

Al kedaj? v'kajſenemu zhasu bomo mi pozh lete velike oblube ſares nad nami dapolnene ſagledali? kedaj? koku skorej? — Mordej poprej, koker si mi damishlamo. Morebet zhes nekatêru malu lejt, zhes nekatere mesze, ali tędne, inu ſa ene, mordej ſa tebe, ali ſa mene, ſhe mordej jutri — Mordej ſhę jutri bo tvoja naumerjozha dusha s'telęsa, s'te njene kęhe vonſlejtęla, inu to ſvelizhanje sijejozhe oblizhje boſhje bo ſhę jutri, glih enemu bres konza bleshęzhemu sonzu verh tvoje glave tebi gorishlu, de be zhes tebe ta sladke potok useskuſnega ſamaknenja v'tvojo vesêla ſhelno dusho reſlyvâlu. — Jutri mordej je ſhę ſa tebe leta vesele dan, kader bi ti imel te ſadovolshene polne nebesa, koker svojo samuresnizhno, inu vęzhno irbsheno podsęſti, de be ondi bres konza vezh dobrega, koker morem jeſt tebi povędati: naiſrezhenu vezh dobrega, koker si ti moresh sam sebi misliti, na vekumej okkushal; ſakaj nekaj toku velikega, toku dobre-

brega, inu lepega, prave vezhna resniza: (b) *Nekaj takega she ni nekol nobenu zhloveshku oku videlu, nobenu uhu ni temu para shlishalu, inu nobenega zhloveka pamet si ni mogla nigdar kaj takega v' mislab noprejpoſtaviti, nekaj toku popolnema, inu imenitnega, koker je unu, kar je temiſtem, katiri Bogu sluſhejo, ſa lon, inu szer ſa en vekumej gvirajozhe lon toku uſhyvati perpravlenu, de njeh nigdar, inu vekumej nekol vezh nabo moglu fratati.* — Koku pak vonder? koku be si mi mogli voshiti, de be srezhnejshi bli? inu koku be mogl sam Buh is uso svojo boſhje dobrutlivo darovitnoſtjo pruti svojem sluſhabnekam she bel darovitn biti? —

Potęm, ke so se temu majhenemu *Nabuhodonoſorju*, (c) katir je v' svojeh detesneh dnęh delezh prezh od svojeh ſtarshov, koker en drugem ludęm pred dure poloſhen, inu ſapu-

(b) Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis deſcendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt eum. 1. *Cor.* 2. 9.
(c) Gloſſa *in Daniel.* Cauſſinus in aula S.

pushen otrok, v'eni okkajeni kmetushki kajſhi med terdeme, inu oſſhuleneme rokame enega oratarja, ſa katirega synu so usi tu dęte derſhâli, goriiſrejen bii, mordej letę, ali take besęde na uhu pravele: „ Veselu bo„ di, moje dęte! ti nise rojenu vóle, „ inu krave glajshtati: ali per plugu, „ inu dervesu se putiti; Nekaj dru„ gega, nekaj vikshega zhaka na te„ be. — Ti se ta velike syn tega nar„ vikshega Firshta, katir ima tu nar„ pervu is useh Krayleſtvov zelega „ svejta ſa tebe perpravlenu. Letę „ reszukane zape moresh ti is eno „ sukno is ſlatam prehkanem zojgam, „ leto klofuto od enega klobuka is „ eno svitlo krono, leto sekiro is „ enem zeptarjam, leto temno wajto „ is enem kraylevem poslopjam, inu „ to ſanezhvano suſhnoſt is enem „ krayleſtvam ſmejniti. Wogaſtvu, „ inu obilnoſt useh rezhy, shazi, „ inu sluſhabneki, vesele, inu slad„ noſte, use tu, inu she vezh bo te„ bi na sluſhbo ſtalu; ſakaj ti se irb

„ tega

„ tega velikega Aſſyrskega Kray-
„ leſtva. “ — Kaj męnemo mi pozh, kaj si leta fant, katiremu na ſbrisanemu umu, inu visokeh mislah ni falilu, per ſashlishanju enega takega ſhęvzhnega govorjenja zhutil? Al ni njega ena taka sręzha, katiré be se nekol troshtal nabil, popolnema v' ſamaknenje perpravela? se ni potem, ke je lete rezhy resnizo ſaſtopil, njegova gosposka kry v' njegoveh ſhilah usa naenkrat ſganila, inu unela? —

Koku pak? ke be gdu tudi tebi dans nekaj takega naprejpravel? ke be tebi rozhnu skaſal, de se is krayleve kryvy rojen, ter be imel zhes pretezhene try lejta od podloſhneh spoſnan, inu k' poseſu teh duſhel na thron posaden biti? koku be tebi noter per serzu blu? kajſene ſhlahtne misle be si ti sam per sebi misliti ſazhel? — „ Tok otshem tedej jeſt, be
„ si ti sam per sebi mislel, tok ot-
„ shem tedej svojemu visokemu rojſt-
„ vu, inu tem ſtrohnenem zhaſtitem
„ koſtęm svojeh dedzhekov, inu pred-

„ ded-

„ dedzhekov skus imenitne zhedno-
„ ſte, inu zhednu ſadershanje ozhit-
„ nu prizho ſturiti. Delezh prezh od
„ tega gmajn kmetushkega folka ot-
„ shem jeſt mojemu krayu, inu du-
„ ſheli mojega ozheta pokaſati, de
„ sem tudi te krone, katiro je meni
„ ta dobra natura pervoshila, dobru
„ urędn. “

Toku be ti, toku be usak mêd nami jakomislenu govoril, aku be le zhutil, de be imel koker en irb tega throna enu mogozhnu Krayleſtvu te ſemle na vezh lejt derſhati, inu pelati odlozhen biti. Mi be popolnema svoje ſhivlenje, svojo viſho govoriti, inu misliti na tu rovnali. Mi be si visoke naprejuſetja, inu sklępe delali, ter be se le po svojemu odlozhenemu ſtanu po visokeh, inu po velikeh rezheh oſirali.

Nu tedej, ſakaj nazhute nashe serze zel take, inu tem glih, lih take rezhy, kjer smo mi vonder enega lih takega, inu veliku vęzhega krayleſtva, katiru ondi v' nebesah na nas zhaka,

ſhe

ſhę tudi lih ſdej, inu v' prizho ſaſhihrani? veliku bel ſaſhihrani, koker more en ſhe ſdej regirajozhe Firsht ſavol svojeh duſhel tukej na ſemli ſaſhihran biti; dokler je tuiſtu, kar mi skus viro spoſnamo, veliku gvishnejshe koker samu tu, kar mi ſdej is ozhmy videmo. — Ja! kolkajn je ſvelizhaneh v' nebesah, tolkajn se njeh tamkej kraylov, inu krajleſtvov shteje. Naumerjozhi krayli, vekumej naspreminitne krayleſtva, kjer uselej, inu usakzhas ta narslajshe ſloſhnoſt, inu ſaſtopnoſt, ta narpopolnema lubeſn med sabo, naisſrezhenu wogaſtvu, zhaſt, inu slava, inu ſgol samu zhiſtu vesele prebiva. — Inu kaj? al nakraylujemo mi tudi ſdej ſa en dejl ſhę ondi? v' pershoni namrezh tegaiſtega, katir je nasha *glava*, po mesu nash *brat*, inu Odreshenik? katir je nas enmalu poprej, prędn je na nebu shl, ſaſhihral, de kje grę, ſa nas enu meſtu perpravlati? (d)

O

(d) Vado parare vobis locum. *Joan.* 14. 2.

O naumerjozha dusha! uzhi se vonder ſhe enkrat sama sebe pozhislati! uzhi se svoj visoke ſtan, svojo ſhlahtnuſt, inu to veliko irbsheno spoſnati, h'katiri je tebe tvoj Buh, leta tvoj ozhe odlozhil, inu ſtvaril. — Ti nise ſtvarjena ſa enu obſhaluvanja urednu krayleſtvu tega svejta, katiru se le na enukatireh dvajset, ali shtirdeset lejt, inu vezhkrat le zhes uwoge, inu ſtiskane podloſhne ſtęgne. Ti nise ſtvarjena ſa lete is roſhame ozirane sęnzhne podobe prizhnega vesela, katiré, koker videsh, lih toku naglu spet ovvęnejo, koker so se prezvèdlê. Ti nise ſtvarjena ſa eno po ſemli se plaſejozho sręzho, kakershna je una te naumne ſhivine, katira, ke dalej koker le na en kratke uſhytk enega vesela teh pozhutkov naſhęſhe, uselej vezh od svojega noterjemanja ſguby, inu naposled ſtury, de se sam is sabo zhes dalej mejn ſadovoln, inu kontent, kolkajn dalej kaj takega uſhyvash. — Kratkunekar! po nobeni zęni ne! o naumerjozhe! Ti katirega ta

svejt ſdej napoſnâ , od katirega ta svejt ſdej nezh navę , katir se usega potrębn , katir se od useh ſapushen , katir per kumernemu koszu kruha pod eno slamnato ſtręho ſdihujesh , inu jezhish , ti nise ſtvarjen , de be uselej , inu useskuſi v' takeh revah , inu nadlugah pojęmal ; ne , de be se v' ſtiski teh skerby useskuſi grimal : useskuſi v' svoji nadolſhnoſti grenke solſę tozhil : druge hudobne , inu pregreshne pak okoli sebe , tebi se posmehuvati gledati mogl ; ne , de be ti ſmirej imel med jilovzo , inu blatam ſhivęti , inu tega mertlivega mesâ se derſhati ; po nobeni zeni ne ſatu se ti ſtvarjen , ampak tamkej gori glej ! tamkej gori , kjer se ſveſde svejtejo , ondi so ti kraylevi dvori , te od ſlata leshkajozhe poslopja , teiſte vesela , katireh tu narmajnshe je ſhe v' ſtanu usako dusho ſamakniti , tuje : ne le vesela ſa dusho , ampak tudi vesela ſa telu , prave , resnizhne vesela. Ondi je predrageh shazov , ressvitleneh vędnoſt , naſapopadneh svitluſt , inu na-

spre-

spremejnitneh vezhneh lepot dovêl, katire uše na tebe zhakajo: kron dovêl, katire be tvojo glavo zirale, inu zeptarjov ſadoſti, katire be v' svojeh rokah nosil. Use tu tebi shlishe. Le tebe reſveseliti, tebe vekumej poſhiviti, tebe ſvelizhanega ſturiti, je use tu namenenu; ſakaj ti se irb tega narbulshega *Ozheta*, katir use tu perpravlenu derſhy, le tebe skus tu srezhnenega ſturiti, inu ſa tvoje sluſhbe tebe vekumej polonati.

Polej tedej! tukej ſtojy tebi pred ozhmy ta deslih le toku poverh kje, le v' senzi pokaſana, ali vonder dapadajenja polna podoba teh nebes: le na malem naprejſmalanu taiſtu veliku perzhakanje tehiſteh ſvelizhanja polneh dny perhodnega zhasa, s' katirem nas ta *nardobrutlivshe*, nas njegove sluſhabneke polona, zhes katirega se zel sami Angelzi bres prenehanja v' resnizhnemu premishluvanju zhudejo, inu ſauſamejo: zhes ta prevelike lon, od katirega da dusehmal she skorej nezh rezhenega ni blu, deslih be mi

ſhe use, karkol be se moglu velikega, inu lepega, imenitnega, inu perjetnega rezhi, ali misliti, deslih be mi bli use tu ſhę praveli, inu povędali; ſakaj nozh ni v'ſtanu ſa luzh nobene pohvalene beſędе pelati.

Gdu med nami smę svoji nigdar golfivi viri toku naſvęſt biti, de be teh vekumej gotoveh resniz naspoſnal? Resniz, katire je ta zhlovek ratane Buh is svojo predrago kryvjo ſapezhatel? Resniz, katire so veliku gvishnejshe res, koker res je, de ti lete zherke tukej beresh, ali lete moje besede ſdej shlishesh. Ja! kedu med nami je toku nasrezhnu naobzhutn, de be zhes to njegovo leſtno srezho zel nezh ſhlahtnega, nezh vezhnoſte urednega, nezh velikega, ali sebnega naobzhutil, inu posehmal memu usega, kar ni vezhnu, memu usega is enem moshku svetem ſanezhuvanjam nashl? — inu katir ſamore v' prizho od te oggnusnu puhtęzhe ſaparze te ſemle toku naumnu ſmamlen biti, de be tu reſjidejozhe, de be

she

she tudi zel tu oſtudnu ſa svojo srezho, inu ſvelizhanje derſhal? de be ſa praſno senzo da upehanja lejtal, inu tu, kar je res, naspoſnal? de be is smerdlive mlake ſajemal, inu ta prave ſtudenz ſhive vode is odpertemi ozhmy navidel?

Tega kratkunekar! *k' vikshem, k'bulshem rezhem sem jeſt ſtvarjen.* Toku si misle, inu toku govory usakdar en *sluſhabnek* tega usegamogozhnega *Boga.* Toku misle usak, katir od tega visokega pokliza svojega ſtvarjenja obbuden uselej enu serze polnu ſhlahtnu mislejozheh pogojnov imâ; inu toku premaga on uselej use teſhave tega zhasnega ſhivlenja, usako skushnavo h' grehu. — Mi pak, moremo mi pozh she toku nisku si misliti, de po temu, kar be se imelu ſanezhuvati, toku hrepenemo? — de se is visoke ga throna zel nisku doli v'eni shtali uſędemo, doliuleſhemo? — de si te imenitne roke, lete k' naumerjozhnoſti ſtvarjene roke! is naunzno pajzhovno bashemo, ali ki zel is gerdem bla-

tam enega greha pomaſhemo, inu obwerſdamo? — Jeli tebi mogozhe nebeshke irb! sêli moresh ti sam sebe toku globoku sovraſhiti bres tega, de be ti sam sebe lih v' temuiſtemu zhasu ob uso svojo ſhlahtnuſt naperpravel? koker ta ſgublene syn v' Evangeliumu sam sebe od irbshene odlozhil, inu tegaiſtega prevelikega lona, teiſte krayleve zhaſty, katiro tebi nebeshke ozhê ponuja, sam sebe zel toku bres use pamete naurednega delal?

Si tedej zhlovek namore nezh nuznejshega voshiti, koker le te vęzhne dobrute poseſti? tok namore tudi nobenega nuznejshega, nobenega ſhlatnejshega oppravka imeti, koker ſgol samu ſa tu si uso mujo perſadeti; tuje: svojemu Bogu sluſhiti, de be skustu si eno tako preveliko, inu skupej she tudi vezhnu naspremenitno srezho ſasluſhil. Tok ni pak glih rajmno ſategavolo drugega nezh treba, de moj ſgorne poſtavk she dalej skaſhem; ſakaj tu je ſhe v' prizho, inu zhes uso obilnoſt odvezh, je ſhe skaſanu, de leta oppravk: Bogu sluſhiti je ta

narnuznejshe oppravk v' naſajoſiranju na te vezhne dobrute. Ja! ta narnuznejshe oppravk, deslih be mi ſa svoje slufhbe tudi zel nobenega drugega lona, koker le unega po temu ſhivlenju od Boga upati naimeli; ke ſhe tu perhodnu samu use v' sebi imà, karkol se mi voshiti moremo: inu lih toku tudi use bres konza, inu kraja preseſhe, karkol be moglu na ſemli dobrega biti.

Resnizhnu! aku be te dobrute tega svejta, koker lon od enega takega Gospuda, koker je Buh, usé premajhene nable: inu aku be *Stvarnek* eno le zhasno srezho, inu ſvelizhanje k' polonanju svojeh slufhabnekov ſa use preſhleht, premalu, inu ſa prenauredne naderſhal; tok resnizhnu, bres zvibla resnizhnu be bil ta narmogozhnejshe, inu nardarovitnejshe Buh te slufhbe, inu ſasluſhenja svojega Boſhjega Synu ne shêlej po temu ſhivlenju, ampak ſhe na temu svejtu be bil leta *nardobrutlivshe* svojega edinurojenèga is zhasneme dobru-

tame, ſhęgnam, inu dobro srezho polonal.

Nu tedej, zhe je pourazhanje toku veliku: inu zhe je ta oppravk Bogu sluſhiti ſa nas skus, inu skus, ter uselej ta narnuznejshe oppravk: koku se more ſgoditi, de se zel toku bres pamete, inu zel tolkukrat tuiſtu, kar je *bres usega konza*, ſa tu majhenu: tu, kar je *narlepshe*, ſa tu gerdu: tu, kar je *vezhnu* ſa tu zhasnu zel toku samapash, inu kje vendan prezhda? *Nebesa* ſa ſemlo: to napreshazano *gnado boſhjo* ſa perjaſnoſt enega revnega zhlovęka: to *naumerjozho dusho* ſa tu ſhivinsku truplu, ſa tu v' kratkem gerdu smerdęzhe, inu ſtrohlivu telú? tu je, inu jeſt otshem zel malu rezhi: tu je: en ſlat ſa en vinar, eno ſhidano eno uso ſlato, inu sreberno sukno ſa en umaſane oshpękèl is hodnika: en zel lep, use sorte sadja polne pungert ſa en pishkav leshnek, ſa enu erdezhe zhervovivu jabuku. — Be le ta narnaumnejshe otrok mogl naumnejshe kupiti, ali predati? —

Re-

Rezhi: *ti se enu ſasluſhenje ſa vezhnoſt ſamudil*, je malu besedy, katiré pak veliku rêzhi otę, inu szer tolkajn, koker ke be se moglu rêzhi, ti se dans ob eno irbsheno od vezh koker sheſt millijonov rajnsh pershl. — Glej! nezh majnshe, ampak le bres konza vezhe je urędnoſt tega narmajnshega ſaſluſhenja, katiru be kedej vekumej terpelu, inu vekumej polonanu bode: inu tu je tvoje nasrędzhnu ushafanje, v'katiremu se ti tolkukrat ſnajdesh, kolkukrat ti kaku ſasluſhenje ſa vezhnoſt ſadobiti, ali si pogmirati ſamudish. Toku nas vira uzhy.

Toku nas nasha vira uzhy, katira nas namore golfati. Inu odkod pride tu, de moremo per eni toku napreshazanu veliki shkodi, per eni shkodi, katira se napuſty vekumej popraviti, zel enakushni, inu skorej naobzhutni biti? — Koku more biti, de mi skorej uselej vezh na tu prizhnu tega kratku terpędzhega ſhivlenja gledamo, inu toiſto perhodno, toiſto vędzhno, inu narbulshe, toiſto naspre-

minitno, inu bres konza gvirajozho srędzho skorej popolnema spred ozhy, inu is misl spuſtemo? toku spuſtemo! koker de be mi ozhy te vire naimęli, koker de be tu zhasnu, koker de be bla usaka sluſhba enega zhlovęka veliku nuznejshe ſa nas, koker taiſte ſgol samu potrębne, taiſtè narnuznejshe oppravk: *Bogu sluſhiti*; ja! koker de be mi ſa boſhjo sluſhbo, od tega *nardarovitnejshega* Gospuda le zel malu, ali zel nezh upati naimeli? Koku? — nili nashega samapashnega ſhivlenja viſha taka? namrezh use dergazhi, inu skorej toku delezh, koker mi od nebes, od tega odlozhena, kar virijemo? — O pokaj smo mi pozh k'svoji vęzhni shkodi na węlemu dnevu obpoldne toku slepi? lih toku slepi, koker ſanikerui, inu ſaspani smo mi v'sluſhbi nashega Boga! — O ſbudite, prebudite se tedej vi od blêshędzhe nezhemernoſte v' dremoto perpravlene dushe! Prebudite se vi synovi visokeh nebes, vi boſhji otrozi! — spoſnajte svojo irbsheno,

inu

inu yshite, kar je tamkej gori, ſakaj, glejte! vashe odreshenje je bliſu! (e)

II. §.

Bogu ſluſhiti je ta narnuznejshe oppravk; ke usaka, tudi zhasna srezha je le od Boga.

Lihkoker je zhlovek boſhja ſtvar, tok je tudi use blagu tega svejta, use je dęlu tega *Stvarneka*, le ena shenkenga od roke tega Ozhęta. On sam dejly vonkej, *komu*, *kedaj*, inu *koker* on otshe. Zel pridu nashega dęla, dijanja nashega uma, inu muje, inu karkol mi dobrega imamo, ali premoremo, use pride od teh dobrutneh nebes, le odſgor doli. (f)

Le

(e) Levate capita veſtra, quoniam appropinquat redemtio veſtra. *Luc.* 21. 28. (f) Omne datum optimum - deſurſum eſt deſcendens a patre luminum. *Jacob.* I. 17.

Le letâ *Gospud* je, katir use da: inu toku je tudi le on, katir svoje dary od tega naurędnega doſtikrat, inu ſdajzi ſupet naſajuſame, ter puſty njega v' prahu te ſemle pojęmati: tuje: enega takega, katir dobrute naspoſna, ali taiſteh k' dobremu ſanuzati notshe. *Ke mojeh ſapovd, katire sem jeſt tebi perporozhil, derſhal nise: tok otshem jeſt tvoje krayleſtvu od tebe oduſeti, ter otshem tuiſtu enemu tvojeh ſluſhabnekov dati.* (g) Toku je Buh k' temu na Boga poſablivemu *Salomonu* govoril, de be njega poduzhil, komu be on imel ſa svoje zhasnu krayleſtvu hvalo vęditi: inu tudi nas, od koga be mi imęli tuiſtu perzhakati, namrezh: od nekogra, koker od Gospuda nashega Boga; *ſakaj us volne svejt, inu kar je na ſemli, je use moje,* (h) prave leta *usegamogozhne.*

Komu bo pozh nek ta Reſdejlnik usega dobrega svoje zhasne dobrute

su-

(g) Quia non cuſtodiviſti pactum meum, & præcepta mea, quæ mandavi, diſrumpens ſcindam regnum tuum, & dabo illud ſervo tuo. 3. *Reg.* 11. (h) *Exad.* 19. & *Pſal.* 20.

susebnu vondejlil? Kedu bo pozh smęl pred drugemi letę od njega bel, inu gvishnejshe perzhakati, koker le taiſte, katir je pred drugem bel, inu ſveſtejshe sluſhil? — po miri teh sluſhbâ, inu te pridnoſte polona en firsht svojega sluſhabneka, inu en kmet svojega posla. — *Zhe tedej zhloveki, katiri ſte budobni, ſnate tem svojem svoje dary dati: ſa kolkajn vezh bode tu vash Ozhe ſturil,* (i) *ta narbulshe Ozhe, katir je v' nebesah?* prave Syn Boſhje: inu buqve Boſhje nam od tega eno zelo verſto teh narlepsheh exempelnov pokaſhejo.

Buh je, (k) katir je tega oholnega *Salomona* is modruſtjo, inu is srezho toku obilnu napolnil, de je v' Jeruſalemu obilnoſt tega srebrâ toku velika poſtala, koker mnoguſt teh kamenov po ulezah. (l) Buh je, katir je tega brumnega *Joſhafata* na tako viſho poſhegnal, de je slavitnoſt nje-

(l) Si ergo vos, cum ſitis mali, noſtis bona data dare filiis veſtris, quanto magis Pater veſter, qui in cœlis eſt. dabit bona petentibus ſe? *Matth.* 7. (k) 3. *Reg.* 3. (l) 3. *Reg.* 10.

njegovega krayleſtva zhes use velika ratala, inu njegovega wogaſtva, inu premoſhenja, koker S. Pismu govory, toku rekozh ni konza ne kraja blu. (m) Buh je, katir je svojemu folku kruh is *nebes* doli deſhil, (n) inu tem ſhejnem *sladko vodo* (o) is nartershi skale vonzuriti narędil. Leta *vekumej dobrutlive* je v'praſni pushavi is enukatiremi hlebami, ne le enkrat veliku tavſhent ludy dobru napasl, (p) inu katir nas she dan danashne koker en lubeſnive ozhe redy, ke na nashemu pojlu tu malu ſhitnega sejmena po samu ſtu pogmira, inu zhes teiſte svoje sadonosne ozhetove ſhegne previdnu dolidajê. — Use tu dęla le on: inu on dęla is eno tako boſhjo dobruto, de vezhkrat, inu usakdan, tudi temu narhujshemu hudodelneku eno enako dobruto puſty k'pridu pridti le ſatu: ke je tudi ta enkrat edn is njegoveh otrok bil, ter ſdej, deslih le samu skus njegovo miloſt, she med

temi

(m) 2. *Paral.* 17. (n) *Exod.* 16. (o) *Num.* 20. (p) *Marc.* 6. 42. *Joan.* 6.

temi njegovemi toku, koker luleka med pshenizo ſtojy.

Ja! le tem brumnem, inu bogabojezhem, le Boſhjem otrokam, katiri, ke svojemu Stvarneku ſvęſtu ſluſhejo, zhes duſhele, inu ludy boſhje ſhęgn doliulezhejo; vezhdejl le tem morejo ti bresboſhni, ti preklęti suſhni te pregrehe hvalo vęditi, kader kako zhasno sręzho uſhyvajo: ali de niso toku nasręzhni, koker be si ſares ſasluſhili, de be imęli nasrezhni biti.

Tukej smo se mi na en ſtavk ſalejtęli, katirega be se mordej en naſveſte greshnek nabil nigdar troshtal; Al vonder ni dergazhi: inu kokerkol slepi so ony, tiiſti! katiri ta samuedine, narpotrebnejshe oppravk is misl spuſtę, ter męnejo skus pregnane naprejuſętja bel, koker skus tu, de Bogu sluſhejo, svoji zhasni srezhi naprejpomagati: kokerkol slepi so leti otrozi teh temniz, tok namorejo ony vonder S. Pismu odrêzhi, katiru lih tu popolnema skaſhe, tu nam-

rezh

rezh: de se morejo vezhdejl le per tehiſteh, katiri Bogu bel ajfreg ſluſhejo, ſatu ſahvaliti, kader Buh to shtrafengo, katiro je zhes duſhęle, inu ludy sklenil, ali ſmajnsha, ali zel popolnema odpuſty: kader Sodnik dny tega mashtuvanja odloſhy, ali zel she tudi eno zhasno srężho temu naurędnemu, doſtikrat le ſavle tega nadolſhnega, na en zhas pervovoshe. — Toku govory Buh od lozhitve *Salomonovega* krayleſtva. *Jeſt notshem* prave on: *zelu krayleſtvu od njegove roke prezh uſeti: ampak jeſt otshem njega puſtiti she zhes en dejl tegaiſtega ſa mojega ſluſhabneka Davida volo, katir je moje ſapovde derſhal, krayluvati.* (q) Lih toku se bêre od Jorama Krayla v'Juda: *On je hudobnu delal pred oblizhjam tega Gospuda; Gospud pak ni otl Juda pogonobiti ſa svojega ſluſhabneka, Davida volo.* (r) Hiſtorije od Heliodora, inu Abrahama, inu she od veliku vezh drugeh, so ſa slehernega, katir

(q) 3. Reg. 11. 34. &c. (r) 4. Reg. 8. 18. &c.

katir le ozhy, ali ushęsa imâ, enu popolnema previſhanje.

Ta ropaſhêlne Heliodor je is svojemi ſhovnirjami v'Jeruſalem pershl bîl, de be ondi isshpęgal, inu ſvędl use shaze, inu dnarje, kar njeh je blu v' tempelnu ſaloſheneh, inu kar ni *k' potrebi teh vofrov shlishalu*, ter be use pobral, inu is sabo prezh odulękl. Terdnu na povêle tega Krayla (s) se je on ſanesl, ke je v'zirkvi v'hram teh shazov *ſtopil*, ter se je mashneku pod ozhy smejal, katir je njega oppominal, de be naimel svojeh ne sveteh rok po irbsheni tega Gospuda ſtegniti. Al mashtuvanje tega *usegamogozhnega* je njemu ſa petame shlu; dokler usi tiiſti, katiri so se upali *Heliodora* wugati, usi gladku so *skus Boſhjo mozh per tiiſti prizhi v' omedlevzo, inu na tla doli padli.* Heliodora pak koker tega napeluvavza so triji od nebes ſtrashnu oroſhjeni Angelzi is silo popadli, ter so njega prizha folka, inu teh mashnekov, katiri so napre-

(s) *Machab.* 3. 6. *& ſeqq.*

nehanu k' Bogu ſa pomozh prosili, toku dolgu, inu toku hudu têpli, de be bil skorej na meſtu umerl. Toku ſdęlanega, inu posvarjenega so ony njega per tempelnu vonvergli s' tem ſaſtopnu glasnem perſtavkam: *Per Oniasu mashneku se ſahvale; ſakaj ſavle njega je tèbi ta Gospud she ſhivlenje shenkal;* ti pak potęm ke se bil od Boga gajſhlan, ti *imash* skus leta tvoj exempel usakemu mozh inu mogozhnoſt Boſhjo oſnanuvati.

Abraham je ſtanovitnu molil: de be Buh teh pęt nazhiſteh mejſt toku ſtrashnu nashtrafal, koker je bil njegov narpravizhnejshe serd sklenil. Ja, je Buh odgovoril (t) temu svojemu sluſhabneku ta zheterte, inu sheſte fart: ſhę prov! *zhe se njeh bo v' zelemu mejſtu le dvajset, ja! le deset pravizhneh ſneshlu, tok otshem jeſt ſavle teh deset, le ſavle toku malu otshem jeſt usem tem drugem perſaneſti.* — Koku je pozh ena taka iſręka ushęzh enemu, katirega boſhje mashtuvanje ſapopade?

Ko-

(t) *Gen.* 18.

Koku dobra, inu nuzna enemu greshneku, le ſatu: ke se per teh, katiri Bogu lepu sluſhejo, bliſu ſnajde, ali to srẹzho imâ med njimi ſtanuvati?

Joram skus dva na pomagaje peruſẹta Krayla spremlen je is eno armado bres shtivenja zhes Moaba na vojsko ulẹkl. Skus dalne ovinke je on is to armado v'zel pufte samote prishl, kjer so bli jẹli ludji, inu ſhivina od ſheje konz jemati. *Gorje nam!* (u) je on upyl; ſakaj njegova huda vẹſt je njega k'temu persilela, gorje nam! *try Krayle je Buh skupejspravel, de be nas, koker ſhivino, kativa je ſa klanje odlozhena, Moabu v'roke iſrozhil.* — Sam Prerok *Eliſeus* je bil zhẹs, katirega je *Joram* ſa svejt poprashati, inu ſa njegovo proshno per Bogu prositi ſamogl. Kaj je pak on ſadobil? Le hudu, inu britku pokreganje toku, koker si je ſasluſhil. — *Kaj mene prashash?* inu kaj be *imel jeſt s' tabo oppraviti imeti? Hodi kje k' Prerokam tvojega Gospuda Ozheta, inu Matere,* je

(u) 4. Reg. 3. & ſeqq.

Eliſeus rekl. Inu ke Joram od moleduvanja ni jejnal, je Prerok njemu naspruti povędal: *Koker res Gospud teh vojsk ſhivy, pred katirega oblizhjam jeſt ſtojim, aku be jeſt na Krayla Joſhafata, katir ſdej pred tabo ſtojy, naſaj naſmislel, tok be jeſt tebe nekar zhislal, nekar pogledal nabil.* „ *Vonder*, je ta „ boſhje môsh ſravu perſtavel: *Von-* „ *der is premisleka na tega brumnêga* „ *Joſhafata* bo Gospud Buh na eno „ zhudno viſho temu ſhejnemu folku „ obilnu ſadoſti *vode*, inu tudi tebi „ *tu popolnema premaguvanje zhes Moaba* „ podejlil. " (x) Use tu je skupej, inu toku se isshlu; ſakaj Buh je sovraſhneke powyl bres tega, de be njim blu le treba mêzha is noſhnèz poteguvati. Toku srędzhn, inu toku pre-magavn ſa ſgol samega *Joſhafata* volo, je tudi ta toku ſlo pregreshne *Joram* ratal.

Laban (y) je od dnę da dnę wogatejshe ratuval, (z) deslih je en malikuvavz, en dovje, en naſvęſte zhlovek

(x) 4. Reg. 3. (y) *Gen.* 30. (z) *Gen.* 30.

vek bil. Al nezhmejn vonder on je le ſmirej wogatejshe poſtajal; al le toku dolgu, doklej je ta bogawojęzhe *Jakob* per njemu bil, katirega je on lih ſatevolo narad od sebe prezh spuſtil; ſakaj, je *Laban rekl*: *jeſt sem si skusel, de je mene Buh le ſavle tebe poſhegnal.* (a)

Inu komu je imel ta malikuvavske *Putifar* hvalo vęditi, de je svojo hisho is usakdanem ſhęgnam obilnu napolneno videl? komu drugemu, koker le temu zhiſtemu *Joſhefu* enemu ſuſhnu, katirega so dadusehmal usi ſa tega narſhlehtnejshega per hishi derſhali. *Buh pak je hisho tega Egyptarja ſavle Joſhefa shegnal, ter je pogmiral use njegovu blagu toku dobru per domu, koker na pojlu.* (b) Leta ſhęgn be bil tudi bres zvibla od enega zhasa da drugega goriuſęl, aku be ena nazhiſta ſhena tega nadolſhnega mladenzha pregnâla, inu is njim tudi uso sręzho od hishe prezh spravela nabla.

(a) *Gen.* 30. (b) *Gen.* Benedixitque Dominus domui Ægyptii propter Joſeph, *Gen.* 39. 5.

Glejte ! is toku obilnem ſhegnam bo ta pravizhn poſhegnan prave David, potęm ke je bil ſhę skorej use sorte zhasne sręzhe povędal, katire Buh usem temiſtem pervôshe, katiri njemu is serza sluſhejo. *Tega*, koker tu ſdej naprejpernesenu męstu S. Pisma naprej govory: *Tega bo on ſhegnal v' njegovemu delu*; (c) *on bode njega ſhegnal v' njegoveh otrozeh, on bode njega ſhegnal v' useh njegoveh naprejuſetjah*, toku bo njega poſhęgnal, de bo tudi vezhkrat en greshnek svoj zhasne ſhęgn, ali tu odurazhanje vezhega hudega le samu temu pravizhnemu, s' katirem ſhivęti on ki mordej srezho imâ, perpisati, inu njemu ſa tu hvalo vęditi mogl. — *Iſvelizhan ta zhlovek, katir ſe Gospuda bojy: katir nad njegoveme ſapovdame veliku vesêle ima: njegov rod bo na ſemli mogozhn: zhaſt imu wogatſtvu bo v' njegovi hishi prebivalu.* (d) Al puſtite nas na hiſtorijo od *Salomona* she

en-

(c) *Pſalm.* 127. (d) Beatus vir, qui timet Dominum, in mandatis ejus volet nimis, potens in terra erit semen ejus - - gloriæ, & divitiæ in domo ejus. *Pſal.* 111. 1. *& ſeqq.*

enkrat naſaj pogledati, ſakaj leta pergodba je bel urędna, de se ſamirka, koker de be mi njo kaj bel naspremisleli, naprevagali.

Gotovu gvishnu, inu bres zvibla je, de ni nigdar toku imenitnega krayleſtva na svejtu blu, koker je bla Judovska duſhela, kader je *Salomon* krayluval, doklej leta prave *Salomon*, tuje: v' sluſhbi boſhji ſtanovitn, inu ajfrig biti nehal ni. Njegove duſhêle so sęgle od vode *Evfrat* noter da Paleſtinarskega morja, inu po shirokem od *Egypta* noter da *Pontus Evxinus*. Tukej med tem je blu veliku drugeh majheneh krayleſtvov ſapopadeneh, katire so bres vonuſętka, *Salomona* samega ſa svojega narvikshega Poglavarja spoſnale, (e) ter so mogle njemu usaku lejtu svoje davke dajati.

Tu se ſna szer rezhi, de leti usaklejtni davki so *radovolni darovi* bli; al tudi tu je gvishnu, de so bli leti podverſheni Firshti vezh skus lu-

(e) *Paralip.* 9. 26.

beſn, inu sposhtuvanje, koker skus ſtrah tega oroſhja k'temu permorani; ke so uselej tu narſhlahtnejshe is njeh shazov vonkej poyskali, ter skus teiſte svojo *narvikshe Gosposko* wogatejshe narediti, sê na vadle skushali.

Paleſtina je bla ena teh narrodovitnejsheh duſhęl na ſemli. Ena duſhêla, kjer je takrat myr, inu obilnoſt ſtanuvala, kjer sê je pojlę (koker liſti S. Pisma govorę) v' mleku, inu, męd sê toku rekozh reszediti videlu. Je bla is veliku ludmy natlazhenemi, wogatemi, inu imenitnemi mejſtami ozzirana, katire so v' temuiſtemu ſturednemu zhasu skorej usem naprejulęzhene ble. Le samu v' Galilêi je blu (koker Joſhef Pisar teh Judov povę) zhes dvajſtu mejſt, inu tergov viditi, katireh ta narmajnshe kraj je vêzh koker petnajſt tavſhent glav teh prebivavzov shtęl. — Pousod je blu letu poſhegnanu krayleſtvu is dobru poſtavlenemi taborami obdanu, katiri so skus tu modru rovnanje tęga narſaſtopnejshe-

ga

ga Krayla pruti usem mislam teh sovrashnekov eno strashno brambo kasali. Zhislu, ali shtivilu teh vojshakov, inu shovnirjov, katiri so dushelo varuvali, inu useskusi sa gmajn myr, inu pokoj zhuti mogli, ni nezh mejn mirkanja urednu. *David* je she pred svojo smertjo trynajstkrat stu tavshent oroshjeneh junakov imel, katiri so uselej perpravleni stali, sovrashneku svoje pêsty pokasati. Trikrat stu tavshent is njeh, njeh je blu naprenehanu is oroshjam prevideneh, inu v' dvanajst *posebneh vojsk* resdejleneh, katireh usaka na pęt, inu dvajset tavshent glav useta, so sê od zhasa, da zhasa *oblésale*, ali spreminuvale, de dvor svojega Krayla, inu teiste kraje okoli, kjer se je Krayl is svojem dvoram goridershal, varne toku dobru, koker zhastite, inu slavitne dershali.

V' dvoru Krayla Salomona je blu slushabnekov skorej bres usega shtivila viditi bres tega, de be se blu le v'ti narmajnshi rezhi kaj mejshalu:

ali de be prov po vorengi nablu shlu. Nezh ni blu ondi od prepira ſa tu sprędnu męſtu, nezh od reſderteh perjaſnoſt, nezh od napokojnega prekuzuvanje, nezh takega ni blu ondi shlishati; ſakaj tu pametnu rovnanje, inu ukaſuvanje tega Krayla je vedelu, inu ſnalu usemu temu modru naprej, inu napruti pridti, de se je use, inu slehernu le po regelzah te zhednoſte, inu spodobnoſte, koker ena lepu glaſęzha muſèka skupshtimalu, zhes katiru se je Krayliza od *Sabe* veliku vezh, koker zhes use druge ſhlahtnuſte da ſamaknenja ſauſęla. (f)

Salomon je use ſturil, karkol ſamore en Firsht velikega ſturiti, karkol more enega Firshta velikega ſturiti. Gorrę, inu vode je on puſtil, koker je njemu dapadlu, prezhodkopati. On je is preveliko utrato vode napeluval. On je velike worshte presajal, inu je te narperjetnejshe verte ſasajal. On si je en zelo rędshto gradov ſa svoje vesêle goriiſſidal, inu

(f) 3. *Reg.* 10. 5.

inu she tudi dosti taborov, inu terdneh mejst dovêl. Karkol je kunsht lepega, ali oholust imenitnega si smisliti, ali snajdti v' stanu bla, tu use je on ozhesu k' vesêlu, inu posnejshemu svejtu k' zhudu naprejpostavel. Kokerkol mogozhn je on bil, tok ni on vonder nekol na vojsko ulękl satu, de be svoje krayleſtvu resshirel: inu nigdar ni on perpustil enega podloshnega jezhati, de be skus tu sam sebe is ptujem putam premoshnejshega delal; dokler njegovi sovrashneki so sami pershli, ter so se sa premagane sposnali, koker hitru so njega le ugledali: inu usak podlosh se je sa srezhnega dershal, kader se je Krayl uredn sturil kaj od njega useti, inu tu na tako vissho, de be se utegnilu skorej navirijetnu sdęti, kar nam *Joshef* ta sgorej v' misle usetè pisar te histori perpoveduje, namrezh: de takrat ni blu nekjer od slata, ali od pirelnov nobene kunshtne rezhy, ali shęvzhnoste, katire be Firshti is lestnega pogojna is enega persadetja te

pred

pred tem drugem prehitajozhe poſtreſhbe v' Jeruſalem ſa dar prenesli nabli.

Zhaſt od trykrat ſtu tavſhent ſhovnirjov, katire je Salomon uselej na nogah derſhal, je njega usem ſtrashnega delala. Tavſhent millionov ſlata, katiri so v' hramu njegoveh shazov leſhali, je njemu uso perloſhnoſt, kokerkol je ſhelel, napravelu: inu njegove premodre ukaſe, katire so ble uselej is narlubeſnivshem ſaderſhanjam ſdruſhene, slehernu s' teh rezhy je blu ſa enu novu zhudu tega svejta derſhanu. Njegoveh slufhabnekov, katiri so njemu na ſtreſhbo ſtali, ni blu skorej mozh preshteti; njegove hishe, inu oblazhila polne oholuſte; njegov duh ressvitlen, koker sonze, inu njegov globoku noter gledajozhe um je bil takershne viditi, koker tu shiroku morje tega svejta, zel naiſgruntan. Njegovega ſhivota use na se ulezhejozha podoba je ozhy ſamakuvâla: inu njegova skorej Angelska ſgovornoſt je serza premaguvala,

ka-

katire je on is eno perjaſno, sladko silo, kamerkol je on le otl, kje nakloniti, inu potegniti ſnal, inu szer toku, de tudi ked kamen terde serza, inu koker eni Iſlagavzi S. Shrifte govorę, de zel ti hudobni hudizhi temu Firshtu ſuperſtati, se nabli mogli upirati. Nekol be mi namogli h' konzu pridti, aku be mi otli le samu letu, kar te Ss. Buqve govorę, naprejpernesti.

Al koku je pozh leta samuoblaſtnik, leta mlade Firsht ſhe v' perveh lejtah svoje regirenge vęzhe, koker njegov ozhe, imenitnejshe, koker usi njegovi predneki, premoſhnejshe, koker kedej gdu druge, bil? koku je on tak, toku hitru, inu toku lohka poſtal? Prov po pravizi! enu taku prashanje je pred usem urędnu, de na njega odgovor prov ahtengo damo, inu dobru ſamirkamo. Tok poshlushajte tedej, inu se uzhite, katiri ſhelete na temu svejtu v'ſhęgnu, inu srezhi ſhivęti.

Sa-

Salomon je lejta svoje mladoſte pred ozhmy enega bogabojezhęga ozheta v' zhiſti nadolſhnoſti, inu perserzhni brumnoſti dapernesl, po teh besedah, katire on sam od sebe pishe: (g) *Jeſt sem bil enu detê dobre pamete, imu jeſt sem imel eno dobro dusho. Kader sem jeſt pak v'dobremu gorijemal, sem jeſt tudi en bresmadeſhne ſhivot dasegl: inu, ke sem vedel, de je tu en posebne dar od Boga, tok sem k' temu Gospudu, mojemu Bogu ſtopil, ter sem njega ſa tu v'ednu s'zelega serza prosil.* Skus tu tedej je ratal ta mlade *Salomon* en *lubizhk* njegovega Boga, katir je njemu sam tu perserzhnu imę dal, (h) se je njemu vezhkrat sam perkaſal, ter je njemu enkrat na ſbiro dal, de be si ſnal eno gnado, karkolſeno be otl, bres pomisleka pojiruvati. Nu! kaj je pozh per ushafanju teh rezhy ta mlade Prinz ſturil? Poſemelske shaze, wogatſtvu, ali zhaſty tęga svejta poji-

ruva-

(g) *Sapient.* 8. 19. (h) Et vocavit nomen ejus amabilis Domino, eo quod diligeret eum Dominus. 2. *Reg.* 12. 25.

ruvati, tu ni temu mladenzhu nekar enkrat noterpadlu; toku malu se je njemu v'njegoveh nadolſhneh ozhęlz use tu zhasnu ſdelu: inu toku veliku je blu njegovu ſaupanje, de Buh bodeſ ategavolo koker en ozhe uselej ſa njega skerb imel, doklej se on nabo nauredn ſturil njegovu dete biti. Ob kratkem! le *dar te ſaſtopnoſte*, *inu modruſte* (i) je bil, kar je *Salomon* pred drugem, inu ſgol samu pojiruval, ke je le ſa tu samu skerbel, de be svoj folk po poſtavi svojega Boga *modru*, *inu pametnu* regiral, ter skus tu v'ſtan se poſtaviti temu Gospudu svojemu Stvarneku ſa tolkajn bel ſlushiti, inu dapaſti; koker je on potęm skus tu zhudnu imenitnu ſidanje tega tempelna, inu skus te narlepshe exempelne te zhednoſte, katire je on naredil, de so se na njega leſtni pershoni, inu nad njegovem zelem dvoram bel, koker ſlatu inu dragi kameni svitile, obilnu ſadoſti skaſal.

Sa-

(i) Da mihi ſedium tuarum aſſiſtricem ſapientiam. 2. *Paral.* 2. 10.

Salomon ni wogaſtva pojiruval; on se je njega veliku vezh branil, ke je djal: (k) *Nadaj meni nekar uwoshtva, nekar wogatſtva, daj meni le samu, kar je meni k'mojemo preſhivlenju treba.* Vonder je njega Buh is obilnoſtjo zhasnega blaga polonal. *Daj meni le modruſt, inu pamet, de tvoj folk dobru regiram, inu tebi skus tu dapadem.*

Toku je ta mlade Krayl k' Bogu molil; ne le enkrat ali dvakrat en dan, ampak naprenehanu, inu v' ednu je on prosil G. Boga, inu po exempelnu njegovega ozheta *Davida* je *Salomon* ſa en svojeh narperveh narvaſhnejsheh oppravkov derſhal, se usakdan v' svetemu premishluvanju is Bogam pogovarjati; na poſtavo tega Gospuda is usem perſadetjam se pomisluvati, toiſto sam ſa se sê nauzhiti, inu v' sveteh pismah, katire je on skus noterdajanje S. Duha popisal, svoje podloſhne poduzhiti. Koku nautrudnu se je on per sluſhbi boſhji ſneshl, ka-

(k) Mendicitatem, & divitias ne dederis mihi, tribue tantum victui meo neceſſaria. *Prov.* 30. 8.

kader je on is, inu pred usem svojem folkam zeleh 7. dny dolgu praſnek zirqvenega ſhegnanja praſnuval? (l) — inu koku ohôlne je on bil per gorifidanju tega tempelna, h' katirega ozziranju, inu owogatenju je on uselej tu narbulshe, tu nardraſhejshe utratil na tako viſho, de se je v' ti velizhaſtva polni boſhji vêſhi use, od useh platy od *ſlatâ*, inu *djemantov* svejtilu. (m)

Toku je delal ta narmodrejshe Samuoblaſtnik, katirega je kedej ta svejt na ſemli imeti srezho imel: ta narſaſtopnejshe Krayl, katirega je vezhna modruſt is use sorte vędnoſtjo, inu uzhenuſtjo, tedej tudi is gospodarsko umetnoſtjo na narbulshe viſho ressvitzhila; inu Boga, samega Boga! skus katirega prezhudnu ressvitzhenje se je use tu pergodilu, samega Boga usegamogozhnega, koker tega ſazhetneka teh rezhy be mi mogli dolſhiti, inu shentuvati, aku be mi otli *Salomona*,

(l) 2. *Paral.* 7. (m) Nihil erat in templo, quod non auro tegebatur. 3. *Reg.* 6. 22.

koker ti leſtnega dobizhka ſhelni duſhelski modrijani, inu ti gospodarski na pol Chriſtiani govorę, aku be mi otli tega previdnoſte polnega kraylu-vavza ſa enega *potratuvavza*, ſa enega *andohtlivega namarneka*: inu njegov *ajfr ſa viro*, *inu sluſhbo boſhjo* (n) ſa eno *ſamudo tega zhasa h' krivizi teh duſhel* derſhati, inu spoſnati. Al toku govorę le tiiſti, katiri viro, inu sluſhbo boſhjo ſa en mitel nuzajo svoje zhasne zile, inu konze, svoje naprejuſętja naprejgnati. Tu je en pekla uredne

(n) *Posebne ſamirk.* Toku ferbęſhnu se puſty en pruti poboſhnoſti, ali religijonu, inu ti katholshki sluſhbi boſhji naspruti, undan na novu pogręte *liſt* ſashlishati, katirega otshe njegov laſhnive ozhe v' katholshkemu *Sólz-pergu*, inu *Frajſingu* ſtiskanega, inu med ludy danega vędeti. -- En zhlovek, katir se ſa enega hinavza kaſhe, inu se is svojo glavo, inu beſędo noter da preklinuvanja boſhjega, inu noter da nargershega oppravlanja teh katholshkeh skupshin, ali gmajn, inu duſhęl, inu Firshtov zhęs, inu zhes bres naſajoſirka, inu bres vonuſętka nasramnu okoliverty, leta nas otshe prêgovoriti: inu leta ozhitne sovraſhnek boſhje, letâ otshé she tudi zhes use tu *en perjatl svojega bliſhnega* se imenuvati. -- Koku delezh se bo she hudobnoſt jiti upala, aku be nas koker en vovk pod ovzhjo koſho she kaj dalej mamiti smęla? --

uloſhne poſtavk, katir je per temu iſvolenemu folku boſhjemu koker per Jeroboamu, Joramu, (o) Joasu, inu Ahazu usakdar tu pokonzhanje teh krayleſtvov, inu doſtikrat tu popolnema poginenje teh duſhel ſa sabo perulekl. En uloſhene poſtavk, katir usi ſdravi pameti naspruti ſtojy, katira nas ſavęſhe: svoje sluſhbe, svoj ſtan, inu use svoje premoſhenje poboſhnoſti k' pridu, inu podverſhene ſturiti.

Kajshe! — Le andoht, le zhednoſt, inu brumnoſt le lête so ble teiſte srezhne podporne *Salomonovega* Krayleſtva, inu toku tudi ta perve ſazhetk tega wogatſtva; *ſakaj polej!* prave ta *vezhne k' Salomonu: polej! jeſt sem ſturil, koker se ſhelel. — Inu ke nise ti nekar ſa doſti lejt, nekar ſa wogatſtvu, nekar ſa smert svojeh sovraſhnekov prosil; polej! tok sem jeſt tebi emu modru, inu pametnu serze dal na tako viſho: de ni blu tebi para nigdar pred tabo, inu ſa tabo*

(o) 3. Reg. 13. 2. Paral. 21. 2. - 2. Paral. 42. Iſai. 7. &c.

nabode. K' temu sem she tudi jeſt tuiſtu perdal, kar nise pojiruval, namrezh: wogatſtvu, inu zhaſt, inu szer toku, de tebi nigdar med Kraylami para ni blu. (p) Toku darovitn je G. Buh v' vondejlenju svojeh dobrut; inu de be usak toku, koker de be is rokame perjel, ſaſtopil, de usaka zhasna srezha je le en dar, inu enu polonanje is nebes: tok je Buh is ozhitneme besedame use tu poprejshenu od tega naſveſtega *Salomona* bres odloga ſupet prezh uſel, koker hitru je on bil na svojega Boga poſabil, inu, koker poprej, Gospudu B. sluſhiti ſamudil. *Dokler ti mojeh ſapovd, kative sem tebi perporozhil, derſhal nise: tok otshem jeſt tvoje krayleſtvu reſdijati, ter otshem njega tvojemu hlapzu dati.* (q) Ta poprej zhes use srezhne *Salomon* je ſupet v' malu lejtah is usem temi svojemi skorej lih toku uwog, lih toku revn ratal, koker je on poprej wogat, inu imenitn bil. Prov

(p) Sed & ea, quæ non poſtulaſti, dedi tibi, divitias ſcilicet, & gloriam, ut nemo fuerit ſimilis tui in regibus, cunctis retro diebus. 3. *Reg.* 3. 13. (q) 3. *Reg.* 11, 11.

Prov je tedej, inu res, aku se rezhe: de ta oppravk: Bogu slusſhiti, tudi v'poſiru na zhasnu blagu je skus, inu skus ta narnuznejshe, ke Buh tuiſtu susebnu le temiſtem da, katiri njemu ſveſtejshi, koker drugi sluſhejo. *Yshite narpoprej Boſhje Kraylestvu; use tu drugu, use skupej se vam bo koker ena perklada perverglu.* (r) Toku nas same besede vezhneh *uſt* sagvishajo. Ja, tu je nazhęs, inu uselej gotovu, samuzh, ke be se permirelu, koker se ne malukedej pergody, de be Buh otl svojega sluſhabneka k'svoji vezhi zhaſti skus ne navadne pôte pelati, inu njegovo zhednoſt skus zhasne nadluge na skushno poſtaviti, le ſatu, de be njega skus tu med svojemi iſvolenemi tolkajn susebnejshi pouſdignel, inu kedej pred zelem svejtam tolkajn slavitnejshega ſturiti mogl, toku: koker od tega poterpeſhlivega *Joba*, inu od tega brumnega *Tobiasa* v' S. Pismu k' nashemu odſhalenju berêmo.

(r) *Matth.* 6. 33.

Vonder, tudi lete velike slushabneke boshje: *Joba*, inu *Tobiasa* nili tudi Buh na temu svejtu preobilnu polonal? *Tobias* je skus enega is nebes poslanega Angelza svoje poprejshenu lubu sdravje, inu s' tem tudi veliko obilnost zhasnega blaga skupej prejel. (s)

Lih toku je Buh temu is revame oblosheneemu Jobu (t) v' premosheniju, v' zhasti, inu v' srezhi use supet, inu she veliku vezh, koker je on poprej imel, podejlil. Buh se je namrezh sadershal, koker en Krayl tega svejta, katir ta narnavarnejshe kraj le svojem narbulshem vojshakam saupa, de be perlosshnost imeli svojo serzhnost skasati, inu poleg slave tega premaguvanja en sa tolkajn vezhe lon od njega prejeti. On dela koker en lubesnive ozhe, katir od svojega otroka tu jabuku nasajpojirje, katirega je on njemu shelej shenkal bil. On pojirje tu, kar je dal, nasaj le satu: de be skus eno novo dobruto svojemu lube-

(s) *Tob.* 11. (t) *Job.* 42.

lubemu synu dvakrat tolkajn ſupet dati ſamogl. Resnizhnu, tiiſti, katiri bodo ſdej, koker en *Job* od Boga skushani, tudi leti si ſnajo koker *Job* she v'prizhnemu ſhivlenju od Boga enu zhasnu polonanje obetati, zhe njim dergazhi njeh veſt tega naodrêzhe, de so v'njeh mladeh lejtah toku nadolſhni, koker *Tobias*, (u) de so v'ſuperneh perpadnoſtah pruti boſhji roki, katira njeh ſdej skusha, toku koker *Job* ſtanovitnu ſveſti bli: inu de ni ki mordej greh, katir si tu mashtuvanje na glavo ulezhe, ta britka arrẹzh njeh rev, inu nadlug. — *Od ternovega germuja se sladku groſdje, inu pshenizа na ledini napobira*, kjer samopashnoſt te norre mladoſte, ali tu naumnu nauſmilenje tega ohrajozhega leſtnega dobizhka ni drugega, koker *luleko, inu plevev* poſẹvala. (x) Al ni res temu toku?

(u) Cum eſſet junior omnibus - - nihil tamen puerile geſſit in opere: cumque omnes irent ad vitulos aureos hic ſolus fugiebat conſortia omnium - - Hæc, & his ſimilia ſecundum legem Dei puerulus obſervabat. *Tob.* 1. 5. (x) Numquid colligunt de ſpinis uvas, aut de tribulis ficus? *Matth.* 7. 16.

Res je tudi Ajdji, katiri is naumnoſte pravega Boga naspoſnajo, tudi ti narhudobnejshi med Chriſtijanami, katiri *Chriſtusa* tolkukrat naſdushnu reſſhalejo, tudi leti so v' svojeh delah, v' svojeh naprejuſetjah, inu oppravkah nemalukedej ti narsrezhnejshi. Useskuſi, koker je viditi, se njim ta vesela spomlad napruti smęja, inu ta hudu pokonzhajozha tôzha, katira je tega pravizhnega ſadela, gre vezhkrat le per temu hudobnemu bres shkode memu.

So pak ti hudobni ſategavolo toku srezhni, ke so hudobni? ali, moreli leta njeh srezha tudi odkod dergod pridti, koker lih rajmno od tega Boga, bres katirega vonder nezh ni, inu nezh obſtati namore, karkol je? — Gvishuu ne. Le od Boga je, karkol lih tudi ti hudobni dobrega imajo; le od Boga je, katir notshe nezh, tudi nezh, nekar tega narmajnshega bres lona puſtiti; ke on (koker je S. O. Augushtin od sręzhe teh Ajdovskeh Rimlarjov djal,) ke ieta

nar-

nardobrutlivshe tudi unega, katir je mordej le enkrat use svoje ſhive dny, le ensamkrat kaj dobrega ſturil, tudi tega ſa tu malu, is dobrutlivem ozhesam na ene dny lubeſnivu pogleda; ke on dobru previde, leta *usegavedozh*, de en tak rẹvesh, ſa njegoveh drugeh grẹhov volo se bo mogl unega bulshega, inu vezhnega lona ferwẹgati.

Toku bres konza dobrutliv je leta Gospud, tudi pruti unèm, katiri so hudobni: tudi pruti svojem sovraſhnekam: ſa kolkajn dobrutlivshe bo on pruti svojem perjatlam, leta *nardobrutnejshne*, katir zel tem naſdushnem dọbru ſtury? — Ta narbulshe ozhe, katir, koker je sam govoril, nekol kruha (y) svojem otrokam nauſame, de be tegaiſtega *psàm*, tuje: tem greshnekam, naprejmetal. Tok oſtane tedej ſtanovitnu terdnu rẹs, de oppravk Bogu slùſhiti je tudi is pomislèka na dobre ſtan zhasnega blaga uselej ta narnuznejshe oppravk, dokler le sa-

(y) Non eſt bonum ſumere panem filiorum, & mittere canibus, *Matth.* 15, 26.

mu letu, koker je tu samuedinu, de be imęli ſturiti: tok je tudi ta samuedine grunt nashe zhasne srędzhe.

Koku ſlo be se tedej mi imęli kèsati, de smo tolkukrat toku slepu potèmmi okulitavali, kader smo skus eno ſaspano ſanikernoſt, inu ſamudo tega toku nuznega oppravka: Gospudu svojemu Bogu sluſhiti, en zhasne dobizhk yskâli: ali svojo srędzho dergazhi, koker le skus Boga, inu is Bogam ſturiti upali? — Jéli zhudu, aku ta *Vezhne* nashe use upanje, katire mi bres use dobre veſty yshemo, k' nezhęmer ſtury? Aku svoje dary naſajuſame, njeh kje oberniti, kjer bodo bel spoſnani, ali saj mejn naunżni ſturjeni?

Oherne wogatin! ti sedish da gerla sit ſa miſo, inu ti ryesh, toku rekozh po ſhęgnu teh nebes okrog, zel mordej bres tega, le enkrat v' dnevu is hvaleſhnem serzam na Boga, inu njegovo dobruto ſmisliti, katira je namęſt shtrafenge, katiro se ti ſasluſhil, pruti tebi she uselej daduseh-

mal

maltoku darovitna bla. — Poſhęgnan ſhlahtne Gospud! usaku lejtu videsh ti, koku se tebi ta ſoręzhè ſhivésh na pojlu pod ozhy muſa; Ti polnesh kôrbe v' nogradeh, inu kóshe v' drevnekeh, inu pungarteh. Ti vęſhesh en snop ſa tem drugem; ti nakladash en vôs ſa tem drugem, inu ti mlatesh zęlo jéſęn po teh podejlêneh daręh okrog; tu pak pade tebi le malukedej v' glavo, de be *Oskerbnika tega svejta* ſatu ſahvalil, saj ſjutrej ſgudej, inu poſnu na vezher is enem is spoſnanega sposhtuvanja perpognenem kolęnam triſnu ſahvalil. Koku? Al be se ti sam nad eno tako nahvaleſhnoſtjo svojeh kmetov, inu podloſhneh, svojeh poslov, ali otrok nanavelizhal? nad eno tolkajn męszov inu lejt ſhe dolgu terpęzho nahvaleſhnoſtjo! inu ſakaj be se otl zhuditi, de tudi Buh toku, koker be ti sam ſturil, svojo ozhetovo roko naſaj umakne, deslih be nobeni drugi gręhi, koker le sama leta tvoja nahvaleſhnoſt nad tem urſhoh nabli? —

Do-

Dosti ſte vi posejáli, inu malu domu spraveli, prave Buh skus svojega Preroka: (z) *Vi ſte si veliku upanja delali, al glejte! malu vam je dashlu.* — „ *Vi* „ *ſte na svoj dom perpraveli, inu jeſt* „ *sem vam ſupet prezh uſel. Jeſt vash* „ *Buh, od katirega samega us ſhegn,* „ *pride. Jeſt sem ta Gospud, katir je* „ *use tu ſturil. Jeſt ſturim myr, inu* „ *naredim tudi tu hudu.* (a) Jeſt sem „ tu ſturil, ke niſte moji besedi viri- „ jęli: ke se mojega ſhuganja bali „ niſte: ke meni ſluſhili niſte: ke ſte „ meni moje ſluſhabneke ſanezhuvali, „ inu njim nadlęgo dęlali; *ſategavo-* „ *lo sem jeſt ſazhel vas ſa vasheh grehov* „ *volo tépſti.* (b) — *Sategavolo ſte vi* „ *prekleti, ter moréte pomankanje terpeti,* „ *dokler vi usi skupej ſte mene iſſhâlili:* „ — *inu vi she pravite: s'zhem smo mi* „ *tebe iſſhâlili?* (c) —

„ Vi ſte v'veliki nadlugi, inu „ vonder she nanehate greshiti. — Vi „ greshete lih ob enemu zhasu, ka-

„ der

(z) *Aggæ.* 1. 6. (a) *Iſai.* 45. 7. (b) *Michæ.* 6. 33. (c) *Malach.* 2. 2.

„ der vas jeſt rajmnu ſa vasheh gre-
„ hov volo krotim. Kaj be shelej
„ vi dęlali, ke be jeſt she dalej k'
„ temu movzhal, inu skus perſte glę-
„ dal? ke be vas, koker poprej ſmi-
„ rej naprej toku puſtil v' srezhi ſhi-
„ vęti? —

„ Kratkunekar! vam ſa eno shtra-
„ fengo sem jeſt use, kar ſte si na-
„ prejſtavele, k' nezhęmer ſturil: jeſt
„ sem ſturil, de so use vashe dęla
„ vam naunzne ratale, de vam je
„ ta lube kruhk is vasheh skèdnov
„ ſginel. — Vonder le ſatu sem jeſt
„ ſturil, de be se spokorili, inu de
„ be vam mogl jeſt use tu ſupet po-
„ verniti: de be se imęli uzhiti *komu*
„ be vi imeli ſanaprej hvalo vęditi. —
„ *Skushajte mene, skushajte resnizo mo-*
„ *jeh besedy, zhe vam nabom oblókov teh*
„ *nebes odperl, inu krushnèga ſhegna v'*
„ *obilnoſt zhes vas doliiſlyl.*" (d) Al
Gospud perſtave kmalu ſrávn: *Yshi-*
te

(d) Probate me ſuper hoc, dicit Dominus: si non aperuero cataractas cæli, & effudero vobis benedictionem usque ad abundantiam. *Malach.* 3. 10.

te narpoprej boſhje Krayleſtvu, inu njega pravizo; dokler le letu je tu *pervu*, inu tu *samuedinu narpotrebnejshe*, h' katiremu ſte vi ſtvarjeni. Tu yshite is triſnem, is nekâr hinavskem, ampak is ſtanovitnem serzam: *inu* glejte, *use tu drugu* letu zhasnu, *se vam bode*, koker ena rezh, katira ni yskanja uredna, *skupej perverglu.* — Toku govory taiſta resniza, katira namore faliti. Le ta navirne utęgne nad tem dvomiti, ali zviblati.

DRUGE DEJL.

Bogu sluſhiti je ta narloſhejshe oppravk tega zhlovęka.

I. §.

Bogu sluſhiti je ta narloſhejshe oppravk v' spremisléku tega Gospuda, komer se sluſhe.

Nèzh loſhejshega be namoglu biti ſa nas, koker enega Gospuda imeti, katir be nekol nashe sluſhbe napotrebuval;

buval; enega Gospuda, katir be nas toku polonal, de be tudi dobro volo samo, nameſt dobrega dela goriuſel, ter be she tudi zel tu spanje, katiru be njegovi sluſhabneki is dobrumislejozhem serzam njemu k'sluſhbi, gorivofrali, obilnu poverniti otl. Resnizhnu! tu be bila ena srezha, kjer be si gdu kruh is spanjam sluſhil, inu tudi, kader be nezh nadęlal, utegnil, koker be si voshil, sê wogatega delati.

Al, kje je pózh leta *toku dobrutlive*, katir be bil toku lohka, inu toku râd is svojemi sluſhabnekami ſadovoln? kje je leta *toku mogozhne*, katir je uselej, inu v'useh rezheh sam sebi popolnema ſadoſtnè, inu tekné? Ja! kjè, inu kedú je leta zhes use narvezhe Gospud? zhe ni nash lube Gospud Buh; on katir je use tu, inu she use vezh, koker use tu? — Deseţt tavſhentkrat ſtu tavſhent, (a) inu bres shtivenja vezh njeh uselej k' njegovu sluſhbi perpravleneh ſtojy.

Ony

(a) *Dan.* 7. 10.

Ony obdadô njegov tron, nekar mordej njemu napomagaje, k'njegovemu preskerblenju, ali varſtvu, samuzh, inu le ſgol samu k'njegovi slavi, inu vezhi zhaſti. Tu je use, kar ta mnoſhèza, kar tu veliku shtivilu teh sluſhabnekov ſturiti imâ; le de be k'zhaſti svojega Gospuda bel imenitnu se obnashali, inu de be te ſtvary to *velikuſt*, inu *visokuſt* tega Stvarneka skus tu, inu na tako viſho ſa tolkajn bel spoſnati mogle.

Velik je ta Gospud. Breskonzhnoſt jè njegova leſtnina, inu blisk njegoveh velikuſt, katirega puſty tudi zhasi nad svojemi sluſhabnekami se ſabliskati, nima nekar mire, nekar konza, ne kraja. (b) Nekar! njegovi sluſhabneki niso, katir njega toku, koker enega Firshta te ſemle, imenitnejshega, inu zhaſtitshèga delajo; (c) On je sam od sebe: ſgol sam is sebe je on sam use tu, kar je; inu on je tu od vekumej lesèm, noter da vekumej, bres tega, de be ſatu kako po-

mozh,

(b) *Pſal.* 144. 3. (c) *Eccli.* 42. 21. & 22.

mozh, kak dobrè svjet, ali szer kako drugo rezh potrebuval.

Buh napotrebuje nobene rezhy; ſakaj on je *usegamogozh.* Le mi njega potrebujemo: inu useskufi, usako minuto potrebujemo mi njegovo pomozh; ſakaj mi smo njegove ſtvary, katire na eno toku notéshno viſho od Stvarneka dolivisę, de mi sami is sebe nezh, ſgol nezh naſamoremo. (d) Inu bres njega, nashega Boga, be mi mogli usako minuto popolnema v'nash nezh se ressûti, s' katirega nas je le njegova ſgol sama dobrutliva, inu mogozhna roka voniſlękla, ter nas she dadusehmal usako uro, usako minuto miloſtivu obderſhy. Leta *usegamogozhne* natirja lih rajmno ſategavolo od nas nasheh sluſhbâ, katireh ni njemu nekol, nigdar nekol tręba. On pojirje ſa tolkajn vezh le tuiſtu, kar be imęlu dęla nashe sluſhbe ozhitnu na dan dati, namrezh: spoſnanje nashe popolnema podloſhnoſte, katiro smo

O mi

(d) Non quod ſufficientes ſimus aliquid cogitare ex nobis. 2. Cor. 3. 5.

mi njega naumerjozhi svitlusti uselej skasati po usi sili dolshni.

No tedej, koker zhes use velik je leta Gospud v' svojeh velikustah: lih toku, inu nezh mejn perjasn je on tudi pruti nam, svojem hlapzam, bres usega konza perjasnejshe, inu lubesnivshe, koker si njega ti tèmnoględni *klavorneki*, inu *mile Ire* vezhdejl damishlajo, inu pred ozhy postavlajo. – Ludji imajo navado Boga si v' vezh shtukeh toku naprejpostavlati, koker so ony sami v' sebi odsnotrej ushafani, bulshi, ali hujshi, inu po uni miri, koker so si ony mozhy svoje dushe vezh, ali mejn ressvitlili, inu szhisteli. Odtod pride, de ena satèmnêna, shalostna, inu klavorna pamet si tudi od Boga zel tèmne, shalostne, inu klavorne dasdęvke dęla; de si tega *vezhnega* koker enega strashnega, ojstrega, inu toku rekozh kislu dershęzega Gospuda, katir le shalost, inu groso ukasuje, naprejpostavla. (e)

Dê-

(e) Cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis. *Jerem.* 29. 11.

Dêlezh falenu; ſakaj tu ni Gospudu nashemu Bogu zel nobêna zhaſt, kader si mi podobo njegove bres konza popolnemaſte po tèmnemu daſdevanju nashe nemogozhnoſte dęlamo: kader tega *narvikshega* po nashi slabuſti miremo, ter si otshemo njega boſhju bitje na tolkajn vezh le po temu zhiſtemu pogojnu ene ſhive vire naprejpoſtavlati. (f)

Nekâr toku! nezh ni lubeſnivshega, koker Buh, tu bitje usega birja, katiru je v' temu narnasrezhnejshemu poseſu tega narbel popolnema ſvelizhanja. Mi si namoremo nobenega vikshega, inu vekshega Gospuda misliti; al mi si namoremo tudi nobenega bulshega ozhęta, nobenega mozhnejshega, inu she tudi perserzhnejshega perjatla damishlati. On je wogât na miloſti pruti nam; ſakaj on puſty svojo dobruto pred nami naprejjidti, koker en imenitne shpęgl svo-

(f) Non enim cogitationes meæ cogitationes veſtræ, neque viæ veſtræ viæ meæ, dicit Dominus. *Iſai.* 55. 8. *& ſeqq.*

jeh dobrutliveh popolnemaſt k' nashi potrębi, k' nashemu uſhytku, k' nashi preobilnoſti, k' nashemu reſvesełenju: inu zel svejt more is njegovega lubeſne polnega urovnanja k' nashemu pridu perpravlen biti, doklej smo mi v' njegovi sluſhbi njemu ſvęſti.

Nezh ni lubeſnivshega koker Buh, tudi takrat, kader je ſtrashn; ke otshe, de be se mi njega le ſatu bali, de be mogl ſa nas, inu pruti nam le tolkajn lubeſnivshe biti; na tako viſho lubeſniv, de si je David Krayl v' srędi svojeh nadlug, v' sredi use nalubnoſte, inu teh tarajozheh skerby, katire so njega ſtiskale, se k' vesêlu obuditi, to narbulshe, narmozhnejshe perpomozh ſnêshl, kader je na svojega Boga ſmislel. *Jeſt sem sê na mojega Boga spominel, ter sem se reſveselil* (g) prave on. Ta sama misl na Boga je bla njemu ſhe popolnema ſadoſti, tegaiſtega, katir se je she delezh

(g) Renuit conſolari anima mea: memor fui Dei mei, & delectatus ſum. *Pſal.* 76. 4.

lezh od poſtave te lubęſne, s' katiro je ta *Odreshenik* nashe poſnejshe dny poſhęgnal, prezh odlozhenega videl, is veselam napolniti: inu tega ſgrevanega moſhâ, katir je ſa dapernesene pregręhe useskuſi poln ſvelizhajozhega ſtrahú bil, v' tu narslajshe vesele tega serza posaditi. Toku perjętn, inu veselà poln je tudi le ta spomin na Boga: inu toku zhudnu perjaſn, ja zel toku lubeſniv je ta Gospud v' zeli njegovi obseſhnoſti pruti nam, svojem sluſhabnekam; use dergazhi koker se more en samoblaſtnik te ſemle pruti tem svojem imeti.

Si mordej en uwog, sromashke podloſhnek voshe is svoje duſhêle Gosposheno govoriti? Dobru! al koku teshku grę tu, doklej sita bres-pomôzhne le en sam fart tu predragu perbliſhalshe ſnajde? Koku kratku naspruti je vezhdejl letu pervoshénu ſashlishanje? inu kader on poleg tega hladnega, navadnega odfertęguvanja: *Pejdte v' boſhjemu imenu*

nobene druge pomozhe naſadoby: tok si more tu samu ſhę ſa to narvezhe gnado derſhati, de je smęl svojo proshno le en sam fart per svoji narvikshi gosposki naprejpernesti.

Nigdar toku se ta *narvikshe* naſaderſhy pruti nam. Is njim se pogovoriti nas nekol tolkajn nakoshtâ. — Al, be nabil tudi on lih s' tako pravizo ſnal eno poſtavo narediti, de be se mi mertvazi nekol podſtopiti nasmeli per njemu temu *usegamogozhnemu* nashe proshne noterpoloſhiti, samuzh le tedej, kadar ima navado is nebes na nashe ſhęgnane oltarje doliſtopiti? Kajshe! Lublen otshe on rajshi biti, koker bân; ja! skorej da potrâte svoje zhaſty, inu oblaſte se nam otshe she tudi perliſniti: inu svojo svitluſt se kaſhe doli, inu prezh od sebe odloſhiti, de be se le mogl pruti nam bel perjaſn skaſati.

Leta Gospud useh gospodujejozheh, leta nash Buh je uselej voln, slehernega svojeh sluſhabnekov ſashlishati, podnęvi, inu ponozhi, pousod, na

usa-

usakemu kraju, kje, inu kedaj, inu kolkajnkratkol le gdu otshe; tudi takrat je on voln, kader on rajmno na tronu svojega velizhaſtva zhes Krayle tega svejta svojo sodbo sklę-pa. On mene napuſty, de be imęl na njega zhakati; tudi meni ni ſa njegov pogovor po nobeni zeni nezh skerbęti. Jeſt si nasmem muje uſęti, ali veliku glave uwyati, skus ſbrane besede moje naprejnesenje pouſdigniti; meni ni trębа mar biti, de be skus moje potrębe predolg, ali ſupern na-ratal. Kolkajn triſnejshi, kolkajn perproſtejshe jeſt govorim, tolkajn bel njemu dapadem: inu jeſt namorem nekol is njim govoriti, de be preo-bilnega ſhęgna te gnade od njegove dobrutne roke naprejel.

Koku be sê pozh mogl en Gospud perludnejshe skaſati? inu kaj be mo-glu she loſhejshi biti, koker enega takega Gospuda sluſhiti, katir je vi-diti, koker de be sam svojemu sluſhab-neku na sluſhbo ſtal? ja! koku be blu mozh si tudi enega bulshega

Gospuda voshiti, koker je lih rajmno leta nash Gospud Buh, katir, kokerkol je on mogozhn, inu wogat, tok je on she tudi lih toku dobrutliv, de doſtikrat nameſt poſtręſhbe ſhe nad dobro volo svojeh ſluſhabnekov ſadoſti ima; ſakaj tudi volo samo uſame on ne malukedej ſa dęlu gori: inu to polona, on vezhdejl lih toku mozhnu, koker de be se bla njemu res is usem mogozhem ſlisam usa ſluſhba skaſála.

Nise ti mordej v'ſtanu veliku moliti, pogoſtu se poſtiti, ali eno vęzhe almoſhno dati; Ti nimash mozhy ſa tu. — Grę tebi mordej perloſhnoſt doli k'zhaſti tvojega Boga velike rezhy dapernashati, ali tu, kar se si naprejuſel, vonspelati: inu polej! ena prava dobra manenga kaj takega ſturiti, skus take, ali skus, kar bode, druge dobre dęla Boga pozhaſtiti, inu njemu dapaſti: letu samu na sebi, deslih slabu, al vonder dobru męnejozhe voshenje, tu, letu malu je njemu temu *nardobrutlivshemu* ſhe ſa-

doſti

doſti; inu je tu k'tvojemu pridu lih tolkajn, koker de be bil ti use tu ſares ſturil, zhe le ſhelish tu ſa Boga ſturiti, ali de be mogl ſturiti, si vôshesh. — On, tvoj Buh, on bo tebe lih toku, inu nezh mejn, koker dęlu samu, bo on to tvojo dobro volo polonal. Kaj si otshesh vêzh voshiti ? — Is spanjam, inu nezhdęlanjam svoj lon sluſhiti, inu toku bres muje owogatiti v'ſtanu biti kaj je tu ſena posębna, inu she tudi prava resnizhna srezha! al tudi kajſen shpot ſa nas! kajſena poshaſt te lenóbe je tu, kader se nam she tudi per usemu temu nezhdęlanju utraga, inu doſtikrat le ſatu utraga, ke je leta Gospud toku dobrutliv. —

Vonder, letâ Gospud, katirega se ti skus utraglivoſt, inu naſveſtobo dadusehmal skorej usakdan reſſhâlil: lih leta je tudi tebi usakdan ſupet na novu odpuſtil. On je tebe daſdej she uſelej terpel, varuval, inu ſhivel. On otshe na use tvoje pregręhe na vekumej poſabiti: inu zhes use tu

vabe on tebe na novu ſupet k' svojemu vezhnemu ſvelizhanju, k' narvezhemu plazhilu ſa te narmajnshe ſluſhbe. Povęj, nili le samu letu ſhe enu ſhivu previſhanje s' tvojega notrejshnega serza, de Gospud, nash Buh je bres use mire dobrutliv, inu lih toku tudi bres usega konza darovitne? Al kje je pozh en Gospud tega svejta, katir be, kar se njegovi ſluſhabneki pregreshę, toku rad odpuſtil? katir be svojo ſluſhbo tem svojem uselej toku lohko dęlal, inu katir be s' toku malem kmalu ſa dobru uſęl? — Kje je en posl, od katirega be se is uso ojſtruſtjo vezhdejl napojiruvalu, kar je ſturiti dolſhn, inu mordej she tudi kaj takega ſturiti kumej ſamore? inu kje je taiſte srędzhne hlapz, katir be se smęl troshtati, de njegova gospoda bode is njegovo dobro volo lih toku ſa dobru uſęla, ter leto samo lih toku darovitnu, koker njegove v'dijanju dapernesene ſluſhbe polonala, aku be se permirelu, de be ſhe vêzh ſluſhiti namogl, ali de be use svoje ſhi-

ve

ve dny mogl boln leſhati? — Ni njega. Le sam Gospud nash Buh je, katir je pruti svojem slusſhabnekam toku naiſrezhenu dobrutliv.

She ni bil *Abraham* svojega synu kalduval; rama tega jakomislenega ozhęta se je shelej napravlala tu povêle dapolniti, kje je njemu ſdajzi ta *usegamogozhne* naspruti ſaupyl, inu od tega teshkega povêla, katiru je bil njemu uzhirej dal, ſhe spet frajpovędal. (h) Al ſakaj toku? Ta *vezhne*, katir je le svojega slusſhabneka skushati otl, je bil is njegovo dobro volo, namęſt dęla ſhe popolnema ſadovoln: inu tudi to samo volo je ta Gospud hvalil, inu lih toku mozhnu polonal, koker de be bil *Abraham* svojega narlubshega *Iſaaka* ſares k'enemu ſhganemu vofru narędil, koker de be bil use da ſadne pizhèze dapolnil. „ *Ke se ti to veliko rezh ſturil,* „ je Buh rekl: *inu ke ti meni ſa lubu* „ *nise sam svojemu synu perſanesl, tok* „ *otshem jeſt tebe velikega, inu imenit-*

„ *nega*

(h) Gen. 22. 16.

„ *nega ſtuviti, zhes use, kar je velikega,* „ *inu imenitnega na ſemli.* “ — Inu o kolkajn slabeh, bolneh, ali uwogeh, skorej v'useh rezheh napremoſhneh ludy krayluje ſhe ſdej, inu bodo mordej v'nebesah visoku verh nas krayluvâli, katiré ta nardobrutlivshe Buh koker svoje ſvęſte hlapze lih toku darovitnu, koker *Abrahama* polona, deslih njeh sluſhbe niso v' drugemu obſtâle, koker de so uselej eno triſno vôlo imęli Gospudu svojemu Stvarneku ſvęſtu sluſhiti.

Ponozhi na moji poſtèli sem jeſt na tebe mislel o Gospud, inu jeſt sem tvoje poſtave derſhal, prave David. (i) — Koku tu? Jeli tudi tedej *David*, kader je spal, Bogu sluſhiti, inu njegovo poſtavo dapolniti mogl? *Jeſt namenujem moje dela temu Kraylu*, odgovory on. (k) Koker de be otl rezhi: *Stvarneku*, mojemu Gospudu, inu Iſvelizharju namęnujem, inu vofrujem

jeſt

(i) Memor fui tui ſuper ſtratum meum. *Pſalm.* 62. 7. Memor fui nocte nominis tui, & cuſtodivi legem tuam. *Pſal.* 118.55. (k) Dico opera mea Regi *Pſal.* 44. 2.

jeſt is dobru mislejozhem serzam use moje dęla, zel moje spanje; inu leta Gospud je temu svojemu slushabneku toku dobr, inu dobrutliv, de mene tudi ſa tak pozhitk, inu ſa spanje, kar jeſt k' zhaſti njegovega imęna gorivofram, toku polona, koker de be bil jeſt njemu k' slushbi dęlal, inu ſa derſhanje njegove poſtave zhul. Mi vęmo, pishe v' glih viſhi *S. Pavl* Apoſtel: *mi vemo, de temiſtem, katiri Boga lubejo, use rezhy k' dobremu dojdejo.* (1)

Ja nu! kaj otshe loſhejshega biti, koker enega toku darovitnega, inu dobrutlivega Gospuda imęti? toku enega boſhju darovitnega, katirega bres konza dobruta k'skupspravlanju, inu pogmiranju nashega ſasluſhenja, nas, koker je on sam, toku rekozh usegamogozhne dęla? ſakaj koker je per ſtvarjenju teh rezhy ſa usegamogozhnoſt tega *vezhnega* ſhe ſadoſti blu, de je otl, inu per tiiſti prizhi je blu use ſtvarjenu. *Nej poſtane, inu je poſtalu:*

(1) Scimus, quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. *Rom.* 8. 28.

ſtalu: (m) Lih toku je tudi njega bres konza dobruti pruti nam, nas polonati, ſhe ſadoſti, de mi ſa njega, inu ſavle njega is dobre manenge otshemo, deslih be tega, kar mi toku dobru otshemo nekol dapernesti naſamogli. Zèl, kar si mi voshemo, tu polona on: volo nameſt dela, aku mi le veliku, inu le prov veliku otshemo; tudi le kaj oteti je ſhe ſadoſti. (n) Koku? Beli mogl leta Gospud dobrutlivshe: inu kaj be moglu she k' njegovi ſluſhbi loſhejshega biti?

II. §.

Bogu ſluſhiti je tu narloſhejshe oppravilu v' spremislèku teh ſluſhbâ, katire be Gospud nash Buh od nas pojiruvati mogl.

Res je, ta *narvikshe* ni uselej s' tem samem kontent, de mi njemu slu-

(m) Dixit, & facta ſunt. *Gen.* 1. 9. (n) Sufficit velle, & confecta ſunt omnia, S. *Chryſoſtomus Hom.* 24. *in Ep. ad Hebr.*

slushiti otshemo. On otshe zhes tu, inu popolnema po pravizi otshe on toku, de she tudi ozhitnu postane, aku mi njemu prov, inu sares: ali pak le is ustmy, inu s' prasneme besedame slushemo. Inu kedu is nas se smę zhes tu pertoshiti, tudi sgol samu satu: dokler on, katir tu pojirje, je Gospud.

Zhe, inu koku teshku je, kar Gospud, nash Buh sa svojo slushbo pojirje, tu se more po temu miriti, kaj, inu kolku je zhlovek pruti Bogu dolshn, inu kajseno pravizo *Stvarnek* imâ tu od zhloveka pojiruvati. — Kader en grosovitn ogn te okulistojęzhe hishe tvojeh sosędov use da framenta poshgê, ta narvezhe, inu bulshe dejl te tvoje napertaknenega pusty: tok se ti per usi svoji nasrezhi she sa srezhnega shtimash. Kader edn tvojeh posvojuvauzov sa en dolg od tavshent kron stu sa dobru usame: tok je leta dolg pruti unemu tavshent kaj malega inu lohkega, deslih be tebi tudi le stu kron poverniti teshku ustâ-

lu;

lu; inu toku se doſtikrat velike rezhy ſa lohke derſhę, kader se teiſte s'zhęm, kar je veliku teſhejshe, v' pergliho potegnejo. Na tu pride tedej ſdej, kaj, inu kolkajn je mogi Buh od tebe pojiruvati, de be mogl tolkajn bèl od unega, kar ſares pojirje, zhe je lohku, ali nekar, soditi.

Buh, katir je sam tvoj *Stvarnek*, ta je tudi sam en popolnema inu en zęl Gospud zhes use. On sam je Gospodâr zhes tebe, inu zhes use tu tvoje, koker zhes svojo laſtnino; zhes use, kar je na nębu, inu na ſemli. — On ſnâ tedej, inu smę s'tabo ſturiti, kar se njemu temu *narvikshemu* polûbe. On ſnâ tebe povikshati, ali poniſhati. Po svojemu dapadajenju ſnâ on tebe wogatega ſturiti, koker enega *Salomona*, ali owwôſhati puſtiti, koker enega *Joba*. On ſnâ lih tu s'tabo vezhkrat ſtûriti, *kedaj*, inu *koker* be njemu dapadlu. On ſna tebe ſdravega, ali bolnega, uzhenega, ali naumnega narediti, per ſhivlenju ohhraniti, ali usmertiti; ſakaj ſdravje, inu mozh tega

te-

telęsa, modruſt, zhaſt, inu ſanezhuvanje, wogatſtvu, inu uwoshtvu, smert, inu ſhivlenje, inu karkol se more ſmisliti, use ſtojy v' mozhi njegove roke; nej ſhę da, ali uſame, *kedaj*, *komu*, inu *koker* le otshe, tok nasmę njega nobedn poprashati, ſakaj toku dęla: ke k'temu uselej eno bres konza bulshe pravizo imâ, koker mi, kader mi ki mordej ſvoje leſtne rezhy po dapadajenju predajamo, obnosemo, ali ſashenkamo, inu teiſte, koker se nam ſlubè, k'dobremu, ali k' hudemu obernemo. Mi delamo is njeme, kokerkol otshemo, ke je tu, koker pravemo, nasha leſtnina.

Tok ſna tedej ta Gospud tvoj Buh s'tabo po svojemu dapadajenju pozheti, kar otshe. Namęſt déset ſapovd be bil ſnal tebi ſtu, ali lih v'enemu toku velikemu shtivilu teh poſtav, koker v' ſtaremu teſtamentu tem Judam naloſhiti. On be bil ſnal use reſveselenje perkrajshati, inu use perlęſhnoſte v'jędi, pytju, inu oblęki, ali obudi prepovedati, kar tebi ſdej

k' poshtenemu odahnenju spregleda, perpuſty, inu sam is eno perjetnu spreminajozho previdnoſtjo ſa usak zhas lejta tebi koker en dobrutliv ozhe ponuja. Le malukatire rezhy si je on otl ſa enu spominsku ſnamene svoje Vikshe oblaſte, inu k' dolſhnemu ſkaſanju tvoje pokorshene naſajderſhati.

Al ta *usegamogozhne* be bil ſnal tudi lete svoje ſapovde k' tvoji skushni vezhkrat spreminiti: on be bil ſnal teiſte, koker na gorri *Sinai* is ſtu ſtrashnemi ſhuganjami usakdan, ali usako uro tebi na novu ſupet v' glavo utêpſti. Tu be bil ſnal ſturiti, inu szer s' tolkajn vezhe pravizo be bil ſnal ſturiti, ke je od vekumej previdel, de ena mèhzhe viſha, s' katiro njegova lubęſn temu greshneku da danashnega dnę napruti hode, de usetu be blu per enemu pozhutlivemu zhloveku zelu bres prida, inu bres usega ſtrahú, toku rekozh le ſadijanu.

Zhes tu be bil ſnal *Stvarnek* ſa polonanje nasheh sluſhbâ nam kaj bres

kon-

konza majnshega, inu le kratku terpezhega poſtaviti: ki mordej dvajſtu lejt v'enemu poſemelskemu paradiſhu ſhiveti, po katireh be mi, koker druge ſhivâle te ſemle v'svoje poprejshenu nebitje ſupet naſaj se isshli. Ja! ta zhes use *ſapovedujejozhe* be bil zèl shê tudi ſnal use svoje ſapovde na tanku dapolniti nam naloſhiti, inu vonder per usemu temu zel bres usega polonanja ſaveſâti; use le ſgol samu ſatu, ke je on Gospud: en bres konza *vezhe* Gospud, koker so ti narmogozhnejshi Krayli zhes tega narmajnshega svojeh podloſhnekov, ali mi sami zhes svojo ſhivino, inu derſhino smo. En *vezhne* Gospud, katir zhes use is usegamogozhnoſtjo krayluje, inu ni nekomer nezh dolſhn. Ta *vesh-konzhne*, zhegavi narniſhejshi ſuſhni biti mi po nobeni zeni uredni nismo. — Toku be se bil ſnal *Stvarnek* bres tega, de be preojſtr ſatu ratal, pruti nam ſaderſhati; ſakaj mi delamo ja! sami tudi is svojo laſtnino toku. Dokler *gdu se ti o zhlovek!* prasha ta Apoſtel,

ſtel, (o) *gdu se ti, de se otsheh s'tvojem Bogam pravdati? Rézhéli enu delu k'temu, katir je njega naredil, ſakaj sè mene toku naredil?*

„ Uſdigni se gori, ter pojdi v' „ hisho tega lonzharja kje doli! pra- „ ve Buh k' Jeremiasu, " (p) Ondi imash ti moje besede ſashlishati. Inu jeſt sem shl v' hisho tega lonzharja kje doli, ter sem videl, koku je eno posodo na kolęsu narejal: inu to posodo, katiro je is jilovze naredil, je ſmezhkal. Tu je lonzhar ſupet is novega ſazhel, ter je eno drugo naredil, koker je njemu dapadlu, inu Gospud je k' meni govoril rekozh: *Naſamoremli tudi jeſt toku is vami ſturiti, vi od bishe Iſrael?* Al nima lonzhar te oblaſte is ene, inu rajmno teiſte kępe jilovze eno posodo k' zhaſti, inu eno drugo k' poredni potrebi narediti? (q) *Glejte koker je jilovza v' roki tega lonzharja: tok ſte tudi vi, o Iſraelska hisha! v' moji roki.* (r) Inu koku zel po pravizi je

ſa

(o) *Rom.* 9. 21. (p) *Jerem.* 18. 2. (q) *Rom.* 9. 21. (r) *Jer.* 18. 6.

ſa nas slehernu poshilanje od Gospuda; dokler je le vonder uselej enu delu njega Boſhje gnade, kader se on nash *Stvarnek* nas ki mordej skushati, ali szer kaj od nas pojiruvati uredn ſtury.

S' enem toku jakomislenu svętem udajanjam so se ti triji nadolſhni mladenzhi *Sidrach*, *Miſach*, inu *Abdenago* ti skushajozhi roki boſhji podvergli, kader se je Bogu polubilu, njeh kripkuſt v' ti ſtrashni ogneni pêzhi obvarvati. *Ni treba*, (s) so ony k' *Nabuhodonoſorju* temu Tyrannu djâli: *ni treba, de se mi tebi na tvoje naſdushnu pojiruvanje odgovarjamo; ſakaj polej! nash Buh, katirega mi zhaſtemo, ta nas je v' ſtanu s' te gorezhe pézhy reshiti, inu s' tvojeh rok o Krayl! ſdreti: inu akulih be tega ſturiti notl, zhe nas lih otshe plemenu, inu ti narnausmilenshi smerti zhesspuſtiti, tok imash ti vonder vediti, de mi samemu Gospudu Bogu sluſhemo, njega molemo, inu njemu vezhnu ſveſti oſtali bomo.* Toku poniſhnu so leti na-

(s) *Dan.* 3. 16. 30.

dolſhni v' leti narsivnejshi skushni tega ogna govorili. Koku se pozh mi smemo pertoſhiti, ſlaſti potem, ke smo grehe na grehe nakladali, ter lih rajmuo ſatu ſa tolkajn vezh od tega Gospuda eno shtrafengo, koker en spreględk si ſasluſhili? *Mi nismo tvojem ſapovdam pokorni bli; mi nismo derſhâli, kar se nam ſapovedal. Ti pak o Gospud! sè use, kar sè is nami ſturil, inu kar se zhes nas sklênil, use se ti is pravizhne sodbe ſturil*, prave *Daniel.* (t)

Mi sami, kaj zhakamo od teh svojeh drugega, kader smo mi njeh mordej ſavle njeh ſajid posati mogli? Resnizhnu! ti dobru gorifrejeni otrozi kushnejo ozhetu, inu materi roke ſa tu; ſakaj shtrafenga, kokerkol flo je otroka sklęla, inu bolela, je skorej vezhdejl loſhejshe, inu majnshe, koker si je ta faler ſasluſhil bil, inu koker be bla utegnila ta vikshe oblaſt tega ozhęta ſturiti. Tu je ſhe ſadoſti, de more ta poshtrafane eno tako shtrafengo ſa lóhko, inu zel ſa

eno

(t) *Dan.* 3. 30. *& ſeqq.*

eno dobruto derſhati; ſadoſti, de ni njega ozhe hujshi, inu teſhejshi popâdl. — Toku otshemo mi od teh svojeh imęti: inu ſakaj be mi naimeli tega lih toku goriuſęti, kader se Buh lih na tako viſho pruti nam ſaderſhy? ſakaj be naimęlu kaj takega od nashega Boga ſa nas veliku loſhejshi biti, ke mi vonder bres usega zvibla gotovu vęmo: de taiſtè, katir toku is nami dęla, je ne le nash *Gospud*, ampak she tudi nash *Buh*, katir uselej bel is nami dęla, koker ta narbulshe med Firshtami: inu toku tudi use bel is nami misle, koker ta narlubeſnivshe ozhe? — Le eno samo rędzh otshem jeſt k'temu naprejuſętju is bukuv S. Pisma tukej naprejperneſti: en mushtr teh molenja urędneh urkelnov tega Gospuda, inu v'glih viſhi tudi en k'serzu gredôzhe exempel enega poniſhnu se spokorędzhega.

Heli, en Firsht, inu vikshe Far v'Iſraelu je nebęsa reſjeſil, ke je pregrehe svojeh otrok enukolku enakushnu spregleduval, inu teiſte nig-

dar dergazhi, koker le is besedame bres ojſtruſte posvaruval. Kmalu na tu je puſtil njemu Buh to shtrafengo oſnaniti, eno britko shtrafengo, *zhés katiro*, koker se puſty sam Buh ſashlishati: *zhés katiro imajo slehernemu, katir bo tu shlishal, od gróse obâ ushesa ſashumeti.* (u) — „ *Jeſt otshem*, so „ besede tega Gospuda: *jeſt otshem* „ *njegov ród ſa te pregrehe volo useskuſi* „ *shtrafuvati, dokler, ke je vedel, de se* „ *njegova synova is velikem pohujshanjam* „ *obnashata, njeh vonder poshtrafal ni.* „ *Torej sem sê jeſt Heliovi hishi ſapersegl,* „ *de leta njegova pregreha nima njemu* „ *nigdar, nekar skus kaldóve, nekar skus* „ *dary ſbrisana biti. Dnevi imajo pridti,* „ *kader otshem jeſt njegovo ramo, inu* „ *ramo te hishe njegovega ozheta odreſati,* „ *inu szer na tako viſho, de se nima* „ *poſtarn zhlovek v'njegovi ſhlahti ſnajdti.* „ *On ima svojega nasprutneka v' tempel-* „ *nu viditi, inu ozhy imajo njemu zhes tu* „ *prejidti; njegova dusha imâ od shaloſte* „ *po-*

(u) Ecce ego facio verbum in Iſrael, quod, quicumque audierit, tinient ambæ aures ejus. 1. *Reg.* 3. 11.

„ *pojemati, inu ta dva naposajena sy-*
„ *nova imata lih na en dan is ozhetam*
„ *v'red smert ſturiti.*“ (x) — Use lete ſtrashne rezhy je Buh puſtil Heliu ſdavnej poprej oſnaniti, de be toku rekozh ta ſdavnej naprejgredozha, inu dolgu terpęzha bolezhina tolkajn obzhutlivshe, inu temu se spokoręzhemu, aku be otl, k'poplazhanju njegovega dolga tolkajn sluſhnejshe bila.

Kedu navide tukej velike, inu zel velike teſhave, de be per toku ſhaloſtneh rezhęh v'viri, v'upanju, v'lubeſni pruti Bogu useskuſi ſtanovitn oſtal? volo tega Gospuda s'popolnema udajanjam molil, inu pod to shtrafajozho ojſtro shibo se naspreminitnu is ſgręvanem serzam perpoguval? — Res ena zel teshka skushna ſa enega perserzhnega ozhęta, inu toku tudi ſa enega ſanikernega naprejpoſtavlenega, katiremu se vezh dejl gręh svojeh podloſhnekov le majnshe ſdy, koker de be męnil, de be imęl ſa tu toku ojſtru popaden biti. Al Buh je

(x) 1. *Reg.* 2.

use dergazhi sodil; inu lih toku je tudi *Heli* ta ſgrevani sodil, ke je letu ſhaloſtnu oſnanilu te shtrafenge is sposhtuvanja polno pokojnoſtjo goriuſęl, ter ni drugega odgovoril, koker: *On je Gospud!* (y) — *Heli* ni djal *Koku ojſtru ti mene pózh shtrafujesh! koku téshka je tvoja roka, moj Buh!* ta môterne ſtarzhek je use predóbru te bolęzhe ſhlake te pravize zhutil; al on je tudi ſravn vędel, de use tu od tegaiſtega lêsèm pride, katir koker Stvarnek, inu popolnema Gospud ſamore she kaj tèrshega nakloniti, pruti katiremu v'perglihi be sê imęlu use, kar be imęl ſdej terpeti, toku rekozh ſa lohku, inu zèl she tudi ſa kaj dobrega shtimati. — Kar *se njemu v' njegoveh ozheh dobru ſdy, tu nej ſtury, ſakaj on je Gospud.* (z) Ta je bil ta ſgol same odgovor tega spokoręzhega ſtarza, tega ſhalenega, al ſravn pak tudi ſgrevanega ozhęta. —

Je

(y) Dominus eſt. 1. Reg. 3. 18. (z) Dominus eſt, quod bonum eſt in oculis ejus, hoc faciat. 1. Reg. 3. 18.

Je tedej tu ena teh narposebnejsheh rezhy, na katiro be se mi mogli per usaki teſhavi, katira be nam utegnila per sluſhbi boſhji na tal pridti, reſumiti, leta namrezh: de je on nash *Stvarnek*, de *le on je nash Gospud*. Buh sam je otl letu na ſnanje dati, kader je Judam svoje poſtave oſnanuval, inu skorej ſa sleherno rajmno letu posebej ſupetuval: *Jeſt sem Gospud.*

„ *Jeſt sem Gospud vash Bub*, prave „ on: *vi nimate kraſti. Vi se nasmete* „ *ſlagâti*; *tudi nima nehzhê svojega bli-* „ *ſhnega golfati. Jeſt sem Gospud.* (a)

„ Ti nimash svojemu bliſhnemu „ krivize dęlati. — Ti nimash da dru- „ gega jutra lona svojega delovza na- „ ſajderſhati: nekâr pred enega sle- „ pega kaj poloſhiti, nad zhęm be „ sê spodtaknil; *ſakaj jeſt sem Gospud.*

„ Ti nimash kaj takega ſturiti, kar „ ni prov; — Ti nimash nekar na „ pershono tega sromashkega, nekar „ na pershono tega mogozhnega, te- „ muzh le ſgol samu na pravizo gle- „ dati.

(a) Quia ego Dominus. - - *Levit.* 19. & *ſeqq.*

„ dati. — Ti nimash nikar ozhitavz,
„ nekar shepetavz med svojem fol-
„ kam biti. — Nezh be ti naimel
„ ſuper lubęſn svojega bliſhnega pred
„ se uſęti. *Jeſt sem Gospud.*

„ Ti nimash pruti svojemu bratu
„ v' svojemu serzu nobenega sov-
„ rashtva is sabo okoli nositi. — Ti
„ be naimęl mashtuvanja yskati, ne-
„ kar na iſſhalenje svojeh rajmno-
„ zhlovękov misliti, pominiti. *Jeſt*
„ *sem Gospud.*

„ *Derſhite use moje ſapovde, inu use*
„ *poſtave, ter njeh dapernashajte. Jeſt*
„ *sem Gospud, vash Buh.* “ (b)

Toku je Buh govoril is Iſraelam, svojem ludſtvam. Rajmno lete bese-de ſupetva on trinajſtkrat v' samemu temu kapitelnu; inu skorej k' sleher-nemu svojeh povêl perſtavè on na novu leta sklep, leta pogojnske ur-ſhoh: *ſakaj jeſt sem Gospud.* Koker de be otl rêzhi: ſmisle o zhlovek! de sèm jeſt, katir letu ſapovduje: inu

tu

(b) Cuſtodite omnia præcepta mea, & univerſa judicia, & facite ea. Ego Dominus. *Levit.* 19.

tu samu imâ tebi ſhe ſadoſti biti, de rad, inu lohka ſturish; ſakaj jeſt, koker en popolnema Gospud be ſnal veliku vęzhe rezhy od tebe tirjati, pruti katirem letu, kar jeſt ſdej v' prizho tirjam, se more uselej ſa kaj malega, inu lohkega shtemati. *Jeſt sem Gospud.* Ti se moja ſtvar, inu delu mojeh rok, katiru jeſt usakdar toku koker ſelsha tvojega verta po dapadajnju odręſhem, ali tudi zel is korenino voniſruvati premorem, inu nehzhê nasmę prashati, ſakaj tu delam. — *Der vu pade, ali ſtojy, koker se temu polube, katir je Gospud.* (c) —

III. §.

Bogu ſluſhiti je tu narloſhejshe oppravilu v' poſiru na ſluſhbo, katiro leta Gospud ſares od nas pojirje.

Zhe ni teshku *Stvarneku* ſluſhiti ſatu, ke leta *zhes use ſapovedujejozh* je ta ſgol same Gospud, katir use tudi tu nar-

(c) Domino ſuo ſtat, aut cadit, *Rom.* 14. 4.

narteſhejshe ſamore od nas pojiruvati: tok je lih rajmno letu she loſhejshe, ja zel sladku, inu perjetnu je, kader se spremisle, de tuiſtu, kar nash Buh k'njegovi sluſhbi od nas ſares pojirje, drugega ni, koker le lohke, le majhne, inu ſa nas same zel nuzne rezhy. — Jeſt ſviſham skus tu lih unu, kar je *S. Jannes* Apoſtel ſhe ſdavnej rekl, inu kar je Buh, katir namore golfati, ifrekl: *Njegove ſapovde niso teshke.* (d) *Moj jarm je sladk, inu ta butara, katiro jeſt nakladam, je lohka.* (e) Toku nas ſagvisha vezhna beseda: inu kedu otshe toku ferwęſhn biti, de be v' temu, temu boſhjemu uzheniku ſuperrekl? de obzhutlivoſti vêzh, koker S. Evangeliumu virijame, inu resnizo samo na lash poſtave?

Ommovkni, ter sram tebe bodi, katir se podſtopesh zhes te narbulshe misle tega nardobrutlivshega Boga godernati, ali misliti? *Tega nekâr*, pra-

(d) Mandata ejus gravia non ſunt. 1. *Joan.* 5. 3. (e) Jugum meum ſvave eſt, & onus meum leve. *Matth.* 11, 30.

prave ſupet taiſte Buh, katir faliti namore, (f) *Tega nekar, moja ſapovd, katiro jeſt tebi naloſhim, ni zhes tebe, ni zhes tvoje mozhy*, de be se mogl ſuper toiſto ſgovarjati, *inu moja poſtâva ni toku delezh od tebe odlozhena*, de be zhes tuiſte tanku dapolnenje imel kaj po pravizi naprejpernesti.

Res je, usak more v' sluſhbi boſhji teſhavo zhutiti, greshnek pak ſhę zel: inu tu szer ſa usak bart ſa tolkajn vezh, kolkajn vezh se je pregręshil, ke tolkajn vezh ſa Boſhjo zhaſt poverniti, popraviti, inu se pokoriti imâ, zhe vonder otshe, koker uni, katiri so nadolſhnejshi ſhiveli, enkrat v' nebesa pridti. — Dapolnenje te poſtave tedej, v' temu odlozhenju Boſhje previdnoſte, ni skorej nekol bres use teſhave, nej bo tu ſhe potęm mejn, ali vezh, ręs, ali le k' vidéſu, inu tudi vezhkrat le po nashi glavi toku; ſakaj kjer teſhave ni, ondi tudi ſasluſhenja ni. ali kje be bila ena arręzh od Boga

si

(f) *Deut.* 30. 11.

si en lon ſasluſhiti ? kje be bila perloſhnoſt shus nashe dęla *Stvarneku* enu urednu dapadajenje ſturiti ? koku be nas mogl ta Gospud kedej na skushno poſtaviti ? Kje, inu koku be mi mogli njemu nasho pokorsheno, nasho ſvęſtobo, nasho viro, nashe upanje, inu lubeſn skaſati ? koku be mi mogli Bogu sluſhiti ? koku be blu mozh kaj takega ſturiti, aku be nam v' temu nigdar nekol kaj teshkega na dejl na pershlu ? Boſhje ſapovde morejo vonder na eno, ali drugo viſho ena tęſha, en *jarm*, ena *butara* biti, de be ſasluſhne poſtâle; one pak ſatu najejnajo, koker Chriſtus prave: en *sladke* jarm, ena lohka *butara* biti, koker je povſhu njegova hisha, ali lupina. Skorej na eno tako viſho nam je Buh svojo poſtavo naloſhil, de be njo imeli useskuſi is sabo, inu na sebi nositi. En sladke jarm, ke nas od te ſares teshke klade nasheh greshneh terpezhnoſt odledeguva: inu katiru je ſa nas tu narperjetnejshe perwejſhalshe, kjer mi po-

ſe-

ſemelski zhervizhi pod brambo tega *usegamogozhnega*, pruti usem svojem sovraſhnekam ſhiher sedemo, ter ſnamo uselej ta narslajshe myr, inu pokoj tega serza uſhyvati.

Koker je tedej tuiſtu, de teſhave zhutemo, k'ſadoblenju, inu pogmiranju tega ſasluſhenja skus, inu skus potrębnu: tok se tudi tu tajiti namore, de arręzh tęga, zhes kar se mi v'sluſhbi nashega Boga toſhemo, je vezhdejl le nasha mekuſhnoſt, le tu pokaſênu nagnenje nashe obzhutlivoſte toku, koker je le tvoj pokaſen pokûs, kader perjetnoſt, inu dobruto tega narbulshega vina nazhutesh toku dolgu, doklej ti uſta od otrozhjeh oſhęlzhneh griſhlejov polne imash. Tavſhent, inu tavſhent njeh je, katiri dergazhi sodejo, koker ti, ke use, inu lih tuiſtu skus inu skus lohku, sladku, inu perjętnu najdejo, kar ti pravesh, de je tebi v'sluſhbi pruti Bogu terdu, inu preteshku. Poprashaj njeh, ter virijami leti mnoſhezi boſhjeh sluſhabnekov; ony

bodo tebi is enakeme beſędame povędali, de oppravk Bogu sluſhiti je pred usemi drugemi tu narloſhejshe: de si to zhaſt ſa vęzhe derſhę, ſa kolkajn navarnejshe je tu męſtu, inu ſa kolkajn teſhejshe je tu perſadęvanje, katiru njim otshe Buh, koker tem serzhnejshem med svojemi sovdatami narozhiti: inu de sam ta narhujshe shtrit, skus katirega se ony sami sebe, inu svoje nagnenje k'sluſhbi tega Gospuda premagajo, usake fart veliku slajshe, inu veliku bel vesel naprejpride, koker use reſveselenje tega greshneka, s'katirem be on utęgnel poprej svoje serze navelizhati, koker temuiſtemu ſadoſti ſturiti. Katire svoje sladnoſte premaga, prave Buh, (g) temu bom jeſt en skrvyne nebeshke kruh pokusiti dal, namrezh eno ſadovolsheno, katira use, kar je obzhutlivega, naiſrezhenu preſęſhe; enu odſnotrej troshtajozhé vesele, v'katiremu usi od vesela poskakujejo, katiri poſtavo tega Gospuda s'zelega serza dapolnejo.

Si

(g) *Apocal.* 2. 17.

Si nisè ti she nekol kaj takega skusel? Koku moresh ti tedej toku lohko-mislenu od tega govoriti? Koku moresh ti, koker en slepz od farbe, od tęga eno sodbo sklepati, ketu sladku ſa kislu, inu unu ſa naprenesnu derſhish, kar je sluſhabnekam boſhjem zel lohku, inu zhes use perjętnu? ja! ſakaj napride tebi teshku en suſhn svojeh grękov biti? Resnizhnu, od tega ſnash ti govoriti? kar se si sam skusel, tu ſna tebe v'ti rezhi narbel previſhati.

Nu tedej! povej, zhe je toku lohka eni napokojni, eni porędni, eni reſujſdâni terpezhnoſti poſtrezhi? eni taki terpezhnoſti, katira tebe doſtikrat tolkajn dnarjov, inu ſdravja, vezhkrat she tudi zel tvojo zhaſt, inu oblaſt koshta? eni toku ferdamanu gerdi terpezhnoſti, kjer se nameſt tega bres konza popolnema lubeſnivega Stvarneka ena revna ſtvar lube, tuje: nameſt tega narzhiſtejshega ſtudenza is smerdliveh mlâk pye: inu nameſt ene krayleve goſtarye, is enem

zhervojednem truplam pita? Oggnusnu mikanje! Komu be imęle letu tudi le enkrat eno skushnavo napraviti? vonder, tu je, kar se ti v' svoji pregreshni lubesni napruti postavlash. Rêzhi, zhe tu tebi res dragú napride? ja! povej, zhe ni teshku, tuistu nevogibnu, inu da notrejshnega te dushe preglodajozhe grisenje te vesty terpeti, katiru usaku serze, katiru se she ni popolnema sterdilu, koker ena kryvava pęsa martra? *Polej tedej*, govory *Jeremias* Prerok; (h) *Polej o greshnek! de je teshku, stukrat teshejshi, inu britku teshku Gospudu svojemu Bogu nasvest postati.* — Ena napreshtivêna mnosheza, usi, inu sleherni, katiri so si eno tako nasrezho skuseli, inu oggrevali, usi sposnajo to resnizo, de jarm teh grehov je pred usem ta nartesshejshe, inu britkejshe, inu zel napreneseneu teshk. Ony so lete gerde vêsy restergali, inu polni troshta hodejo sdej koker otrozi teh nebes v' sre-

(h) Scito, & vide, quia durum, & amarum est reliqvisse te Dominum Deum tuum. *Jerem.* 2. 19.

srezhni proſtnuſte tega duhâ. Leti, inu uni so tu ſamogli, ſakaj tudi ti ne? —

Buh nam svojo sluſhbo, ta opravk nashega ſvelizhanja pod pergliho enega *goſtuvanja* naprejpoſtave. (i) Kaj se more perjetnejshega imeti? Res! pruti temu, kar greshnek per useh svojeh samapashnoſtah dobrega imeti, inu uſhyvati mene, pruti usemu temu pregreshnemu, inu nezhemernemu reſlushanju je oppravk Bogu sluſhiti rajmnc toku lohkè, koker je lohku, per eni dobru narejeni, inu skus, inu skus veseli goſtaryi sedęti. Buh vabe v' pershoni enega hshnega Gospodarja slehernega, tud tebe ſravn. Koku? Seli ti moresh zhes tu vablenje toſhiti? kedu je kedej rekl: loſhejshi je per enemu revnemu ſhivlenju se truditi, inu putiti, koker per eni dobrn narihtani miſi jeſti, inu pyti? Vonder toku govorish, ti tolkukrat, kolkukrat v' sluſhbi pruti Bogu is *Evangelskemi goſtmy* (k) use sor-

(i) *Luc.* 14. (k) *Luc.* 14.

te teſhave, upiranje, inu ſgovore naprejpernesesh. Al *ve*, *inu gorje vam*, prave *Iſaias* (l) *Ve inu gorje vam, kativi ſte modri v' svojeh ozheh! kativi tu budu dobru, inu tu dobru budu imenujete: kativi temmota ſa luzh, inu luzh ſa temmota derſhete: kativi is grenkega sladku, inu is sladkega grenku delate!* vi se boſte zel skorej od tega ſhlahtnega goſtuvanja rajmno toku na vekumej vonſaperte videli, inu per usi svoji zhasni srezhi boſte vi, koker ta ſgublêne syn per svinske oblôdi ſdihuvali: *O koku revnu more moje serze od lakote pojemati, kjer temzhasu delovzi, ti narmajnshi*, katiri is dobro veſtjo Bogu sluſhejo, *v' bishi mojega ozheta usakdan njeh kruh v' preobilnoſti uſhyvajo.* (m)

Polej! takershné, inu nezh dergazhi so te teſhave, katire ti naprejpernesesh. Use so bres fundamenta. One so nekaj lohkega, inu sladkega

pruti

(l) Væ, qui ſapientes eſtis in oculis veſtris. Væ, qui dicitis malum bonum, & bonum malum &c. *Iſai.* 5. 20. *& ſeqq.* (m) Quanti mercenarii in domo Patris mei abundant panibus! & ego hic fame pereo. *Luc.* 15. 17.

pruti tem teſhavam tega greshneka. One niso toſhbe tega duha te resnize, ampak tega utraglivega pokaſenega, pregręshnega mesâ, inu te laſhę. One so enu shumęzhe pojamranje tvojega bolnega daſdevanja; ena smęshna poshaſt, pred katiro se le otrozi uſtrashejo. — Ena ſhivinska obzhutlivoſt, ena gerda svojoglavnoſt, ena namarna mekuſhnoſt, tu je taiſta klada, pod katiro ti ſdihujesh. Tu so ſgol take teſhavę, katire sè si ti sam, ne tolkajn is slabuſte te nature, ampak is hudobnoſte svoje leſtne oblędnoſte, koker ſhe ti dobru vęsh, na glavo nakópal. Zhes kogâ sê otshesh ti she pertoſhuvati? — Al, mi otshemo tu poſtavi boſhji naspruti godernajozhe v' mejs govorjenje she bel na tanku, inu ſa en dejl she tudi na eno susebno viſho spreudariti.

Nu tedej! kaj je pozh tuiſtu, inu kolku njeh je pozh teh velikeh, inu zel toku teshkeh rezhy, katire Gospud ſares ſdej od nas pojirije? teſhave, ſavle katireh otshe gręshnek

svoje gręhe useskufi fgovorene vędi-
ti ? — *Jeft otshem tebi povedati*, od-
govory Mihêas Prerok (n) toku, de
tebe k' shpotu fturim, otshem jeft te-
bi povędati, *o zhlovek!* „ *Kaj Gospud*
„ *tvoj Bub od tebe pojirije* “ — *Ti imash*
Boga, svojega Gospuda s' zelega serza
serza lubiti, (o) inu rajmno fatu be
imęlu use, kar fturish, inu dęlash,
uselej s' toifto manengo se fgoditi, de
be skus tu Bogu svojemu Gospudu
slufhil. — *Ti imash svojega blifhnega*
lubiti; ke je tvoj blifhne: ke je podo-
ba tvojega Boga. — Polej letę dvę
fapovde so zęla poftava: use so, inu
tu fgol samu, kar tvoj Bug fa svojo
slufhbo tirja. (p)

Tu dapolniti ni tebi nekâr rôk,
nekâr nog: nekâr fdravja, nekâr mo-
zhy tega fhivota: nekâr gosposkega
ftanu, nekâr uzhenufte, nekâr dnar-
jov,

(n) Indicabo tibi o homo, quid bonum fit, & quid Dominus requirat a te. *Mich.* 6. 8. (o) *Deut.* 6. 5. & *Matth.* 22. 37. (p) Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, &c. - Diliges proximum tuum, ficut te ipfum, in his duobus univerfa lex pendet & Prophetæ. *Matth.* 22. 37. & *feqq.*

jov, nekâr blaga, nekâr katire druge velike muje tręba. Le enu dobru mislejozhe serze moresh ti imęti; le to manengo skus tu, kar ti szer ſturish, ali ſturiti imash, svojemu Bogu dapaſte, inu njemu skus tu ſluſhiti otęti.

Ti imash Gospuda, svojega Boga lubiti. Kaj je tu ſene fêle ſapovd! Nili lih tolkajn, koker ke be gdu enemu lazhnemu jęſti: enemu ſhejnemu pyti: inu temu ſtrudenemu delovzu pozhitk skus eno posębno ſapovd, inu is ſhuganjam ſapovędduvati otl? Kratkunekar be sleherne v'takeh perpadnoſtah rekl, kaj takega ni meni tręba velęvati; dajte meni le, kar je meni k'temu tręba; le doſti, dovêl, inu kaj dobrega; nezh ni tręba velęvati; use jeſt toku sam rad ſturim. Gvishnu! ena taka ſapovd be bla tudi ſa eno sleherno naumno ſhivino od vêzh. Al ni nasha dusha, ni leta naumerjozhe duh lih toku, le k'lubęſni tega *Stvarneka*, koker jęſti, inu pyti k'reji tega ſhivota: koker tiza

k'lejtanju, inu riba ſa vodo ſtvarjen? ſakaj be mi tedej eno ſapovd potrebuvâli, de be *Stvarneka* nashega Boga lubili? eno ſapovd tegaiſtega lubiti, katirega lubęſn je nashe wogatſtvu, nasha shpendija, ta oſhivęzha urozhina, inu ſhivlenje nashe dushe? tegaiſtega lubiti, ſvunej katirega je usa druga lubęſn, ali ena naposhtena, ali nezhemerna lubęſn, inu rajmno ſatu nashega serza po nobeni zęni uredna? *O koku sladkè*, ſaupye gori David: (q) *ſo meni tvoje beſede o Bub! v' mojeh uſtah ſo ſlajshe, koker med, inu ſatovje.* Inu toku govory tudi Syn Boſhje, ke prave: *Volo mojega nebeshkega Ozheta dapernashati, tu je moja shpiſha.* (r)

Ja! tu dapernashanje teh ſapovd tega Gospuda, le letu je ta fruht nashe lubeſne pruti temu *Stvarneku*, ta prava shpendija nashe dushe, tu narbulshe preskerblenje, katirega usak pre-

(q) Quam dulcia faucibus meis eloquia tua ſuper mel, & favum. *Pſalm* 118. 103. (r) Cibus meus eſt, ut faciam voluntatem ejus, qui miſit me. *Joan.* 4. 34.

previdne vandrovz skerbnu varije, inu bres veliku zhes tu se pertoſhuvati useskuſi is veselam is sabo naprejnêse, ke rajmno v' temu njegovu upanje, njegov trosht, inu zelu njegovu wogatſtvu obſtojy. En tak jarm je njemu sladk: inu eno tako butaro derſhy on ſa lohko, deslih je en jarm, inu ena butara. Sakaj nam niso tudi ſapovde nashega Boga toku; ke je vonder use, kar nam Buh skus tu ſapove, le enu dijanje te lubeſne, uselej tu narbulshe ſa nas? ali prasha S. Hierolym: kedu ſna rêzhi, de ni njemu mozh lubiti? (s) Ja! kedu je, katir be mogl bres lubeſne ſhiveti?

Be nam bil Buh ſapovędal, de be mi navredni, de be mi greshneki njega naimeli lubiti: o ſares! tu be blu ſa enu provvêdnu serze naiſrezhenu teshkú. Naprenesnu teshku be tu blu tega *use lubeſne urednega* ne smęti lubiti Tok nam pak leta *nardobrutlivshe* perpuſty, on nam zel ſapove, de imamo njega, leto *narvikshe*, leto *nasho ſgol samo*

(s) *S. Hieron. lib.* 1. *Coment. in c.* 5. *Matth.*

samo dobruto, tudi bres use tesne bojezhnoſte pruti njega narvikshi svitlusti, de mi imamo njega skus, inu skus perjaſnu, inu podomazhe: de mi njega imamo is useh svojeh mozhy lubiti; inu le ſategavolo ſapovę on tu, ke on bel, koker mi, vę, de le v'leti lubeſni pruti temu Stvarneku srezha, inu ſvelizhanje njegoveh ſtvary, ta prava ſadovolshena nasheh dush obſtati ſamore. — Aj tedej! kaj je tedej tu ſenu srezhe polnu povêle, kjer se nam skorej nezh drugega naſapove, koker de be mi imeli srezhni, inu ſvelizhani biti?

S. O. Augushtin prave: „ de poſta-
„ ve, sam sebe lubiti, ni v' nobeni
„ teh deset ſapovd nêshl, ko-
„ ker le rajmno v'leti pervi: *Ti imash*
„ *Gospuda, svojega Boga lubiti.* On per-
„ ſtave ſravn, de ta ſapovd otshe lih
„ tolkajn rêzhi, koker ke be bil Buh
„ is ozhitneme besedame rekl, *zhlo-*
„ *vek se imâ sam sebe lubiti*; ſakaj sam
„ sebe bel, inu v' resnizi lubiti ni
„ nekol mozh, samuzh le skus tu,

„ ka-

„ kader se Buh lube. “ Koku moréli dergazhi biti, koker lohku, inu sladku, inu zhes use ushęzhe eno tako poſtavo dapolniti, katiro nam je le lubeſn, inu ta perserzhna lubeſn tega Ozheta naprejpisâla? Ali mi moremo koker en naumn kje vendan rêzhi, de nam je preteshku, sami sebe lubiti.

Al, mordej imâ ta druga ſapovd od lubeſne svojega bliſhnega veliku vezhe teſhavnoſte? gvishnu ne, zhe le mi sami nad usem, kar be nam utegnilu v'temu teshku napaſti, notli sami krivi biti; ke mi namrezh od mashtlivega poſhelenja, ali navoshlivoſte: ali od drugeh kake hude sorte, terpezhnoſt radovolnu osslepleni, le useskuſi na falerje svojeh bliſhneh, katire, se vę, de niso nigdar lubeſne uredni, kje gledamo, inu na tako viſho podobo boſhjo premishluvati is misl spuſtemo, kar nam je vonder v' lubeſni svojega bliſhnega ſapovedanu.

Ja!

Ja! komu drugemu, koker le tebi samemu o zhlovek! pride ſupet leta ſapovd, od lubeſne svojega bliſhnega, k' pridu, inu dobremu? — Taiſte Gospud, katir imâ dans s'tolkajn obledноſtjo ſashaſati: taiſte sovraſhnek, katirega mashtuvanje tebi toku navarnu ſhuga, inu perty: sleherne, od katirega se je tebi kakershna shkoda, ali kriviza bati, sleherne bo od te ſapovde derſhan, de ima tebi tvojo ſamiro odpuſtiti: de tebi dobru otshe, inu tebe lubiti more, le s'tem perſtavkam; de tudi ti rajmno leto dolſhnuſt pruti drugem dapolnesh: inu tuiſtu, kar be otl, de be imeli tebi drugi ſturiti, de ti lih rajmno leto dobruto tudi drugem, inu slehernemu svojeh bliſhneh naspruti skaſhesh. Kaj bę se moglu beł po pravizi imeti? Kaj be moglu k' usehzhihernemu miru, inu pokoju, inu k' ſadovolsheni enega ſdruſhlivega ſhivlenja, k' zhasnemu ſvelizhanju na ſemli, kaj be moglu pervoshlivshega biti, koker rajmno letu dapolnenje te narsvetejshe poſtave? toku,

ku, de be blu viditi, Buh je ſares leto ſapovd od lubeſne tega bliſhnega ne tolkajn k' svoji sluſhbi, ampak tolkajn vezh le tebi o zhlovek! k' tvoji ſaſhihrengi, le tebi k' troshtu inu k' nuzu naredil. Inu letu, kar je tebi samemu toku pervôshnu, tu be imelu tebi ſdej teshku paſti? tu be naimelu sladku, ne perjetnu biti? ti be se imel, bres tega, de be pameti krivize naſturil, de be tebe sram nablu, zhes tu she pertoſhuvati? —

Nu! koker lohke so lete ſa use dane poſtave te lubeſne: rajmno toku lohke so tudi te druge poſębne ſapovde; ſakaj use skupej so v' teh dveh ſapopadene, (t) ter le s'teh pridejo, szer na tako viſho, de nabo mozh le eno is deset ſapovd skaſati, katira be se naimela navogibnu derſhati, zhe otshemo dergazhi Boga, inu svojega bliſhnega lubiti, aku ſhelmo le samu po gmajn poſtavi te nature poshtênu ſhiveti. Mi ſnamo te-

dej

(t) Qui enim diligit - - legem implevit. *Rom.* 13. 8.

dej s' pravem gruntam jaluvati, inu mi smo persileni obſtâti, de nash Buh le vezhdejl tuiſtu ſapovę, h' katiremu nas nasha ſdrava pamet sama ſavę-ſhe, inu, kar be mi koker pametne ſtvary ſturiti permorani bli, deslih Buh letu nabil ſapovedal, deslih be bil leta Gospud k' temu movzhal. — Ob kratkem: Buh be mogl jejnati Buh biti, ali zhlovek be se naimel vezh ena Boſhja ſtvar imenuvati, aku be naimel *Stvarnek* rajmno tega, ali tudi she mejn koker tu od nas ludy pojiruvati. Toku lohka je sluſhba, katiro nam nash Buh ſapoveduje; toku malu pojirije on, inu nekol tolkajn, koker imâ vezhdejl en zhlovek od tega drugega pojiruvati navado.

Krayli te ſemle poshlejo vezhkrat tega narbulshega svojeh officirjov v' srędo med sovraſhneke: v' sredo te navarnoſte, inu te smerte. Naenkrat, kader se narmejn daſdęva, more ta vojshak v' ſhovd, v' woj se podati. Od ſhêne, inu otrôk, hishe, inu

po-

pohishtva slavu uſęti: use svoje perlęſhnoſte, svoje grashine, inu svojo visoku gospósko derſhino, inu rôd, use more on naenkrat ſapuſtiti; ſhovdna vorènga, tu naglu povęle svojega Krayla naperpuſty nobenega odlôga. Inu kaj ſtojy njemu she vezh teshkega dazhakati naprej? Nozh, inu dan more on mordej te nigdar navajéne nadluge od rajſhe, od mraſú, od ſhęje, inu lakote preterpęti: mordej she tudi od svojeh rajmnotovarshov, katiri so njemu ſavle gnade njegovega Firshta navoshlivi, tudi od teh more on ne malukedej te narbritkejshe nalubnoſte poſhręti. Naposled more on tu narnavarnejshe narozhenje vonspelâti, inu vezhkrat smerti, katiro on med bliskajozhemi mezhmy, inu pokajozheme puksham e useskuſi pred ozhmy imâ, sam svoji smerti more on korajshnu napruti jidti, ke otshe toku njegova dolſhnuſt, inu *Intereſſe*, ali dobizhk njegovega Firshta imęti: sam ta narperve med ſhovnirskemi Poglavarjami be si ſa.en

shpot obrajtal, aku be se v'takeh, deslih teshkeh napadnoſtah braniti, pertoſhuvati, ali le tudi enmalu ſaspanu se kaſati otl. Tu use, kokerkol britku nam hôde, zhislamo mi malu. Nas be blu sram zhes tu se pertoſhiti, le de be mi skus tu svojo serzhnuſt, inu nabojęzhnoſt pokaſâli, ali enemu gospudu uſtregli, katire nas mordej ki na ene dny srezhne ſturiti ſamore.

Ja! kaj se she veliku vezh naſtury, kader ſatu grę: eno lubo, ali enega lubega dobiti? — Pojdi, inu spremisli te ſtrahopeſdlive mekuſhneke, katiri se szer zhes use, kar je teshku, ali ojſtru viditi, preſtrashejo, inu pertoſhujejo! Poprashuj njeh, kolkukrat ony njeh gerdem terpezhnoſtam ſa lubu v'teh narobzhutlivsheh teſhavnoſtah usi tèrdi, inu jêkleni ratajo, ter te narbel skominaſte britkuſte eno ſa drugo naglu dolipoſhrô? Oſri se na tega vojshâka, katir je uzhirej zel smerti kus bil, inu she dans se toku obęldnu dela, inu de be se njemu mogl

sme-

smejâti, ſa svojega oroſhja volo baha, koku se on pod noge ene *punzheze*, svoje polepotizhene oblaſtnize, tok shpotlivu dolispusha! inu koku ta narniſhejshe med ludſtvam svoji lubezi dapaſti, koker en nov *Don Quixot* od premaguvanja tolkajn teſhav, inu od ſgol junashkeh dęl shtemanu naprejqvâse. Pogledaj njeh dobru lete po tlah se plaſejozhe lubnike, lete pojemajozhe shibkolinzhèze, katiré skorej use terdu utisne, inu ſabóly, koku per usemu temu po njeh lushteh, koker ti urôzhni pèsji, bres usega truda, inu upehanja use pêtę okkrevsâjo, ter svoji ſhivinski obzhutlivoſti zele nozhy, inu dny dolgu ſtreſhejo! Nezh se njim preteshku naſdy. Dnarji, blagu, zhaſt, dobru ime, ſdravje, inu bolęſn, nezh niim ni prevezh, tudi nekar enkrat njeh dusha, zèl *zela vezhnoſt* nê. Tu teshku more lohku, tu kislu sladku, tu gerdu lepú, tu dolgozhasnu kratkozhasnu, inu zel tu nanogozhe se more per njeh v' takeh perloſhnoſtah

mogozhe rêzhi. Kolkajn vezh sę̂ ony svojem naukrotnem nagengam kôlejo, kolkajn vezh se iſjemajo, tolkajn lubshe je njim : tolkajn hujshi ſloby njeh iſdovjana lubeſn toku, koker ogn, katir se s' tolkajn vikshem plemęnam naqvishku pouſdiguje, kolkajn vezh vojla, ali maſty se na ogn polyva.

En slepe lubnik per svoji *Dalili* : en serzhne ſhovnir na vojski : enega kmeta hlapz per plugu : en sluſhabnek pred durmy svojega gospuda : en dervâr v' dervnizi, ta narmajnshe dekla v' kuheni kaj, inu kolkajn naſturę, njeh zil inu konz daſęzhi, en lon si perdobiti, enemu zhloveku poſtrezhi ? Poprashaj njeh ! usak vę njegove velike nadluge pruti temu majhenemu plazhilu svojega ſaſluſhenja na veliko miro miriti, inu teiſte po dolgemu, inu po shirokemu tebi goriulęzhi. Dobru ! Al kedaj, inu kje je tvoj Buh kedej od tebe v' svoji sluſhbi tolkajn pojiruval ? enu toku teshku, inu na tanku dobru ſturjenu :

jenu: enu tolkajn muje potrebnu, zele tędne, inu lejta terpezhe dęlu, kakershnu imâ navado ena gospôska od svojeh kmetov, en zhlovek od zhloveka shê use prevezhkrat pojiruvati? Nigdar toku! ampak le malu, inu szer nekaj toku malega tirja Buh od tebe, de on, koker Buh skorej nezh mejn tirjati namore. Gdu otshe k' njegovi zhafti kaj odvezh ſturiti, temu puſty on vezhdejl po slehernega njegovi dobri voli zhes; inu v' perpadnoſti, de leta *vezhnudobrutliv* nas mordej, na skushno poſtave, ter nekaj posębnega otshe, ali odlozhe: tok da k' temu tudi svoje posębne gnade, skus katire bode tudi slehern, katir te gnade nuza, te narteſhejshe, inu szer namogozhe rezhy uselej zel lohke, inu polne sladkega troshta nêshl; ſakaj njegova beseda nafaly, ke prave: *Moj jarm je sladkè, inu moja butara je lohka.*

Dve ſalublene pershone, katire se dolgu videle niso, so blè v' perserzhni perjaſnoſti skupej, ke sê je lih, kar

se nifta troshtale, ena plóha zhes njeh doliusûla. Ke je zhes tu leta navoln ratal, je una djala: „ Kaj je tu? Ti „ mene lubesh: ti mene videsh, inu „ she na tu mislesh, de desh grę?“ — Al be namogl lubè nashe dushe, nash Buh nam usakdan nekaj takega v'ozhy utikati? Kolkukrat be on ſual k'nam rêzhi: Aj nu tedej! ti mene lubesh, inu ti mislesh na use nekaj drugega, koker na mene? Ti se zhes mene pertoſhujesh? — Ali be se she imęlu prashati, al ta ſvelizhanja polna lubeſn k'*Stvarneku* tolkajn, inu she bres konza vezh napremore, koker lubęſn k'enemu ſtvarjenemu, inu rajmno ſatu k'enemu zel napopolnema naprejpoſtavku? ena vezhna, ena is zhesnaturalsko mozhjo na se ulezhejozha lubęſn! ena lubęſn, katira je skus, inu skus veliku bulshe; ke tu, kar se lube, je zel bres usega pomankanja, bres gnusye, ali navelizhanja, inu bres konza, uselej, inu v'useh rezhęh, od useh platy bres usega konza, inu kraja. Al be naimęla ena

ta-

taka lubęſn lih kaj takega, inu she vezh ſturiti? veliku vezh koker una eno minuto dolga, po pozhutkeh obernena, ſhivinska, gerda lubeſn tega mesâ, katira nashe serze doſtikrat berſhejshi ked bersh is britkuſtjo napolne, inu naposled zhloveka zèl v'ſhivino preberne.

O kajpakde! koku use dergazhe je, inu dela lubęſn pruti Bogu! ſakaj kolkajn urednejshe je ta naprejpoſtavk, tolkajn loſhejshe, inu slajshi je temu *lubejozhemu* si kaj, ali tudi use ſa tu koshtati puſtiti. Tavſhentkrat tavſhent njeh je s'toku svetega pogojna use tu svoje, inu same sebe, koker en *Iſaak*, temu Gospudu k'enemu ſhganemu vofru ſturilu; ony so is narvezhem, inu narslajshem vesêlam svojega serza ſturili, bres tega, de be njim blu kedej ſatu ſhal ratalu: inu doſti, dovêl doſti! njeh she dan danashne tebi pred ozhmy toku dęla. Le ſashlishi zhes tu ta lepe exempel Firshta teh Apoſtelnov *S. Pavla*, ter virijami Boſhji besędi, zhe moji nar-

virijamesh. Virijami, de lubeſn k' *Stvarneku* je veliku mozhnejshe, koker use, kar se more teshkega imęti, ke use teshave polohkâ, inu posladkâ.

Med unemi, katiri so bli v' sluſhbi Boſhji kedej hudu skushani, je bres zvibla *S Pavl* Apoſtl, edn teh narperveh. Useskuſne *dela*, le po ſtu *navarnoſt* v' enemu kupu: (u) smertnu *pregajnanje* od naperjatlov, inu perjatlov: naiſrezhene *nadluge*, ſnotrejne, inu ſvunajne *skushnave*, (x) usesuſn napokoj, *teſhave* zhes uso miro, inu *nalubnoſt* te dushe inu szer toku, de *se ni njemu nekar ſhiveti lubilu*; (y) tu je blu od pervega konza njegovega sprebernenja njegovu navadnu napadanje, de be se tuiſtu isshlu, kar je njemu poprej Buh ozhitnu napoveduval: *Jeſt otshem njemu pokaſati, kolkajn be on imel ſa mojega imena volo terpeti.* (z) Vonder poshlushaj, koku se zhes tu *Pavl* ſashlishati puſty, rajmno ob enemu zhasu, kader zęlo teſho teh nadlug

(u) In laboribus plurimis, in periculis &c. 2. Cor. 11. & ſeqq. (x) 2. Cor. 12. (y) 2. Cor. 1. (z) Act. 9. 16.

dlug nad sabo zhute: *V' sredi mojeh britkusht sem is troshtam napolnen, inu jesht sé stopim od veséla* (a) prave on: *dokler pruti temu, kar dobim, je use, kar shlej terpim, nekaj zel lohkega, le en zel kratke zhas terpy, imu toku kratku, koker en hipz, ali minuta.* (b) Toku se radu terpy savle tega, katir se lube. *Jesht dershim use sa nezh*, prave on: *jesht rad use sgubim le satu, de Christusa dobim.* (c) *Lubesn JÉsusa Christusa je moj dobizhk, leta mene pergajna* (d) *Leta lubesn use terpy, use prenése.* (e) *Ter meni use posladka*, so njegove besede. — Notshesh ti rajmno toku pod tęsho nobene tęshe, inu v' svojeh teshavah nobêne teshave zhutiti? tok meshtraj se v' ti lubesni; Bres letę je use teshku: skus to je use lohku, use sladku.

Al otshemo postaviti, inu jest vam otshem perpustiti vi terdoserzhni! postavem: de vam je leta shpraha od

(a) Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra. 2. Cor. 7. 4. (b) 2. Cor. 4. (c) *Ad Philpp.* 3. 8. (d) 2. Cor. 5. (e) 1. Cor. 13. 7.

boſhje lubeſne zel naſnana: poſtavem: de od usega tega nezh nazhutete: de glasú tega vas klizhejozhega Boga is odpertèmi ushesami nashlishète, inu is odpertemi ozhmy tega lubeſne urednega *Stvarneka* navidete: jeſt pravem she vezh, pogasite po usi sili, zhe morete, use yskre te lubeſne, katiré so vam she mordej v'vashemu she ne zel popolnema pokaſenemu serzu zhesoſtâle, inu koker en mèrlive ogl pod pepęlam, pruti vashemu *Stvarneku*, inu *Odreſheniku* semterkje she en malu se unamlajo. Sturite zhe morete, de leti svęti oſtanki usi v' vas pomerjô: per usi leti naobzhutnoſti anti ja naboſte svojega prida, inu nuza se ferwęguvali, dokler ſte she zhlovęki. (f) Shę ſadoſti: ſakaj ſhe le samu ſatu moréte vi meni obſtati, de otshete v'sluſhbi pruti Bogu prov darovitni biti: inu de ta oppravk Bogu sluſhiti je ta narloſhejshe, tudi le ſatu, ke na svoje pridu, nuz,

(f) Omnes, quæ ſua ſunt, quærunt. *Philipp.* 2. 21.

nuz, inu dobizhk ględate: ke svoj leſtne nuz zhes use narbel shtemate, narpoprej yshete.

Be en triſne perjatl eno tebi posvojeno shumo dnarjov she dans naſajpojiruval, al s'tem gvishnem obętam, de otshe tebi k' tvojemu narvezhemu dobizhku she enkrat tolkajn kmalu jutri naſajdati, bèli moglu enu taku naſajdajanje na en tok kratke zhas, is enem tolkajn danêsenem dobizhkam: bèli moglu tebi kaj takega teshku naprejpridti? tudi le ſategavolo ne teshku, ke tuiſtu, kar ti od sebe dash, nezh od tega tvojega ni, ampak je le ena posvojena ręzh, use le ena leſtnina tvojega perjatla.

Zèl prov! inu jeſt morem tebi leto veliku vaſhno resnizo le vezhkrat naprejneſti. Povęj meni, od kogâ imash ti tvojo dusho? od kogâ leta tvoj ſhivot, letu ſhivlenje, tvoje zhasnu blagú? Tu malu, ali veliku, use, inu slehernu, karkol ſdej imash, ali she kedej imęti upash, od koga imash ti use tu? kaj ne? use, kar sè, inu

kar

kar premôresh, use je *le od Boga*, (g) inu *le ſavle Boga*: le ena posvojena rezh je use tu tvoje. Kaj se imash s' tega uzhiti? Letu: zhe ta Gospud use tu od tebe naſajpojirije, inu ſares naſajuſame: tok nauſame, inu napojirije on nezh drugega, koker le, kar njemu iaſtnu shlishe: inu aku tebi ta Gospud zhes use tu tebi she naprej use topèlt, inu samu ſtu, inu szer skorej, ſupet naſajdati oblube: aj! ſakaj tebe tu navesély, de sè v' ſtanu s' svojeh dnarzov tolkajn rajnshov, inu kron narediti, kolkajn ti mordej ſdej krajzerjov prezhdash? Komu nabo tu lohka, inu pervôshnu?

Ręs je, ti she nimash v' svojeh rokah, teiſte svoje sręzhe, katira je tebi od *Stvarneka* toku darovitnu oblublena. Ni pak tebi ſhę ſadoſti, de se ti tega ſhe ſdej, inu popolnema ſagvishan? Kedu be nótl s' to nargvishnejshe ſaſhihrengo rad na dva, ali try dny dolgu poterplenja imęti? ali ni-

(g) Quid habes, quod non accepiſti? 1. Cor. 4. 7.

nimash ki mordej ſa taiſtè tebi oblublene kapital, inu Interęs Boga, katir namore faliti, ſa poróka, katir je tebi pismu inu pezhat ſatu v' S. Evangelijumu is svojo leſtno kryvjo podpisanu dal? — *O! jeſt vem*, je ta Apoſtel poln vesela gorisaupyl: *use predobru jeſt vem, kam, inu komu sem jeſt use tu svoje na ſaſhibrane zhimſhe ſaupal.* (h) *Jeſt vem, inu sem toku, de nabom golfan, ſagvishan, de je per usegamogozhnemu Bogu, komer sem jeſt use tu shenkal, de je per temu samemu narbel s' hranenu, narbel, inu ſa mene narbel nuznu naloſhênu; ſakaj nasha sedana nadluga, katira je le zhasna, inu lohka, leta dela v' nas eno vezhno zhaſt, inu eno zhes uso miro vaſhno slavo.* (i)

Videte tedej vi usi, katiri ſte enega terdega serza, akulih be vi bres vire, bres lubeſne, inu bres serza bli, von-

der

(h) Scio, cui credidi, & certus ſum, quia potens eſt ſervare depoſitum meum, uſque in illum diem. 2. *Timoth.* 1. 12. (i) Momentaneum, & leve tribulationis noſtræ ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis. 2. *Cor.* 4. 17.

der vam more tu lohka inu toku rekozh perjętnu biti, Gospudu vashemu Bogu slusſhiti, tudi le ſategavolo, ke na svoj leſtne dobizhk grêſte. Vam se more malu, inu pervoshnu ſdęti, aku Buh k' svoji slusſhbi od vas veliku, inu le prov veliku pojirije; ke je ta Gospud uselej toku dobrutliv, de vam, koker svojemu brumnemu slusſhabneku *Iſaaku*, doſtikrat she na temu svejtu dvakrat tolkajn, inu ſtu ſa enu ſupet naſajda. *Iſaak je v' leti duſhêli sejal, inu je tuiſtu lejtu samu ſtu sadú ſadobil; dokler ta Gospud je njega poſhegnal.* (k) Naoblubeli pak tudi tebi ta Gospud lih tu, inu she vezh, ke prave: *Kedu meni ſa lubu kaj ſapuſty, ali utratè, taiſte imà samuſtu ſupet prejeti, inu s'tem v'red tu vezhnu ſhivlenje podseſti.* (l) Kar mi ſa Boga ſturemo, ali ſturiti ſamoremo, je malu, inu terpy toku rekôzh le eno *minuto*: unu pak kar mi naspruti ſadobemo, je *bres konza veliku*, ter skus eno *dolgo vezhnoſt* gvira; toku tebe Buh ſaſhihra. Moreshli

(k) *Gen.* 26. 12. (l) *Matth.* 19. 29.

reshli ti en Kriſtijan biti, de be tega navędl, de be tega popolnema navirijel? ali komu otsheh ti she ſa naprej virijeti, zhe Bogu samemu upati notshesh? — Nezh ni pametnejshega, koker, de Bogu upamo, inu njega samega poshlushamo, kader govory (m)

IV. §.

Bogu ſluſhiti je ta narloſhejshe oppravk, ke ta Gospud use skus ſvoj exempel loſhejshe ſtury, imu povsod naprejgre.

Exempel tegaiſtega, katirega mi posębnu zhislamo, ali susébnu lubemo, je uselej ta narmozhnejshe utis narędil, na tako viſho, dę smo zhes tu vezhkrat tudi na te narvęzhe teshave poſabili, inu toku rekozh ſa nezh derſhâli.

H'kaj-

(m) Ipſi de se, Deo credendum eſt. *S. Hilar. lib. 4. de Trinit.*

H' kajſenem velikem rezhęm je moglu tu wytesku dijanje *Kórelna* tega V. temu mladȩmu kniſhu *de Boſſii* podkuriti, potęm, ke je videl, de je njega Zesar is navarnoſtjo svojega ſhivlenja pred smertjo odtęl. Ta Samuoblaſtnik je is rane tega mladega Gospodizhèzha smertne ſtrup jakomislenu vonkej sèsal.

Shlishalu se je szer per armadi *Kórelna* tęga XII. *Shvedskega Krayla* ne malukedej enu hudovolnu pertoſhuvanje, nekaj ſavle teh velikeh shtrapazov na vojski, nekaj inu posębnu ſavle tega pogoſtnèga pomankanja te *fronte*. Koker hitru so pak videli, koku leta se vojskujejozhe Krayl sam use nadluge nautrudnu preſtojy, inu glih tem gmajn ſhovnirjam en koszhek zhernega, na pol plesnivega jezhmęnàka, ali ovsenâka v' narvezhi poterpeſhlivoſte ję: inu naenkrat je spęt use potihnelu. Slehernega je blu sram v' sluſhbi tega korajſſhnega Vajvoda teh vojshakov le od ene nadluge ſiniti; inu enu

ta-

taku ſaderſhanje tega Krayla je ſturilu, de je armada take ſuperrezhy prenêsla, katire be se ble nje szer naprenesne ſdęle.

Nękaj skorej rajmnu takega se bêre od Vajvoda *de Bourbon*, katir je v' lejtu 1527. per obſtręlanju enega mejſta na *lashki ſemli* te skus ſtręlanje poderte *boshtye* edn med temi pervemi prelęſl, inu ondi na smertne ſhlake ranen bil. Tęga Vajvoda je skerbęlu, de be ki mordej ſguba tega Generala njegoveh ludy bojęzhe nanaredila. Kader so tedej ſhovnirji na temu męſtu, kjer je na pol mertv na tlah leſhal, na preskok męmu têzhi mogli, ter useskuſi med sabo se poprashuvâli: ¡zhe be res bilu, de je Vajvoda ſhivlenje puſtil, je on njim uselej odgovoril: *Bourbon marshira spredej. Bourbon marshira spredej.* Tu malu je tolkajn premôglu, de mnoſhèze so v' to narhujshè navarnoſt shle, ter so premagale. — Kaj be leti ſhovnirji shelej nabli ſturili, aku be bli njeh jâkega Generala uselej

spredej pred armado, inu pred sabo naprejtezhi videli?

Nu tedej, moj Kriſtian! poshlushaj, inu odpri ozhy te vire. Poshlushaj glas tvojega Vajvoda, inu pogledaj na exempel tvojega Krayla. *Jeſt otshem naprejppojdti*, upye on v' *S E-vangelijumu* (n) leta jâke premaguvavz. „ *Jeſt otshem naprejppojdti*, ne le h' goriuſtajanju, ne le v' Galilêo, inu k' hojenju v' nebesa, ampak she tudi ſdej. V' useh navarnoſtah, v' useh vasheh usakdaneh nadlugah, inu teſhavah, tudi noter da nargrenkejshe smerte otshem jeſt is veselam is vami, inu uselej ta perve naprejjidti. (o) Ne mordej koker en hvale ſhelne noterjemavz te ſemle, katir skus powoj svojeh ludy svoje duſhêle resshire, inu njeh veliku tavſhent nasrezhneh ſtury, de be se sam sebe povikshal. Kajshe! use dergazhi, prave ta Iſvelizhar,

(n) Præcedam vos. *Matth.* 26. 32. (o) Viriliter agite, & confortamini: uolite timere, nec paveatis, quia Dominus ipſe eſt ductor tuus, & non dimittet, nec derelinquet te. *Deut.* 31. 6.

lizhar, zèl brês usega leſtnega prida, ali dobizhka, le k' vashemu leſtnemu bulshemu, le is lubeſne pruti vam, otshem jeſt vash *Odreshenik* is vami, inu per vas v' useh rezhęh, kar njeh kol teshkeh bo na dejl pershlu, is mojem exempelnam naprejsvejtiti. Tudi ſdej, ke sem ſhe v' nebesah; otshem jeſt she tudi na ſemli *noter da konza tega svejta* pod shtavtjo tega kruhà, *v' pershoni, inu usakdan per vas, inu narglobokejshi noter v' vas biti.* (p) Jeſt otshem skus tu vashi dushi ſhivlenje te gnade toku, koker enkrat vashemu ſhivotu sapo tega ſhivlenja usakdan na novu ſupet noterdihniti, de bi vi v' usemu, kar je teshkèga, na mojo pomuzh ſaupajozhi, koker *David* napreſtrashni rêzhi ſnâli: *skus perſtopanje Boga*, mojega Krayla, katir je per meni, inu zel globoku noter v' meni, *otshem jeſt* use navarnoſte inu teſhave, *tudi ked gorve visoke ſidove otshem jeſt ſa-*

(p) Ecce ego vobiscum ſum omnibus diebus uſque ad conſummationem ſæculi. *Matth.* 28. 20.

uplivu prêskakâti. (q) Toku otshe Syn boſhje, de be govorili, inu toku govory nam on, taiſte, katir je nebesa na se potegnil: katir je ta svejt, inu smert, inu zel pekl premagal. *Glejte! on gre ſares naprej*, (r) *is jenashkam ſtopiname* gre on vesel naprej. (s) Kaj be mi imeli ſturiti ſa unega, katirega mi zhes use veliku shtemâti, ter be njega zhes use lubiti imeli, ſa tega narserzhnejshega Vajvoda, ſa nashega Krayla, inu Boga, katir ne le *is nami*, temuzh she tudi *us ſa nas*, inu *nameſt nas* v' useh teſhavah ta perve naprejgręſ? —

Kaj takega se lih rajmno ne poredkem permire, de si dva med sabo se zhes uso vorengo lubejozha use svoje muje, inu navarnoſte, edn is drugem dejlèta: ali tudi, de edn tega drugega tęſhe skus enu perjaſnu ſmislenje, inu noterdajanje te lubeſne

pre-

(q) In Deo meo transgrediar murum. *Pſalm.* 17. 30. (r) Et ecce! præcedit vos. - - - Ecce prædixi vobis. *Matth.* 28. 7. (s) Exultavit ut gigas &c. *Pſalm.* 18. 6.

preuſdigne, ali zeł popolnema use na se uſame, le ſatu, skus tu svojega perjatla preuſdigniti, ali saj tolkajn, kolkajn be mogozhe blu, loſhejshi ſturiti. Inu o mi srezhni! dans videmo mi kaj takega v' enemu velikemu, inu popolnema mushtru, kar smo mi morebet v' temu nad nami zhlovekami med nami zhasi le v' malemn ſaględali. Tu videmo mi, de sam nash Buh, inu szer is perjaſnoſte polne lubeſne pruti nam, de use sam na se uſame, inu sam use ſtury, karkol je v' poſtavi od nas k' svoji sluſhbi pojiruval; inu tu ſtury on le ſatu, de be nam skus svoj exempel use lohka, use perjętnu, inu she tudi slavitnu naredil, karkol se je nam poprej teshkú, terdú, ali ſanezhlivu ſdęti moglu. (t) Tu ſtury on, nash Buh, deslih tudi njemu usaka teſhava nartershe, veliku teſhejshe inu draſhejshe, koker nam samem naprejpride.

(t) Omnia hæc aſſumſit, ut ſanctitatem afferret omnibus. *S. Joan. Damaſcen. lib.* 3. *de Fide c.* 20.

Kaj be utegnilu teſhejshi pridti, koker kader be imel en wogât, en ſaſluſhenja poln, inu she tudi poleg tega od visokega gospoſtva rojen Gospud, naenkrat v'ta narsrotnejshe ſtan skus enu ozhitnu sklizanje svojega Firshta doliposaden biti, svoje ſhivlenje koker en taborhar is delam svojeh rok preryti, inu ſa perhodnu nigdar nekol vezh dergazhi, koker edn is gmajn pulka zhislan biti. —

Kaj be moglú teſhejshega biti, ke be se ti sam, koker en poshten, koker en dobru premoſhne môsh potęm, ke se usem svojem sosędam dobru ſturil, inu pruti usem, kolkerkol njeh je k'tebi prishlu, uselej dobrutliv sê skaſal: kader be ti po toku velikemu ſaſluſhenju vonder skus navoshlivu oppravlanje se pozhernenega, naenkrat od useh reſnashanega, ſanezhuvanega, inu na narosklivnejshe viſho ſmirjanega, inu ferſhmaguvanega se viditi, inu shlishati mogl? — Resnizhnu! ena teshka napadnoſt ſa enu

posh-

poshtênu serze, aku be imęlu per usemu tęmu vonder she ſmirej v' zhednoſte ſtanovitnu obſtati, inu per usemu temu, inu zhes use tu useskuli naprej tu hudu is dobrem pourazhati? —

Naposled, aku be k' temu kupu teh nadlug zhes use tu she tudi boleſne, te narobzhutlivshe, inu dolgu terpęzhe bolezhine tega ſhivota: naſveſtoba tvojeh leſtneh, domazheh, inu ſnaneh ludy, ena shpotliva, ena ſhaloſtna, ena krivizhna, inu ozhitnu sivna smert, aku be se use tu she k' unemu perdruſhiti imęlu, tok ſares navęm, kaj be moglu she hujshega zhes zhloveka pridti: ali kaj be she imel ta usegamogozhne, nas v' svoji ſluſhbi skushati, teſhejshega odlozhiti, inu zhes nas poslati.

Nu! kedurkol, temu Gospudu sluſhiti she teſhave zhutesh, pouſdigni svoje ozhy; verſhi le en sam pogled na podobo tega *Kriſhanega*, inu povej zhe ti tukej rajmno taiſtega navidesh, od katirega, inu s' katirem be nablu use tu, kar sem tebi datehmal terde-

ga, inu teshkega, koker eno le mogozho rezh pravel, ſares isshlu? — Leta je tvoj na kriſhu mertve Buh, rajmno taiſte, katir je tebe usega, inu le samu k'svoji ſluſhbi ſtvaril: taiſte katir je tebi to poſtavo, njemu ſluſhiti naloſhil. Ti njega poſnash; ke se en Kriſtian. Al ſakaj je nek vonder toku rękvn? ſakaj zel toku zel nekomer podobn? (u) ſakaj nekar sam sebi podobn ni, leta tvoj Gospud? inu ſakaj je on pozh te beteſhne revshene use na se uſęti otl? — Gvishnu, on, leta *usegamogozhne*, on ni bil k'temu permôran toku, koker bomo mi ludji doſtikrat persileni. Kader nas ena nasręzha, katiré se troshtali nismo, ali ena sila od enega sovraſhneka ſuper nasho volo, ali vędanje oppade. *On je na tako viſho goriofran, ke je on sam otl toku imeti* (x) —

Tok ni pak vonder letu njegovu terplenje njemu ſategavolo nezh mejn

ſhal

(u) Non eſt ſpecies ei, neque decor. *Iſai.* 53. 2. (x) Oblatus eſt, quia ipſe voluit. *Iſai.* 53. 7.

ſhal dijalu, koker je vezhdejl per tebi, kader kaj terpish, ali si kedaj kaj terpęti imęl. Ja! usaka martra je bla ſa njega le tolkajn obzhutlivshe, ke njegov narzhiſtejshe pant, koker je bres greha: tok je bil tudi ſa tolkajn bel dęshtr; inu ke je sam mozh svoje boſhje nature takrat le na tu obernil, de be svojemu, skus sivne bolezhine doſtikrat osslabenemu ſhivotu ſupet goripomagal, de be le mogl tolkajn dalej, inu tolkajn vezh terpęti. — Vonder je on, tvoj Buh, use tu toku na se uſęti, radovolnu je on use tu toku terpęti, inu sam use si skusiti otl. — Puſtite nas leto rezh is svojega asa, ali narpervega ſazetka lêsèm perulezhi.

Ta Gospud je od vekumej previdel, de se more njegova poſtava, koker ta samuedin, inu navogibnu potrębne oppravk tega zhloveka, bres vonuſętka, bres spreględka, uselej, inu notèshnu od useh dapolnena biti. On je pak tudi s' tem v' rêd videl, de si bo ta skus greh sprebernene zhlovek

sam sebi zhes tu veliku ſtu teſhav ſovsh domishluval; teſhave v'uwoshtvu od te preshirne nezhemernoſte: teſhave v' poniſhanju od tega preuſętnega napuha: teſhave v' bolezhinah tega ſhivota od te sladne obzhutlivoſte: ſgol take teſhavnoſte, katireh premaguvanje be blu k'ſvelizhanju, inu k' srezhi tega zhloveka rajmno toku navogibnu tręba, koker je ſa tega v'poſteli leſhęzhega bolnika ena garjupa, ali ena k'ſdravju ſgol samu dobra arznya potrębna.

Tu je videl ta *vezhne*, inu lih rajmno ob temiſtemu zhasu, kader je enu napreshtivenu shtivilu teh narimenitnej sheh Angelzov njeh pogublenju zhes spuſtil: rajmno ondi se je on usmilel zhes to ſhlehtnejshe ſtvar, zhes zhloveka. On je ſturil tu, kar ni nekol noben tudi ta narſveſtejshe perjatl, (y) kar ni noben tudi ta narbel ſalubléne ſhęnen:

(y) Jam non dicam vos ſervos, - vos autem dixi amicos. *Joan.* 15. 15. Majorem charitatem nemo habet, quam ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. *Joan.* 15. 13.

ſhęnen: kar ni noben tudi ta narperſerzhnejshe ozhe ſturil; (z) tu je on ſturil: inu toku perjâſnu dęla on is nami she noter da dans skus svoj lubeſniv, inu zel boſhje exempel. Ne, koker enkrat v' *Moyſesovi* poſtàvi, kader je svoje velizhaſtvu skus glâs tega germenja tem ſarôdam oſnanuval, inu skus te pogonobęzhe bliske na gorri *Sinai* nam nashe dolſhnoſte is uneme ſtrashliveme besedame njega oblaſte reſglàsil: *Jeſt sem Gospud, katir vam ſapove.* Kratkunekarne! v' toku ſtrashnemu glasu nam on notshe vezh govoriti, ampak ſdej se toku slovy: „ *Jeſt tvoj ozhe*, (a) *tvoj brat*, „ *tvoj ſhenen*, inu *tvoj perjatl*, jeſtzha„ kam na tu: tu prosem jeſt tebe. — „ *Polej jeſt ſtojim pred tvojeme durmy* (b) „ *Jeſt sblusham, jeſt terkam zel polohka„ ma*, (c) *inu ſdihujem poln lubeſne*,

„ *od-*

(z) Quomodo miſeretur pater filiorum, miſertus eſt Dominus. *Pſalm.* 96. (a) Numquid non ipſe eſt Pater tuus? *Deut.* 32. 6. (b) Ecce ſto ad oſtium, & pulſo - - *Apoc.* 3. 20. (c) Adjuro vos - - ne ſuſcitetis - - dilectam - - donec ipſa velit. *Cant.* 5. 2.

„ (d) *odpri meni moja seſtra, moja neveſta,*
„ *moj brat, moj lubizhk!* (e) *odpri*
„ *meni.*“ — Beſęde, polne perſerzhnoſte, inu perjatleſtva, katiré be imęle shelej ſdej v' temu nashemu teſtamentu te gnade nad nami, inu v' nas se issniditi. — Ja toku koker de be nabil ta Gospud, nash *Stvarnek* nezh bulshe, inu sam mejn, koker mi, toku otshe on use nashe teſhave na se uſęti. Buh zhlovek poſtane; ta *usegamogozhne* en slab: ta *vezhne* en umerjozhe zhlovek, inu karkol je v' poſtavi ſapovedal, karkol je bil zhlovek ſa Boga, inu pruti Bogu ſturiti dolſhn, tu ſtury on ſares v' dijanju ſa zhlovęka: on sam ſtury use, ta narperve le ſatu, de be nam skus leta svoj exempel use loſhejshe, inu perjętnejshe ſturil.

On ſapuſti tedej te usega vesêla polne nebęsa, ta kraj svojega vekumej ſvelizhanega ſtanuvanja, de be

per

(d) Aperi mihi ſoror mea, columba mea. *Cant.* 5. 2. (e) Dilectus meus mihi, & ego illi, *&c. Cant.* 2. 16.

per nas revneh enu nadlege polnu ſhivlenje si skusel. De be se pak njegova visoku zhaſtita pershona preſgudej naspoſnala, inu ſategavola ki mordej v'eni rezhi naſashonala, (f) inu de be to narvęzhe silo nasheh sovraſhnekov le sam na se napelâl, tok dęne koker en *Jonathas* (g) nam ſa lubu svoje kraylevu oblazhilu prezh od sebe, ter oblęzhe se, poleg obderſhanja svoje boſhje nature, tudi v' uno enega zhloveka, tuje: v' odejo nashe umerjozhnoſte. — V' leti podôbi toku rekôzh preblęzhen, bo on v' uwoshtvu rojen: on bo koker en Syn enega ſtęnarja goriisrejên; trydeset lejt ſhivy on toku, de zel svejt ni njega spoſnal, pod pokorsheno svojeh usega potrebneh ſtarshov; on dapernese use svoje dny v' delishu is dèlam svojèh rok, inu koker edn is ludſtva v' potrebsheni. (h) Nash

Buh

(f) Occultum oportebat eum venire, ut judicaretur: manifeſtus autem veniet, ut judicet. *S. P. Auguſtinus hom.* 1. *in feſt. Aſcenſ.*
(g) Expoliavit se Jonathas tunica -- & dedit eam David. 1. *Reg.* 18. 4. (h) Ego vir videns paupertatem meam. *Thren.* 3. 1.

Buh, katir je poln wogatſtva, inu je bil od njeh tavſhent ſluſhabnekov poſtręſhen, nash Buh je ſavle nas uwog, naſnan, inu ſapushen ratal, deslih se je on tudi po svojemu zhloveshkemu rojſtvu od krayleve korenine Krayla Davida odvyal. (i) —

Po pretezheneh tolkajn revneh lejtah se je ta po zhloveshzhene Buh temu svejtu pokaſal, de be njemu v' useh perloſhnoſtah, inu perpadnoſtah k' nuzu bil. On uzhy, koku be imel zhlovek ſvelizhan biti. On oſdravla bolnike: on dela zhudéſhe, ter napolne use is dobrutame. (k) Lete velike rezhy so ludy poſirlive naredile, s' tem v' rêd pak tudi is njeh doſti, inu veliku hudeh sovraſhnekov (l) katiri so njega is narnaludnejsheme ferſhmajhtame pitali, inu

szer

(i) In propria venit, & ſui eum non receperunt. *Joan.* 1. 11. Propter vos egenus factus eſt, cum eſſet dives. 2. *Cor.* 8. 9. (k) Pertranſiit benefaciendo, & ſanando omnes. *Act.* 10. 39. (l) Amici mei, & proximi mei adverſum me appropinquaverunt, & ſteterunt. *Pſalm.* 37. 12.

szer hudu, inu nausmilenu udelali; ſa njegoveh dobrut volo so ony is kamenami ſa njim luzhali, ter so se bli ſarotili njega hujshe ked tega narhudobnejshega hudodelneka, (m) noter da smerte pregajnati na tako viſho, de je on tem groſovitnem po pravizi resnizo povędal: *Nigdar nisem vam jeſt nezh budega, ampak uselej sem vam jeſt use dobru ſturil: ſa katireh mojeh dobrut volo otshete vi mene is kamenjam posúti?* (n)

Kaj je moglu she tem narvezhem revam, inu nadlugam tega zhasnega ſhivlenja dolijidti? Mordej le she boleſne, inu bolézhine tega ſhivóta? Al rajmno lete je on skorej potem is kupam natlazheno miro si skusel, de ni blu od ſazhetka tega svejta toku nausmilene, toku velike, toku bolęzhe, inu obzhutne martre, ter nje nabo, koker je lih rajmno njegovu terplenje bilu. (o) — —

V' ob-

(m) Deſpectum & noviſſimum virorum. *Iſai.* 53.

(n) Multa bona opera oſtendi vobis, propter quod eorum me lapidatis? *Joan.* 10. 32.

(o) Virum dolorum, & ſcientem infirmita-

V' oblizhje so ony njemu pluvali. (p) Lase so ony njemu vonpulili. Ony so njega gajſhlali, inu shpizaſte ternja so ony njemu v' njegovo presveto glavo noter tovkli; use s'tako ſlobnuſtjo, katiro njim je njeh dovjazhenoſt, inu hudobya kol kedej mogla noterdati; ſakaj ony so koker na vadle delali, katir be se mogl prutiti njemu nausmilenshi skaſati, ſakaj ony so bli od teh viksheh, inu ſtarejsheh tega folka k'temu delu ſa dnarje najęti. Njegov ſhivot je bil us reſmesarjen, us is kryvjo preulęzhen, kôſha usa koker oddèrta, inu reſtergana, de se je skus te rêſhęze rane lohka noter da koſty vidèlu; inu toku udelanega so njega is posmehujejozho hambo, ali shpotam ozhitnu skus mejſtne urata vonkej ulękli. Ondi, ke ſhe vezh ſa drugo vezhe martro

tem. *Iſai.* 53. Tanta paſſus eſt in corpore, ut æquarit omnes corporis cruciatus, & morbos, & infirmitates. *S. Hilar. in Cant. cit. a S. Th. in Iſai.* Videte ſi eſt dolor, ſicut dolor meus. *Thren.* 1. 12. (p) *Matth.* 26. & 27.

tro vędeli niso, so njemu te na ranah persushêne gvante, is uso silo ſupet dolipotegnili. Is tumpaſtemi ſheblemy so ony njemu njegove roke, inu noge prewyli potęm, ke so njeh is uso silo saksebi ulekli, inu napejnali, de so njemu koſty pokale, na novezh njegove kite veliku terpele, ſhile goripozhele, inu usi udji is kluzhov skozhili.

Toku shpotlivu perwytega so ony ſdej tega pozhloveshzhenega Boga, koker tega narnaſdushnejshega hudodęlneka med dva reſwojneka na gavgah tega kriſha ozhęm usega folka naprejpoſtaveli. Ony so se temu umirajozhemu na ushęsa shpotali, ter niso njega v' sredi tolkajn naiſrezheneh martr, inu bolezhin na leti pęſi per myru puſtili, is smertjo tri ure dolgu rinati, dokler je vonder njegova narnadolſhnejshe dusha per temu pęſanju tega na uhu tulenja obnemagati, inu od telesa se lozhiti persilena bla. — Tu je ta kratku ſapopadena hiſtorija tega odreshenja, ſhiv mal

tvojega Iſvelizharja, inu uk tvoje vire, moj Kriſtijan! inu kaj be bil ta *Odreshenik* she vezh ſturiti mogl? (q) Kaj be bil on zhes use tu she terpęti mogl, kar be tebi ſa lubu nabil ſhe ſares ſturil, terpel, inu si uſhyl, le tvojemu jamranju, godernanju, inu pertoſhuvanju en konz ſturiti: inu tvoji obzhutlivoſti, kar be le mogozhe blu, use loſhejshi ſturiti? Nili res toku? — Al she enu, letu kratku, she letu samu premishluvanje pojirijem jeſt od tebe.

Spremisli, de leta *kriſhane* je en pravizhnè, de je en nadolſhne, de je ta narbulshe tvojeh perjatlov inu v' svojeh she zvedôzheh mladeh lejtah, koker en lubęſne poln ſhęnen, koker en perserzhnu lubejozhe ozhê, katir je use lete britke martre, inu terplenja, h' katirem se le ti ſa tvojeh grehov volo obsoden bil, le nameſt tebe, inu le is perjatleskega usmilenja pruti tebi na se uſęl, de be le tebi ta

(q) Quid eſt, quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci ei? *Iſai.* 5. 4.

to narteſhejshe klado tvojeh grehov preuſdignel, inu tu malu, kar be mordej tebi imęlu na dejl pridti, skus svoj leſtne exempel loſhejshi ſturil. — Spremisli, de leta *kriſhane* je taiſte *Gospud*, katir je k' narſhlahtnejshemu delu, zhes katiru be se bil ti, njegov hlapz! gvishnu pertoſhuval, bres tega, de be bil tebi kaj takega v' ozhy utikal, sam svoje roke ſtegnil. — Spremisli, de rajmno leta je she tudi *Buh*, rajmno taiſtè, katir je tebe k' svoji sluſhbi, zhes katiro se ti toſhesh, ſtvaril; leta je ta *Poſtavnèk*, katir je svojo poſtavo ta narperve dapolnil; katir si je is narvezhem vesêlam smert v' svoji kryvy, inu use nashe teſhave radovolnu naloſhil, ter rezhy ſuper uso navado, veliku teſhejshe rezhy! ſa nas ſtury, koker kedej od nas pojirije. — Pojdi ſdej, ter miri teiſte nadlęſhne mervèze, katire tebi tvoj Buh njemu k' sluſhbi naloſhy, ali je dadusehmal mordej od tebe pojiruval! reſmiri use s'temiſtem, kar je on sam, ta Gospud, katir je

ſhe poprej, inu ſa tebe terpel. — Pój-di! ter rêzhi, de je teshku ſa Boga, inu k'ſluſhbi boſhji tuiſtu ſturiti, kar je Buh sam ſa zhloveka ſturil! Rêzhi, de je loſhejshi, temu svejtu, temu mesu, ali hudizhu, koker Bogu, tvojemu *Stvarneku*, enemu toku lubeſnivemu Gospudu ſluſhiti; rêzhi, povęj, ter se nasramuj, zhe je tebi mogozhe! —

Tu ſnâ biti, de sê en shê malu skushan ſhovnir per pervemu pogledu tega hudu mislenega sovraſhneka preſtrashe. Ali, kader njegov jakomislen Firsht is sręde vonſtôpe, pred vojsko spredej se uſtope, inu, kader se njegovi ludji treséjo, on, ta perve v'te narhujshe navarnoſte bres usega ſtrahú se noterrye, kaj se ſgody? en toku kraylevu jakè exempel ſtury use ſtrahopèſdlive k' shpotu. Tu njim usem serze podkûre, inu tega narmajnshega is gmajn ludy k' vojshaku ſtury. — Al ſakaj sê nek kaj takega naſgody, kader nam ta Gospud, nash Buh, v' useh nasheh teſhavah,

ko-

koker en premagajozhe vajvoda pred nashemi ozhmy naprejgre, inu to pervo silo on sam ta perve, ſa nas, inu is nami uſelej preſtojy? — Al naſtury on, nash *Odreshenik* tega ſatú, de be toiſto yskro te serzhnuſte, katiro Stvarnek, per noterulyvanju svoje naumerjozhe rajmnopodôbe v' nas noterdihne, per nas ſupet oſſhivel? (r) —

Is veselam rad gre ſhovnir po exempelnu svojega Vajvoda; On si ſa eno zhaſt derſhy ſa svojega Krayla se vojskuvati, inu njemu na prizho umirati perloſhnoſt imęti. Nili tudi tvoj Buh od tebe kaj takega ſaſluſhil? inu ni ki mordej oppravk, Bogu sluſhiti, nej bo ſhe teshk' koker otshe, vonder uselej ta narloſhejshe, tudi le s' tega urſhoha: ke ſa ſtran nas uselej to narvezhè zhaſt nad sabo imâ? al sè mordej le ti rajmno taiſte ſtrahopeſdlive abotnek, komer se od ene take pergajnive arrezhy,

(r) Chriſto igitur paſſo in carne, & vos eadem cogitatione armamini. 1. *Petr.* 4. 1.

od tega ſhlahtnega pogojna te zhaſty ſabſtojn govory? —

En oblaſtujejozhè *Officir* sê je enkrat zhudil, ter je svojem ludęm ſa hudu uſel, de sê ni nobêdn is useh ſa eno veliku shumo dnarjov, katira se je ozhitnu ponujâla, zhes enu gvishnu teshku delu se uſdigniti, ogglasil.

„ Nej sê nekar nazhudejo, je edn is
„ srede *regimenta* odgovoril: mi usi
„ be sê bli ponudeli, ke be nam na-
„ bili ſa tega dela lon, dnarjov poſta-
„ veli; ſdej pak movzhemo mi usi;
„ ſakaj mi nasluſhemo ſa dnarje,
„ ampak ſa slavo, inu zhaſt. “

„ Kam otshesh ti? “ je djal ta premagajozhe *Marshal Luxemburg* k' enemu ſhovnirju, katirega je temzhasu, kar je vojska per *Nerwindi* terpela, naſajpridti videl: kam otshesh ti? je on v' enemu ſahruzhęzhemu glasu upyl. — Ta ſhovnir je svojo sukno saksebi dijal, de be svoje rane pokaſal, katire je use ſa umreti dobil bil, ter je djal: „ *Moj Gospud!*
„ jeſt grem she shtir ſtopine delezh

„ od-

„ odtod, de ondi umerjem, zel ſa-
„ dovolu, de sem svoje ſhivlenje ſa
„ svojega Krayla poſtavel, inu ſgu-
„ bil, inu de sem pod enem takem
„ Generalam, koker so ony, se
„ vojskuval. Jeſt njeh she tudi ſnam
„ ſagvishati, de ni njega nobenega
„ med mojemi komorátami, katir
„ be takeh misl naimel, koker jeſt. “

Zagovi mekuſhnèki, katiri v’blatu te pregrehe pojemate! Dnarjov ſhelne serza! katiré bres tega, de be vedelé: komu bode vashe blagu s’zhasama na dejl pershlu, svojemu bliſhnemu, kar dobrega imâ, napervoshete, inu temu potrebnemu napomagate! na Boga poſablive dushe! inu vi k’ smehu nashtulene avshe, katirem se utrâga v’ zirqvi se perkaſati: katiré ſte preshtemâne, kader be imele Bogu k’ zhaſti ozhitnu te skupſloſhêne roke pruti nebesam pouſdigniti, ali pred oltarjam tega Gospuda enu molejozhe kolęnu perpogniti, kaj delate vi? — *Mi naſluſhemo ſa dnârje*, prave usak gmajn ſhovnir, aku ima

kaj od poshtenja v' serzu. Kaj pravète vi k'temu, vi sladnèki! vi leſtnega dobizhka ſhelni ſuſhni svojeh terpezhnoſt? Komu, inu ſakaj sluſhete vi pozh, kader vi ſa eno oſtudno sladnoſt: tuje: ſa enu pêrishe blata: ali ſa en krivizhne dobizhk od enukatireh rajush, tuje: ſa en loth ermene rude, kader vi ſa kaj toku porędnega, inu she tudi mordej ſa kaj porednejshega, svojo zhaſt, svoje ſdravje, svoje telú, inu dusho is zelo srezhno vezhnoſtjo k' sluſhbi tega hudizha predaſte? Kaj delate vi? inu *kam otshete vi jidti* vi naſvęſti powejgnenzi! sprêd oblizhja tega Gospuda? V'kajſeni rezhi se otshete hvaliti vi ſanezhuvanja uredni shtemanzi! kader k'sluſhbi svojega Boga tudi nekar enkrat ene ſhivinske terpezhnoſtè, premojſtriti, nekar mozhy, nekar serza ſadoſti nimate? —

En moshke *Granadir*, inu ſtu drugeh njeh is vesêlam umerjê, de so svoje ſhivlenje ſa enega Krayla tega svejta poſtaveli, inu puſtili, inu pod

enem

enem jakem Generalam se vojskuvâli, katir njim vonder po njeh smerti nezh nuzati, nezh ſatu poverniti naſamore. Vi pak ſtrahopèſdlivi greshneki! vi se pertoſhujete, inu uſtavlate ſa tega narvezhega *Gospuda*, ſa Boga, kaj takega, ali tudi kaj majnshega ſturiti; ſa tegaiſtega Boga, od katirega sê imate tęga narvezhega lona, inu she tudi po smerti zel enega novega, inu bulshega ſhivlenja troshtati: ſa enega takega boſhjega perjatla, katir je ta smertne ſtrup is vasheh ran issesal, deslih je previdel, de bo nad tem mogl svoje predragu lubu ſhivlenje puſtiti; naposléd ſa enega toku serzhnega *Krayla*, katir is vami v'use teſhave, inu pousod ta perve naprejgrę; katir svoje ludy veliku vezh, koker svojo leſtno pershôno varije, inu ſa njeh rajshi sam umerje, koker de be ony ſa njega umreti imęli, de, ke mi videmo, koku on ſa smert nezh namara, be nas skus tu v'perhodnemu polonanju, ſa tu vezhnu ſhivlenje ſaſhihral; ſa enega takega

perjatla, ſa enega takega *Krayla*, inu *Boga* kaj be vi imeli use ſturiti? — Al ſashluſhe on mordej mejn, le ſatu: ke smo mi njemu, temu *molenja*, *inu pozhaſtenja narbel urednemu*, bres tega use, uso lubeſn, inu sposhtuvanje, uso zhaſt, inu skaſanje use sluſhbe dolſhni? Poshlushajte njega she enkrat, tega ſhlahtnumislenega Vajvoda, koku on s'tem svitlem ſnamenam S. Kriſha, koker is wendêram svojega premaganja v'rokah naprejgręe, ter nas, svoje ſvęſte ſhovnirje jakomislenu oggovarja:

Moj jarm si ſadénite, *ter se od mene uzhite* (s) klizhe on. On naprave: *Jeſt vam ſapovem*, *nosite moj krish.* On nas le vâbe, ke dobru vę, de bres kriſha namoremo mi v'sluſhbi boſhji nekar skushani, nekar imenitni biti. Vonder nas on notshe k'temu siliti, koker be bil ſnal lohka ſturiti, potęm ke je on rajmno leta krish sam ta perve ulękl. On prave dalej: *moj jarm*, *moj*

(s) Tollite jugum meum ſuper vos, & diſcite a me. *&c. Matth.* 11, 29.

moj krish; koker de be otl (nam perſanesti) resnizo ſamovzhati, ke ni tolkajn njegov krish, ampak le prov rêzhi, ke je nash krish; ſakaj le mi smo si tegaiſtega ſasluſhili, inu le mi sami smo njemu skus svoje grehe, temu *Odreshéniku* leto klado tega kriſha skupszimprali. Vonder prave on: *moj krish*, ke je namrezh on *nameſt nas*, inu le is lubeſne pruti nam is veselam ta krish na se uſel, de be nas skus leta njegov exempel poduzhil, od kriſha, inu od usega, kar je teshku, nekol toku ſmamlenu, ampak kaj bel soditi, koker de be bil otl rêzhi: „ *Uzhite sé*, de be si jeſt „ rajmno taiſtega kriſha, pred kati„ rem se vi toku ſlo bojète, inu „ wejſhete, nigdar nabil ſvolil, aku „ be res takuſlęgu bil, koker vi mę„ nete. Uzhite se, de en tak krish „ se nima kaj hudega rêzhi potęm, „ ke je skus moj exempel, inu gna„ do bres konza v'zhaſti povikshan, „ inu ſa vas slavit, inu zel mozhnu „ nuzn ratal. “

To-

Toku nam k'serzu govory ta lubeſne polne vojshak. Toku umerjê on is veselam ſa nas leta poſtavnek, nash Buh: inu, de be nasho jakoſt skus svoj exempel oſſhivel, tok uſtane on skorej spęt od mertveh gori; on grę koker en premaguvavz pred nashemi ozhmy pruti nębu, ter nas klizhe v'toiſto duſhelo njegovega Ozhęta ſa sabo: de be imęli bres usega ſtrahu ſa njim pridti, ne dergazhi, koker ta visokulejtęzha poſtojna svoje shelej kumej spitane mladizhe is gnęſda ſa sabo klizhe, ke se ona ta perva noter zhes oblake naqvishku pouſdigne, inu skus svoj exempel use k'lejtanju ſa sabo oppominuje. Le ti ptuji, le ti bojezhi ſmętshki, le leti oſtanejo namarni naſaj, inu ſnajdejo ſtu teſhav, kjer nobêne ni. *Buh je vódil svojega sluſhabneka* prave Moyſes, *ter je njega uzhil, inu je njega varuval, koker serklu svojeh ozhy. Inu koker poſtojna svoje mladizhe oppomina k' lejtanju, ter verh njeh semterkje lejta: toku je resproſtil Gospud svoje perute, je*

njega

njega goriuſel, ter je njega nesl na svojeh ramah. (t)

Glejte! koku mozhnu je on njega lubel, (u) Gospud svojega sluſhabneka, komer je on skus leto lubęſn use toku lohka ſturil. Sakaj be sê mogl en greshnek she pertoſhuvati? koker le mordej ſatu, de leta lubęſn tega Gospuda je prevelika bila, ke je Gospud sam svojo poſtavo ta narperve dapolnil, inu, le nam ſa lubu use sam ſturil, karkol od nas k'svoji sluſhbi pojirije? njegov boſhjè imènitne, inu lubęſne polne exempel je ſhę sam ſadoſti, nam use, kar je teshku, lohku ſturiti: inu sama smèrt ſa njega je ena hvale uredna smert. Ja umreti ſa njega, ſa Syna Boſhjega je loſhejshi ked ſhivęti bres njega; dokler le

ou

(t) Circumduxit eum (*populum*) & docuit, & cuſtodivit quaſi pupillam oculi ſui. Sicut aquila provocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans expandit alas ſuas, & aſſumſit eum, atque portavit in humeris ſuis. *Deut.* 32. 10. *& ſeqq.* (u) Ecce, quomodo amabat eum. *Joann.* 11. 36.

on je nash Buh, nashe use, inu njegova presvęta poſtava je nashe ſhivlenje. Po ſemli laſejozhe dushe, ſtrahopeſdlivi *bahavzi*, inu *namarneki!* le vi be si utegnili dergazhi misliti. —

SKLENENJE.

Poshlushaj tedej o Iſrael! poslushaj mene ti iſvolen folk, je *Moyſes* upyl, kader je is doſti ſhuganjam, inu obętanjam temu ludſtvu poſtavo tega Gospuda oſſnanuval, *ſashlishi o Iſrael! Gospud, nash Buh je le édn.* (a) Le en sam Buh je, katirega be imel ti lubiti: le en sam Gospûd je, katirega be sê ti imel bati, zhe njega le vonder lubiti notshesh; ſakaj on je ſtrashn, grosovitnu ſtrashn' je on usakfart ſa taiſte, katiri se upirajo njemu sluſhiti: ali katiri othę komu drugemu ſravn njega sluſhiti. Zęlèga, usega otshe on tebe imeti, ta *Stvarnek*, dokler ti se njegova leſtnina: delu njegoveh

(a) Audi Iſrael! Dominus Deus noſter, Dominus unus eſt, *Deut.* 6. 4.

goveh rok: dókler us sè le *od njega*, inu *ſa njega* ſtvarjen.

Le en sam je ta Gospud, inu tvoj Buh: tok je tedej tudi le en, inu le samu tu tvoj oppravk o zhlovèk! de Gospudu, svojemu Bogu slusshesh; ſa *tu samu* se ti ſtvarjen: skus *tu samu* se ti, ſhe na semli, ſvêlizhan; bres tega *samega* se ti koker ena riba ſvunej vode, uselej v' napokoju; koku moresh ti shê zviblati, de lih rajmno tu je tuiſtu *samu*, nad zhęm je tebi use leſhęzhe? ta samuedine oppravk, katirega be ti imel ſturiti: ja! tu *samu potrebnu*, katiru moresh ti, bodi sè ſhe *is lepo*, ali *is hudo*, uselej ſturiti, deslih be sê ti v' leti rezhi otl doli, ali v' bran poſtaviti; ſakaj ti moresh navogibnu, Bogu slusshiti, ne le na temu svejtu, koker enu orodje njegove boſhje gospodarejozhe previdnoſte, temuzh she tudi ſuper tvojo ozhitno volo v' perhodnemu ſhivlenju, koker en ſtrashne exempel njegove vekumej shtrafujejozhe pravize. Polej! kaj delash, kader notshesh enega takega

op-

oppravka, h' katiremu se samú ſtvarjen, ſturiti; kader ti kaj takega ſamudish, ali szer kaj drugega temu samupotrebnemu naprejpotęgnesh.

Rajmno tu, de Bogu ſluſhesh, je tudi ſa tebe pred usem drugem tu *narmuznejshe*; ſakaj plazhilu ſa tu je bres konza; tu gvira na use vezhne zhase, bres konza, ja! zel, kar bodi ſene, zhasne srezhe namoresh ti dergâzhi, inu bel se troshtati, koker le skus tu, de Bogu, ſluſhesh. Kaj be moglu k' tvojemu pridu pervoshnejshega biti? ſlaſti ke lih rajmno leta med usemi drugemi oppravilami, je uselej she tudi ta *narloſhejshe* oppravk, uſamimo mi ſhe tega Gospuda, tega narbulshega Boga, komer ſluſhemo: ali te zel toku majhene ſluſhbe, katire Gospud, katir be ſnal szer tudi use pojiruvati, od nas ſares pojirije: ali naposléd ta boſhjè imenitne exempel, s' katirem nam on use loſhejshe dela; ke on ta pervè is nami, inu ſa nas use tuiſtu sam dela; karkol on od nas, svojeh hlapzov,

k' svo-

k' svoji slushbi pojirije. — Sram têbe bodi o stvar bres lubęsne! aku be she ti postavi tega use lubęsne urędnega super sagodernala, inu teshave goriulękla, kjer tvoj Firsht, tvoj Krayl v'usemu, kar ti teshkega imenujesh, sam, inu szer is vesêlam naprejgrę. Sram tebe bodi! ja boj se tega Gospuda, katirega nalubesh, ter poshlushaj, kaj tebi, inu drugem tvoje glihe okornem skus usta *Moysesa*, svojega slushabneka pod ozhy povę: *Jest klizhem dans nebú, inu semlo sa prizho zhes vas, de sem vam shivlenje, inu smert, shegn, inu kletvo naprejpolosbil. Torej sbêri si shivlenje, de bosh mogl is svojemi nuzhèzhàmi shiveti: inu de Gospuda, svojega Boga lubesh, njegov glas wugash, ter s' zelega serza njega se dershish; sakaj on je tvoje shivlenje, inu dolgust tvojeh dny.* (b) To-

(b) Testes invoco hodie cælum, & terram, quod proposuerim vobis vitam, & mortem, benedictionem, & maledictionem. Elige ergo vitam, ut & tu vivas, & semen tuum; & diligas Dominum Deum tuum; atque obedias voci ejus; ipse est enim vita tua, & longitudo dierum tuorum. &c. *Deuter.* 31. 19. & *seqq.*

ku govory Buh. Kedu se upa kaj ſuperrêzhi? Kedu more zhes tu kaj imęti?

Obernimo se tedej od gręha: od utraglivoſte k'*Stvarneku* naſaj na tako viſho, koker vode v'murje, v' svoj iſvirk, od katirega vontekô, usi ſupet naſaj têzhimo! Terpimo rajshi use, koker de be kedej otli temu Gospudu, nashemu Bogu naſvęſti poſtâti. Inu be pozh tu ſhę imęlu ſadoſti biti? Be ſa enega prov vêdnega podloſhneka ſhę imęlu ſadoſti biti, de pruti svojemu Firshtu nobêne naſvęſtobe nobene *golfive rezhy* nadapernêse? Oh! koku je tu gerdu shlishati: kader se Gospudu useh Gosposhen, temu narvikshemu Gospudu ſhlehtnejshi, koker enemu hlapzu: temu zhlovęku sluſhe? Kader se sluſhbe enega mertvaza nautrudnu ahtamo, v'sluſhbi Boſhji pak usakdan, inu zęle tędne dolgu useskuſi le ſaspani, ſanikerni, inu spoſablivi se ſnajdemo?

Kaj

Kaj be imeli tedej ſtuviti? (c) je ludſtvu prashalu, inu toku je slehrn posebej per *S. Janneſu* v'pushavi prashal: *Kaj je nam ſtuviti?* — Srẹzhna misl! pervoshénu prashanje! ta perve fruht mojega naprejnesenja, bres katirega be moglu letu s'to narbulshe srẹzho uselej ta narhujshe nasrẹzha ſadẹti, inu po navadi, lih toku bres prida oſtati. *Kaj be imeli ſtuviti?* Prasha ta is globokega spanja predramèna vẹſt, inu *S. Jannes* Chriſtusov naprejhajavz, *S. Pavl*, njegov Apoſtel odgovorèta na letu ſvelizhanje danashajozhe prashanje, ke nam povẹſta: *en slehern hódi pred Bogam, koker je od Boga poklizan*, (d) *Nezh drugega*, ampak le is *eno* drugo bulshe *manengo* imate vi use tu, inu uselej ſtuviti, namrezh: use *ſavle Boga*, le de skus tu Bogu slusſhète. Tu ſgol samu je blu per ſtvarjenju tega zhloveka zil inu konz tega *Stvarneka*: inu toku more tudi

(c) *Luc.* 3. 10. (d) Unusquisque qua vocatione vocatus eſt, in hoc permaneat apud Deum. 1. *Cor.* 7. 20. *& ſeqq.*

letu per useh oppravkeh ta naprej-poſtavk nasheh zilov, inu konzov biti; leta same naprejpoſtavk, ke rajmno le skus tu se more slęhern nasheh oppravkov, inu zel nashe ſhivlenje oſſhiviti. Use nashe dela, nashe besede, inu misle use more le ſgol samu na tu, inu toku rekozh, koker na to sredno piko zilati; ke bres tega samega use, inu slehernu je uselej naunznu, je uselej ked en ſtręl memu tarzhe.

Roke, iuu noge, nej se le useskuſi ſa ſhivot mujajo, al serze, letu le ſa Boga ſtvarjenu serze! tu se imâ skus tu narzhiſtejshe zilanje, inu manengo naspremenitnu Boga derſhati toku, koker sonze, katiru uselej ſtanovitnu na nebu oſtane, inu nigdar se odunad naodmakne, deslih hribe, inu doline, gojſde, inu morje, duſhele, inu zel svejt obhôde.

Al be se ki mordej moglu od vezh ſdęti, de be mi ſjutrej ſgudej, inu tu-

di

di zhes dan, kader nam ura wye, de be mi toku usakdan ene minute k' slushbi tega *Stvarneka* obernili? Ene minute! kaj be otlu loshejshega, kaj be moglu mejn biti sa tega *narvikshega*, katiremu smo mi use, zel use dolshni? sa tegaistega, od katirega, inu sa katirega smo mi sami stvarjeni? — Usakdan tedej, inu usako uro otshemo mi po exempelnu uneh, katiri v' resnizi Bogu slushejo, leto shlahtno misl pruti nebęsam, pruti leti nashi domovini poshilati, inu v' narglobokejshemu nashega serza rezhi se navaditi: *Kar delam, terpim, ali sturim, use ima tebi k' zhasti moj Bub! use se imâ le k' tvoji slushbi sgoditi. Jest sposnam ozhitnu, de notshem nigdar nekol kaj drugega sa zil, inu konz imeti, ke sem le sa tu stvarjen, inu le skus tu srezhn.* — Koku shlahtna je pozh ena taka beseda v' nebesah! koku polna saslushenja sa to dolgo vezhnost? Ena beseda ene napreshazanu visoke zęne, inu plazhila, na katiru se Krayl *David* vesêly, inu hvale, ke prave:

Moje serze je eno dobro besedo naprejjperneslu: jeſt perleſtujem moje dela temu Kraylu: (e) mojemu Bogu.

Gvishnu je! zhlovek naoſtane nekol v'enemu glih ſtanu, koker je *Job* rekl: (f) Tudi tu narbrumnejshe uſtanovanje nashega duhovnega ſhivlenja se ſmirej, inu useskusi spremina: inu skorej uselej poprej k'hudemu, koker k'dobremu. Otshemo mi v'temu modri biti, tok nasmęmo nekol vêsla is rok spuſtiti, dokler se mi pruti ti dêręzhi ręki nasheh hudesortneh nageng gori, noter da nebes mujamo, inu toku, koker pruti vodi gori se voſiti otshemo. Al per usemu temu flisu nam bo le vonder teshku hodilu, de be mi vezhkrat, inu usakdan od te prave ſtęſe v'eni ali drugi viſhi naſashli, inu tudi ſuper nasho volo, skus slabuſt, ali skus naukrotêno hudobyo na ſapeli-

(e) Eructavit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea Regi. *Pſalm.* 44. (f) Homo natus de muliere brevi - - nunquam in eodem ſtatu permanet. *Job.* 14. 1.

pelive zęſte ſapelâni nabli. — Al ſakaj se otshemo toku ſmirej naprej obbotavlati? od malega se k' velikemu: od nezhemernega, inu obzhutlivega zel skorej na tu pregreshnu: od enega spodtaknenja k' drugemu, uselej globokejshe noterſajide, koker hitru se v' sluſhbi boſhji enemu polegzilu, inu konzu proſtor ſtury. Inu kader mi usakdan, usako uro, ali tudi vezhkrat ſupet na novu falèmo, ſakaj be naimeli tudi usakdan, inu usako uro is novem ajfram se tudi pobulshati pozhęti? toku ſupet ſazhęti, koker de be bli shelej ſdej is tega ſtvarejozhega rok vonpershli, inu koker de be usakdan ſupet v' novezh rojêni bli? *Ponovite se v' duhu svoje misle* (g) *ter oblezhite enega zel novega zhloveka, katir je po rajmnopodobi boſhji v' pravizi, inu v' svetuſti ſtvarjen bil,* nas ta Apoſtel oppomina. *Torej kader jeſte, ali pyete, ali delate, ali, kar bo-*

(g) Renovamini ſpiritu mentis veſtræ, & induite novum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis. *Epheſ.* 4. 23.

di kaj drugega delate, tok ſturite use Bogu k' zhaſti. (h) Use le s' tega zila, inu konza, de skus tu Gospudu, svojemu *Stvarneku* sluſhete. Lih rajmno tu je, v' zhęm je nam ta kronane *Prerok* ta narimenitnejshe exempel dal. Tu otshemo mi she ſa sklêp, inu k' popolnema poterjenju nashega v' novèzh ſturjenega naprejuſętja ſashlishati.

Temu velikemu samuoblaſtniku, *Davidu* se ni ſadoſti ſdęlu, de je usakdan use, inu sleherne svojeh oppravkov temu Gospudu, svojemu Bogu uamęnil, de be skus tu k' njegovi sluſhbi usake fart en perjętn vofr pernesl. On je tu vêzh fartov ſturil; ke je usakdan *sedmkrat* (i) is narglobokejshem sposhtuvanjam Boga moliti, inu njemu na tako viſho sluſhiti se poſlisal.

Da-

(h) Sive ergo manducatis, ſive bibitis, ſive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. 1. *Cor.* 10. 31. (i) Septies in die laudem dixi tibi. *Pſalm.* 118. 16.

David ni bil szer nobên mashnek; on ni bil nobedn teiſte fêle ludy, katiri so bli takrat posębnu k'sluſhbi Boſhji odbrani, inu poſtavleni: nezh mejn vonder ni bil on ſategavolo v' sluſhbi Boſhji nezh mejn ajfreg. On je bil en *Firsht* enega skorej napreshtivenega folka; al tudi njegove firshtovske misle niso ble nekol toku niskuobnashnu visoke, ke ni otl rad, inu ozhitnu spoſnâti, de njegov Buh po pravizi tolkajn vêzh od njega pojirije, kolkajn vekshe, inu imenitnejshe je on skus njegovo gnado poſtal. *David* je bil en *ſhovnir*, en *veliku ſapoveduvati imajozhe Gospud*, katir je imel ſa zęle duſhele, inu ſa tolkajn folka skerbęti, ter je bil usakdan is naiſrezhenem shtivilam teh oppravkov obdân. Al per usemu temu je blu tu ſa njega, de je svojemu *Stvarneku* sluſhil, med usemi opprav-kami uselej tu narvaſhnejshe, tu narpervu, inu tu ſadne na tako viſho: de tu oppraviti je zel ob polnozhy is

spanja goriuſtajal, (k) ter je smęl is troshtam rêzhi: *tvoja poſtava o Gospud! je moj usakdane oppravk; le na tu so skus zel dan use moje misle, so sleherni mojeh zilov, inu konzov oberneni.* (l) — Tu je en *Krayl*, inu en *Vojshak* ſturil; usakdan, inu usako uro je *David* tu k' svoji naumerjozhi zhaſty, inu k' pridu ſturil, koker on sam prizhuje.

Nu! kedu ſmêd nas, kedu se upa svoje oppravke, is tem oppravkov polneme rezhmy enega toku povikshanega Firshta miriti? inu kedu bo pozh she svojo ſanikernoſt v' ſluſhbi tega Gospuda pruti enemu toku velikemu exempelnu lohka ſgovoriti mogl? (m) prasha *S. Ambrosh.* Eno ſanikernoſt! katira oppravk useh oppravkov, oppravk vęzhneh zhasov ſadęne; ta *narloſhejshe*, inu *narnuznejshe* oppravk, bres katirega smo

mi

(k) Media nocte surgebam ad confitendum tibi. *Pſalm.* 118. 62. (l) Quomodo dilexi legem tuam Domine, tota die meditatio mea eſt. *Pſalm.* 118. 97. (m) *S. Ambroſ. lib. 7. in Luc. c.* 11.

mi uselej revni, deslih imamo useskufi dofti, inu use roke polne oppraviti? ta *samuedine* oppravk; ke le leta *same* nam je fhe fa nashe pravu fvelizhanje fadofti, deslih be mi szer nezh drugega fturili nabli: inu bres katirega *samega* nezh drugega nezh, zèl nezh nafdâ, natękne, deslih be mi bli fa nas, fa te svoje, inu zel fa svojo zęlo rojftno dufhelo fareș use fturili, ja! deslih be mi bli zhudefhe dęlali? —

(n) „ *Boga se boj, inu derfhi njegove*
„ *fapovde! Gospudu, svojemu Bogu slu-*
„ *fhe; fakaj le fa tu, inu le skus tu je*
„ *zel zhlovek, karkol je on;* inu koker
„ je *S. O. Augushtin* famirkal: bres te-
„ ga *samega* smo mi skus, inu skus
„ nezh, deslih be mi tudi sizer use
„ bli. “ Kedu otshe she zviblati, de lih rajmno tu je *oppravk tega zhloveka?* namrezh: *Bogu slufhiti.* Kajfena srędzha, ali: kajfena napreshtivena mno-

(n) Deum time, & mandata ejus observa, hoc eft enim omnis homo. *Eccl.* 12. 13.

mnoſheza teh revneh, katiri be mogli ſdej usi lohka srezhni, inu ſvelizhami biti! Koku tu? aku be to skryvnuſt teh uloſhêneh resniz ſaſtopili, inu toku po tehiſteh ſhivęti otli.

K O N Z.

KRATKE SAPOPADK
ZELEH BUKUV.

Upéluvanje - - - - - - - - - - - 3

PERVE BUQVE
PERVE DEJL.

Bogú slusʃhiti je ta samuedine oppravk tęga zhlóvęka, katirega sê on nasmę po nobêni zęni vogibati.

I. §. Bogú slusʃhiti je ta samuedine oppravk tęga zhlóvęka, dokler zhlovek je le ſa tu ſtvarjen - - - - - - - - - 9
II. §. Bogú slusʃhiti je ta samuedine oppravk tęga zhlóvęka; ke ſhę tu samu je k' pravi resnizhni srędzhi, ali ſvelizhanju na ſemli ſadoſti - - - - - - - - 28
III. §. Bogú slusʃhiti je ta samuedine oppravk tęga zhlóvęka; ke bres tęga samèga tudi ta narvędzhe srędzha tęga svejtâ nobêna srędzha ni - - - - - - - - - 38
IV. §. Bogú slusʃhiti je ta samuedine oppravk tęga zhlóvęka; ke Bogú, inu tęmu svejtu slusʃhiti mogozhe ni - - - - - - 64

DRUGE DEJL.

Bogú slusʃhiti je ta navogibnu potrębne oppravk tęga zhlóvęka; ke moremo tu ſturiti, deslih be notli: ali be se otli ſuperpoſtavlati.

I. §. Mi moremo Bogú slusʃhiti tudi, ke be nótli, inu navędèli, namrezh: koker

enu orôdje njegove vęzhnu gospodujejo-
zhe previdnóſte - - - - - - - - - 89
II. §. Mi moremo Bogú slushiti tudi ſuper
svojo dijansko vôlo, namrezh: koker
exempelni njegove Bóſhje ojſtre pravize 116

DRUGE BUQVE

Upêluvanje - - - - - - - - - - - - 147

PERVE DEJL.

Bogú sluſhiti je ta narnuznejshe oppravk tęga zhlóvęka.

I. §. Bogú sluſhiti je ta narnuznejshe op-
pravk; ke plazhilu ſa tu je vęzhnu - 149
II. §. Bogú sluſhiti je ta narnuznejshe op-
pravk; ke usaka, tudi zhasna srędzha
je le od Bogâ - - - - - - - - - 171

DRUGE DEJL.

Bogú sluſhiti je ta narlôſhejshe oppravk tęga zhlóvęka.

I. §. Bogú sluſhiti je ta narlôſhejshe op-
pravk v'spremisleku tęga Gospuda, kô-
mer sê sluſhe - - - - - - - - - 206
II. §. Bogú sluſhiti je tu narlôſhejshe oppra-
vilu v'spremisleku teh sluſhbâ, katire
be Gospud nash Buh od nas pojiruvati
mogl - - - - - - - - - - - - 222
III. §. Bogú sluſhiti je tu narlôſhejshe op-
pravilu v'poſiru na sluſhbo, katiro le-
ta Gospud ſarędes od nas pojirje - - - 237
IV. §. Bogú sluſhiti je ta narlôſhejshe op-
pravk; ke ta Gospud use skus svoj exem-
pel lôſhejshe ſtury, inu pousod naprejgrę 271
Sklenenje - - - - - - - - - - - 302

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
COBISS ®
00000320889